

R. M. K. I.

1010-1011.

1. péld.

(Teljes.)

1010

1011.

HANGOS TROMBITA

42 42

Ollyan Predikaciok, melyekben ERDELY és MAGYAR ORSZAG romlásának és pusztulásának okait a Szász MEGGYESI Gyűlésben, az ORSZAG Harom Nemzetből való fő fő Readei előtt közönséges helyen predikált és ki jelentet. Az akkori Méltóságos választott Fejedelemnek Udvari predikatora.

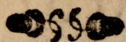
Andras és *Devis*
Mostin a' Debreczeni Ecclesiának hitvitája közönségesleg töltés ki bocsáttatott.

Több alkalmatosság szerint való Predikációkkal.

BATHORI MIHALY.

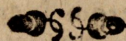
Confer *1661*
DEBRECZENBEN

Nyomtatott KARANCSIGYÁRGYÁLTAL. 1661.

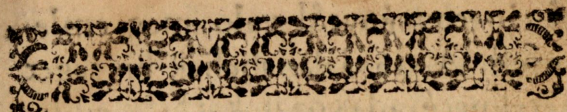
Esh. 58. 1.

Kiáltis tell ves torokkal, meg ne sünnjél mine
a TR O M B I T A emeld fel a te Bodat és
mond meg az én népemnek az ő bűnöket és a
Iacob házanak hamisságokat.

Ezech. 2. 4. 5.

Es ezt mondgy ad önekiek. Így szól az Ur
Isten Vagy hallják, vagy nem hallják, mi-
ért hog partos ház; de megis meg tudják hogj
Propheta volt közöttök.

JO HIRREL, NEVEL
Mindenek előtt tündöklő

Tekintetes és Nemzetes Nagysagos

G R O F F
REDHAIFERENCZ

Uramnak.

Az Isten Anyaszentegyházának
hűséges Dajkájának M A R A M A
R O S Vármegyének örökös fő Ispá-
nyának, nekem mindenkoron ke-
gyelmes Uramnak s-Patro-
nusomnak,

Az Ur Istentől kegyelmet es békefeget lés-
vának az Ur Iesus Christus által.

Egyelmes Uram s-Pa-
tronusom a szent Paal
Apostol leveleiből a
kegyes lelkű ember-
nek jeles jegyeinek
isméltetjük az el

vőti jo tereménnyről való meg emlé-
kezést. A ki a Galatiabeliek hívseget
szerelmét adakozásokat őrdök emle-
kezetben hadta midőn az írja felőlők
Gal. 4. 14. 15. Engemet meg nem utal-
ta hanem mint az Istennek Angyalát, mint
a Christus Iesust úgy fogadtatok. A ti bodog-
ságotoknak azért melly nagy dicstetés vala
Mert bizony, sajtó tebeik üföletetek, hogy ti,
ha lehetseges volt volna a ti bémeiteket ki-
vajátok volna es ne em alitok volna.
Igy emlékezik meg a Philippibeli-
eknek is irgalmas kezeiről Phil. 4. 18.
Elvőtem mindeneiket es bővölödöm, elvő-
tem a melléket külföldötök, drágalatos illat-
nak szagát, Istennek ked és kélelmetes aldo-
zatot: Ugyan ezen szent Pál az One-
siphorusra es az ő háza népére az I-
sten irgalmaságát kívánnyá terjedni
hogy őtet meg vidámitotta 2. Tim.
1. 16. Kegyelmes Uram, s Melto-
ságos Patronusom ha a nagy lelkű es
minden költseg nélkül Mennyei Ol-
kolában tanult szent Pál így dicsírte

es hirtette őtre azokat a kik ő velle ke-
gyelmessen cselekettenek es őtet mint
Istennek Angyalát úgy vőnek es hal-
gatták: Mi a kik Nagyságodnak
Alumnusi vagyunk, nem tizen, nem
hulzan a kiket Nagyságod lok köl-
tőgevel tanitattot es a fellő Ország-
beli Academiákban tartott, táplalt, a
Nagyságod kegyelmességeről s irgal-
mas minket tápláló kezeiről avagy
el felerkezünke es haladatlanokká
legyünke, avagy az él vőti joert go-
noszfizal es a szereteten gyűlölséggel
fizetünke? Tavoly legyen miől-
lünk. Ha Onesiphorusra es az ő háza
népére az Isten irgalmaságát kívánta
terjedni az Iesus Christusnak hívle-
gés követé szent Pál: Bizonyára az
Erdelyi s Magyar orszag Lelki Palz-
torok az Istennek bőveges, irgal-
maságát kívánhatták Nagyságodra
terjedni, holot Nagyságod mint
Dominus Terrestris Iure Patronatus, a Ma-

gyar orszagi nemelly Uraknak ke-
gyetlenseget s telhetetlen seget nem kő-
vette: A Predikatorok fizetése meg
nem kissebitette, valamit a föld termet
ának tizedet nekik egedre, Aboldog
emlekezeti, fegyenken könyörűlő,
irgalmas kezű BETHLEN Urnak
rendelést meg tartotta s nyomdokat
minden jobban követte. Erről bizon-
ságot tehernek a Zilahi Küküllő varj,
Szigeti, Viski, Tetli, Hofsizumezei
es több Ecclesiak es Ecclesiaknak hū-
leges Predikatori, a kik az ő Tanito-
joknak igen keveset avagy semmit
nem fizetnek, hanem egyedül a Nagy-
sagod irgalmas kezei által taplaltat-
nak, a gazdag kegyelmű Isten után:
De kegyelmes Uram en a Nagysagod
szolgai es Alumnusi közt a ki leg-
meltatlanabb es a ki leg kissebbik va-
gyok, avagy ne emlekezem mé meg
a Nagysagod kegyelmességeről es ne
köszönyem meg hozzam meg mu-
tator

tator irgalmas voltát? Tavoly legyen
töllem. A Levitak a Babyloniai ke-
serves fogságban azt mondgyák vala
a Babyloniai folyó viz mellett Sol-137.
S Ha el felekezem te rólad Ierusalem:
felekeztek el magarol az en job kezem:
En is a ki az Egyptombeli szolgalat-
hoz hasonló szolgalat alatt nyögő nép
között lakozom, a ki a Babyloniai fog-
sághoz hasonló fogság es inleg
alatt ejjel nappal keservelen nyögő
Debreczenben ohajtók azt merem
mondani: Ha el felekezem a Nagy-
sagtok kegyelmességeről, mellyel en
hozzam volt mind N- mint N. sze-
relmes, Hazas Tarfas mind pedig bol-
dog emlekezeti es az Urban boldo-
gul ki mult Fia, felekeztek el magá-
rol az en job kezem. Holot Nagysa-
god engemet, a Debreczeni Osko-
lai porból ki vőtt es tisztességes hiva-
talnyújtó, Isten Nagysagtok előtt
kedvesse teven Izenyemet es tuda-

7
manyomata Belglomi Academiak-
ban bölleges költéssel el bocsátot és
tanítatot, az mindenekre, de leg ki-
valtképpen hitnek cseledire meg fa-
radhatatlan keppen vigyazo es nem
szunyadozo Isten bekeffegefen haza
hozvan, Melcosagos Udvaraban Pre-
dikatorisagra hivataladot A Nagy-
sagod Udvarabol hivatalom leven
elölzör az Sentiobi es az utan az Husz-
ti Ecclesiakban, meg nem tartozta-
tot hanem Nagysagod hivatalomat
akarta s-javalotta es azokban az Eccle-
siakbanis egy ügyö tanitasomat Nagy-
sagtok kedvellette es figyelmetelen
halgatta es vegezetre nem ugylatot es
tartot Nagysagtok engemet mint ide-
gent, hanem mint a magahazanal fel-
nevekedet Szolgajat es tanitasomat
ugy vörte mint Christus hivatalos kö-
vetenek. A mint hogy azert sz. Paal
a Galatiabeliket hivlegeket s-hozza
valoszerelmeket hireffe törte es meg
eljárte

211
8
desirte, Iullobet az igazaknak vilagossagod
a jeter egben, senlik es örök emlékeztiben
Istnek az igazak Solt. 12. 4. 6. Mind-
azonaltal a Nagysagod Melcosagat,
Isten Anyaszentegyhazához valo Daj-
kasagat es az Iesus Christus Szolgai-
hoz valo szerelmet, ez egygyügyö
munkaczkamban iraskamban mind
a mostaniaknak s-mind pedig a mi
maradekinknak szemek eleiben ter-
jesztetem. A Magyar Nemzetnek
romlásának melto okait meg mutog-
gattam, es a Nagysagod Erdelyhez va-
lo hivseget meg maradása felől Nap-
fenyre hoztam, ugy hogy Nagysago-
datsen a mostaniak sem pedig a kö-
vetkezendők nem vadothattyak hogj
Erdely es a Partium el pusztulásának
Erdőseinek Idegen kezben valo juta-
sának oka lörte volna; Hanem N. sze-
retven a szép bekeffeget Solt. 120. 7.
es egyeffeget Solt. 133. 1. szivefen
azon volt, hogy edes Nemzetünk
meg maradgyon Ezere nem kemelle

9
nem szana N. az Ország meg marada-
saert Meltolagos Eleitől meg mara-
dor kencset elköltetni, azzal Nemze-
tinek jo akarokat szerezni es az idege-
neknek sziveket meg lagyítani es a
lok attalan vereknek ki ontására ki-
vont villogo fegyvereket hüvelyek-
ben megtérteni: De a mikor N. be-
beslegeit szökött, mások fegyverhez es
viadalhoz készültek: Solt. 120. 1. A
mikor N. az Haza meg maradala fe-
lől Erdelynek igaz es hivseges Tag-
jaival tanácskozot, a N. kebeleben
nevelt kigyok hatalmas tanácsokat
forraltanak es a N. vezedelmeire igje-
kezének. Ugy hogy a N. HAZAT
melan hasonlíthatnan Tengeri Hajo-
hoz, amelynek negy felől valo aral-
mas szelei vannak Nap-keleti, Deli
Nap-nyugoti es Elzaki: Igy az RE-
DAI HAZRA ezek a meg keserítő,
sziveket fonnyasztó szelek zudolna-
nak Elzakról jövenek Erdelyre ne-
mellyek

10
mellyek alnok tanarsbol az baskak, a
kik a Sas Meggygyesi Gyűlést el oizla-
tak es amiaz barlangjaban nyugovo s-
szeméit Eidely vezedelmeire meg-
nem fordito OROSZLANT fel köl-
tek es haragra ingerlek: Azek a Sas-
kak keszek valanak meg emelzteni
N. Szerelmest es minden hivseges
Szolgait: Ha az Ur nem volt volna mi-
melletünk, akkor elevenen minket el nyelhe-
nek volna, Aldot legyen az Ur ki nem adot
minket predara az ő fogoknak Solt. 124. 2.
3. 6. Nap keletről lassan kezdé suni
Eurus, de hogy a N. HAZAT kez-
de el erni igen meg zudola es Nagysa-
goduak s Szerelmestinek szivere ha-
ta, sziveben a sok busulasnak s keserű-
ségnek vizeit meg árasztta, szencin
ki eresztven orczaján ala bocsata:
De a ki vermet kesit masnak maga bele esis
Solt. 57. 7. mint Haman Est. 6. Nap ke-
től es Delről jövenek ki az Euphrates fo-
lyo vize nel meg kötteter poros lok, a kik kessek
minden orara, napra es eszennőre az Isien Be-
selmes nepenek nyomorgatajara Tith. 9. 14. 15.
Ezek

Ezek foglalak el a Nagyságod ked-
ves lakohelyet, jó hírrel, nevelün-
dők és bodog emlékezetű A I I Y A
NAK Temetést: De mindezek az
ártalmas szelek meg ütközven a N-
HAZABAN tellyelégelen el nem fo-
gyathattak Mat. 7. 24, 25. Ezeken ki-
vül Kegyelmes Uram közönségesse-
tőtem az Erdelyi Olah ellen való el-
melkedesimet, A mely Olah melle-
veven Olah tarsait meg esküt nekik
valamit Rakoczi Fejedelem neki a-
dánd felét nekik adgya, csak hogy
azt állassak hogy 8 nyolczad napok
alat alut avagy elragattatott és úgy er-
tetre hogy a Magyarok 1661 elzren-
dében Budán telzik ki az Zafzlor: De
a Magyarok nem almokban eppie-
tettek Budat, a Török sem almában
vőtte meg. Gog ellen való concep-
tusimatis közönségesse tőtem az Isten
Egyiptomi szolgálatához hasonló szol-
gálatat nyögő nepeken vizgaltatala.

72
Kerem alazatosan N. mint K. Ura-
mat é papyrosbeli vékony ajandeko-
mat vegye jó nevel tőllem.

Az Vr Isten éltesse Nagyságodat jó
egészségben sok kivanatos elzrendeig
a Nagyságod szerelmes Hites Tarfa-
val, nekem kegyelmes és N. Afzloro-
nyommal az ő szent Nevenek tisztel-
segete, Anya szentegyhazának épüle-
tire, sok szűk ölködőknek, özves-
gyeknek és arvaknak tapla-

lasara A m e n.

Költ Debreczennen 4-dik Aprilis
A. 1664.

Nagyságodnak

Alazatos Szolgája, Alumnusa

BATHORI MIHALY

D. E. M. P.

A Textusoknak mutató Tablaja.

I. Predikacio	2 Kron ¹² 3. 9.	Li felek Bolgái Sefaknak	1.
II. Predikacio	Gal. 5. 15.	Ha egymást mairjatos	22.
III. Predikacio	Ier. 15. 1. 2. 3. 4.	Ha en eloittem ál- lanak Moyses és Samuelis, az en sívem ne hálana.	30.
I. Predikacio	Luk. 16. 29.	Vágyon Moysesek	47.
II. Predikacio	1. Sam. 23. 16. 17.	Nagy keserűség ben vagyok.	60.
III. Predikacio	1. Sam. 28. 16. 17.		70.
IV. Pred.	1. Sam. 28. 16. 17.		75.
V. Pred.	1. Sam. 28. 17. 18.		80.
VI. Pred.	1. Sam. 28. 18. 19.		89.
VII. Pred.	Ezech. 38. 1. 2. 3.	Gogynul	95.
VIII. Pred.	Ezech. 38. 1. 2. 3.	Gogynul	110.
IX. Pred.	Ezech. 38. 2. 3.	Gogynul	115.
X. Pred.	Ezech. 38. 2. 3.	Gogynul	121.
XI. Pred.	Ezech. 38. 3. 4.	Gogynul	126.
XII. Pred.	Ezech. 38. 3. 4.	Gogynul	132.
XIII. Pred.	Ier. Sina. 1. 4.	Sionnak utai mint sír- ok.	137.
XIV. Pred.	Sionnak utai mint sír- nak		143.
XV. Pred.	Terem. 35. 1. 2. 3. 4.	Monda pedig az Isten Iacobnak kelyfel	149.
XVI. Pred.	Terem. 35. 3. 4.		153.
XVII. Pred.	Terem. 35. 3. 4.		157.

74
XIV

A Tudományoknak mutató Tablaja.

1. Valaki a	meg ismét Isteni nem tiszteli és	Bolgallya:	6.
Bolgálni és tisztelni	kül az idegeneket.		6.
2. Valamelly a	Bolg magában meg baszlik el k	Iveszi	23.
3. Az Isten a	meg térhetetlen néperi síve	Serint való	34.
Bolg a is meg nem	bolgattyá.		34.
4. Valaki a	pokolbeli gyötrelmet el akarja távoztatni an- nak nem a meg holtakat kel tanácsolni, hanem a	Miselt	51.
és Proph. takat	bolgatni.		51.
5. Nem minden k	serűség idvőség		65.
6. Az hypocrita a	mely bunt másban ül és meg bün- tet magában el szenved	s nem lattyá.	77.
7. A Sátánnal akar	mit mondgyon nem kel meg egyez- ni.		82.
8. Az felszavalkodot	Magistarius Tisztit másnak adgya Isten. gyakrabban az Belsdeknek.		60.
9. Az Isten igéjét	figelmelessen kel bolgatni.		104.
10. A	Tanítok egykezek		110.
11. A	mely tífure Ist n valasztotta az ember, alkal- matos udöben elis bírja.		110.
12. Az Egyház	tífure hivatal kívintatik.		111.
13. A	Tanítok sorsa veszedelmes: mindazonáltal a követsegekben hívősegesen el keljárni és a	reket kikel mondani.	116.
14. Sokak az Isten népének	ellenségei.		121.
15. Az Isten az o né- én kezd el az	habituságot: de az Isten népén könyomoru ága jögye a	nymorgat k veszedelmek	127.
16. Az hitetlen ke- egyben gyűni Isten a	veszedelmére Tanításokban Isten ellen eio nem mehetnek.		132.
17. Az	haladatlanságtól el vesztik az ge.		141.
18. Az			18. Az

18. Az Isteni gondviselés a' mi üdvösségünkre vá-
gya? 153.

19. Halogatás nélkül kol Istennek engedni. 159.

20. Nem elég az Isteni tisztelt helyeit meg építeni
csak, hanem a' népet is kel'ésíteni. 157.

A Nyomirataiban eset fogyatko-
zásokat így jobbit meg P. 19. L. 22.

ol. diutius P. 28. L. 10 ol. Bichirinek P. 30.
L. 13. Mondgyad p. 77 l. 24 olv. magok
p. 113. l. 20 ol. Exhortatione. A' többi az Kegyes
Olvasó meg jobbita; mivel a' bő'üknek
el kopála mit nem mindenütt láczik meg az
e, l. r.

ELSŐ PREDIKACIO

Mely predikáltator Szás Medgye-
sen, a' mely helyre az akkori Méltosá-
gos választot Fejedelem REDHEI
FERENCZ & Nagysága az ország
három Nézerből való főfő rendeit Au-
thoritate Principali convocaltahogy
a' Tekintetes Banfi Sigmond Balogh
Máttheés Fodorlanos hűséges követ-
rának; a' M. RAKOCZ IGYÓRGY
Fejedelemségének meg nyereséért
való törekedésekre mingmü valaszt
tört a' Budai Vezér Chenan Pálssa, meg
érthetőség A. 1658. mensé lan.

Textus 2. Chron.¹². 8. 9.

Lesznek mindazáltal szolgai neki hogy ke-
sértsek meg, mitsoda nekem szolgálni es mitsoda
szolgálni egyéb Országok Fejedelmeinek Fel-
jöve azért Sefak az Egyptombeli Király Ieru-
salemre es el vve az Vr házanak kentset es a'
B Király

Király hazának kentset: mind azokat el vi-
ve: az arany páisfokatis el vité, mellyeket
Salamon csinaltatott vala.

AZ méltóságban helyhez-
tetet és Isten képet viselő
Czáfárok, Királyok és Fe-
jedelmek a' többi közt őt
dolgokkal kefédik az ő hatal-
mások alá vetetett also,
felső, külső és belső renden
lévőknek sziveket tollók
el idegeníteni, az Országra veszedelmet hozni
magok ellen párt ütőket szerezni, és az Istent
is kitől vőttek a' birodalmat, és hatalmásokat
Dan. 2. 44. Solt. 75. 7. 8. ellenek haragra in-
gerleni.

1. Kegyetlenséggel 2. Chronik. 10. 13. 14.
*Az kegyetlenségért és fűsvénységért szakada el Roboam-
tul a' 17. nemzetség.* Iacobis ezekért hagyta el az
ő ipat Labant Terem. 31. 45. ugyan ezen Iacob
az Simeon és Lévi Sichemitaikon tselekedet ke-
gyetlenségekért szalada el minden tselédivel
mivel fel vala hogy az ő fiainak kegyetlensé-
gekért az föld nepe pártot ütt ellene és vesze-
delme lefzen. Terem. 34. 35.

11. Méltatlan való bolfszuság tettel. 2.
Sam. 3. 8. 9. *Az Abner a' Saul házatul és maradéki-
tul az Ishobab bolfszuság tételéért hajla és szakada Da-
vidhoz.*

III. A'

III. A' tudos és tanatos embereknek meg-
utálásával. 2. Chron. 10. 13.

IV. A' tudatlanoknak, hízeltedőknek és a'
nyakákknak fel emelésekkel.

V. Az Isten dütsőségéhez való hidegséggel,
és kegyes életű tudos, igaz mondo Tanítoknak
intéleknek meg vetesével és azoknak üldözé-
sekkel. Apost. tselek. 9. 4. 5. A' ki pedig azokat
üldözi a' Christust üldözi és kergeti, és az tu-
datlanoknak hazudozoknak, néma ebeknek
Esa. 56. 10. fel emelésekkel. Mind az őt Izrael
Országának romlására és meg hasonlására utat
nyitó gonofság helyet és felfekertalált vala Ro-
boam Királyban a' Salamón fiában. Az egész
Izrael népe midőn Sichében gyűlekezert volna,
követeket küldenek Roboamhoz, kívánván
hogy az rajtok lévő nagy igét kőnájebitse meg
mellyet ha cselekeszik, ő kis mint Királyokat
uralyák és hozzáhűseget tartanak neki szol-
gálnak. Ez dolog felől tanatos tartta Roboam
a' venekkel, kik az ő attyának is a' Salamón Ki-
rálynak tanatosai voltak életében: Az eszes
Venek tanatsul adák a' Királynak hogy a' nép
kívánására jó és kegyes váljzt tegyen. Nem
tetzek Roboamnak az Venek tanatsa, holott
a' jó tanatsok a' Királyoknak szivek és szemek
fénye mint Afsvérusnak az hét bőltek és tu-
dosok. Esth. 1. 13. 14. 15. és Davidnak Chufai
2. Sam. 16. 18. Peld. 11. 14. *A' bolnincenek eszes
tanatsok el vess a' nép, a' meg maradas pedig vagyon a'
tanatsoknak bolis értelmében. Hanem a' kegyetlen
telhe-*

B2

telhetetlen és Véneket meg utálo Királynak tanácsul adáka' véle kotskazo porczogóson kaczigó és hizelkedő ifjúk ha Salamon nehéz igát vetet a' népre, Roboam öregbitse meg és ha Salamon az ő atya ostorral ostorozza a' népet, ő Scorpiokkal verje meg. *Tiranni quid scitiam ac libidinem omnia dimetiuntur adulatoribus assentatoribusque delectantur.* Milőn? Meg keseredék a' nép és elszakada szive a' kegyetlen és Véneket nem tisztelő Roboamtul, hanem a' riznemzetség hajla Ieroboamhoz a' Salamon szolgájához, a' ki pártos és Urara támadó gonosz ember vala: Es így telék bé hogy Salamon kebeleben Kigyottartot, mivel Ieroboamot megiffuságában Prefectusú tötte vala. Elköveté Roboam az ő ördök gonofságoris; mert az Isten szive szerint nem szereté, törvényét hátra hagyá, és a' Prophétákat nem betsülé. Az Istenis meg izene Semujás Prophéta által Roboamnak és a' Ierusalembe gyülekezet Iuda Fejedelmének hogy az Egyptombéli Királyt Ierusalembe küldi, kéntsektől őket meg fosztja és szolgálká tészi, hanem szolgáltanak, néki mint Uroknak Malak. 1. 7. 6. szolgyállanak a' könyörületlen szivű pogányoknak. *Es léznek Bolgai Sefaknak &c.*

(1. Az Isten Semajás Prophéta által tött izeneti 7. 8. *Léznék Bolgai néki &c.*

Rébeiz. 11. Az Istenül Semajás által üzent senté-
liának Sefak által valo végben vitele 7. 9.
(*Feljöve azért Sefak &c.*

AZ

Az első részben kettő a' dolog.

I. A' sententianak ki mondáta: Léznék Bolgai néki tudniillik az Egyptombéli Királynak Sefaknak az az: Mivel hogy meg alázrtatok ti magatokat, halván az én szolgám által tött üzenetemet, kedvezék tinektek annyiban, hogy meg nem öllek, és fegverrelle nem vágatlak, de tellyeséggel büntetés nélkül nem maradtok, hanem az Egyptombéli Király jármát vetem a' tinyakatokban és annak nehéz igája és szolgálattya lézzen ti rajtatok.

II. A' Sentianak vége: *Hogymeg probályátok mikülsébség legyen a' szolgálat között, mellyel nekem kel szolgálni, és az szolgálat között, mellyel kel szolgálni az földnek Czáginak;* az az: Ha ennekem jól tévő és meg szabadito lstennek nem szolgáltatok, és az én befzedimnek nem engedtetek, szolgályátok és engédgyetek az idegen pogányoknak, és így probályátok meg ha job lött volna az én utaimban járni, parancsolatimban gyönyörködni és befzedimnek engedni, hogy sem mint a' titeket nyomorgató pogány népeknek szolgálni, nehéz igáját fel venni és elviseelni.

A' második részben leirattatik.

I. A' sententiat végben vivő személy: Sefak és az ő vitézi.

II. Ennek és vitézinek Ierusalemre való menetelek.

III. Az Ur házának és a' Király házának meg fosztatása: *Elvivé az Ur házának és a' Király házának kéntsele.*

B3

AV. A'

iv. A' Bóls Salamontul tsináltatott arany
pafoknakis el vitele. 1. Reg. 10. 16. *Tsináltata
pedig a' Salamon Király két száz öreg pafokatis e' szá-
zeri aranyból, mindenik pafra hat száz aranyat költe-*

TANUSÁG.

Valamely nép és ember az igaz ISTE NNEK
ki magát annak a' népnek és embernek ki je-
lentette, vellek magát meg ismértette, nem
szolgálnak, őtet nem tisztelik és törvényével
igazgattatni nem akarnak, kényszerítetik az a'
nép és ember az Isten igazságos ítéletiből az ide-
gen pogányoknak szolgálni fejezt hasznani azo-
kat uralni és azoktól eleikben írott regulához
és törvényéhez magokat tartani. Származik e'
tanúság az ígekből: *Lélek mind az által szolgál né-
ki &c.* Az Isten a' Sidokat választotta vala ma-
gának földnek minden nepei között. Amos.
3. 2. *Csak titeket választottalak magamnak a' földnek
minden nemzetségei között. Annakokért meg büntetlek
titeket minden álnokságokért.* Hos. 9. 10. *Óly kedves
volt én nékem az Izrael mint a' puszta ban valót szőlő, és
mint a' szőlőnek első gyümölcse az ő első termésében, el-
tlyan kedvesen fogadtam az ő attyakat, de ő a' Baalpeor
bálványhoz be mentenek, és nagy szegénységgel tölem el
szakadtanak az ő nevelatóságok volt az ő kedvek szerint.*
Esa. 1. 2. *Hallgatok meg egek, és vegyed sületemben
föld, mert az Úr szól: Fiakat nevelek, és azokat nagy
móltaságra emelem: ők pedig én tölem el szakadtanak. De
valamennyiszer gonoszot tselekedtenek az Úr-
nak szemei előtt és el felejtkeztenek az ő lite-
nekről, az Istenis az idegen pogányoknak ke-*

zekben

zekben erőszette. A' mint meg jelentette
Moses által Deut. 28. 48. 64. *Es szolgál a' te ellen-
ségednek &c.* A' Syriai és Mesopotamiai Király-
nak szolgálnak nyoltz esztendeig. Birák. 3.
5. 6. 7. 8. Eglonnak a' Moabitak Királyának ti-
zen nyoltz esztendeig. Birák. 3. 14. Iabinnak
Canaánnak Királyának, husz esztendeig. Bi-
rák. 4. 2. 3. Midian kezében hét esztendeig.
Birák. 6. 1. A' Philisteusok kezében negyven
esztendeig. Birák. 13. 1. Babyloniaban 70. es-
tendeig viselek az terhet és az igát 2. Király 17.
Ki tudná elő számlálni annak a' népnek nagy
nyomorúságát, melyet Isten az ő törvényé-
nek meg utalásáért rejájok borsátott, és mais
nyomja őket az Isten átká Deut. 28.

OKA I.

I. Hogy meg mutassa Isten az ő szolgálai által
tört fenyegetésnek igazságát. Deut. 28. 48. Az
Isten az első világot az Noe által inette és fe-
nyegette Gen. 6. Beis tellyesíté, mert vízzel
borítá el őket. Sodomá tüzze emészteket
meg, kik között a' Loth ugyan meg fárado-
t vala. Gen. 19. 2. Peter. 2. 6. 7.

K. Az Isten nem mindenkor tellyesíti bé az
ő fenyegetést. Ion. 3. 5.

F. Az Isten fenyegetése Conditionalis hval va-
o. a' melly *Conditio* néhánykor ki fejeztetik.
mint Jer. 18. 7. 8. *Ha szollok a' nép ellen és az ország
ellen, hogy ki gyomlálok, meg rontam és el veszttem egy
nem pillantásban. Ha meg tér a' nép az ő gonofságá-
ról a' mely ellen szolottam (a' meg térés a' *conditio*)*

B4

énis

énis meg bánom a' gonoszt, mellyet el végeztem vala
hogy ő vele tselekedném. Így fenyegete meg Isten Abi-
malechet. Terempt. 20. 3. 7. Nehánykora' Condi-
tio nintsen ki fejezve, mint 2. Kir. 20. 1. Ion. 3.
5. 2. *conditio* ha meg nem tér Ninive: avagy Ab-
soluta, mely az Isten meg határozott sententia-
ját nyilván és egy általlýában kijelenti
mint 2. Sam. 12. 14. Demindazáltal mivel hogy nyil-
ván való káromlásra okot adtál az Urnak ellenségeinek ez
dologban: a' te fiad is a' ki állt teneked, bizonyly meg
hal. 1. Kir. 11. 11. 2. Chron. 11. 17. Dan. 3. 5. Da-
vid a' meg téresnek jeleit mutogatta, de az I-
sten az ő fenyegetését beteljesítette mivel Sa-
lamontul marádekában Rohoamban az tiz
nemzetség el szakadása és Ieroboamhoz való
hajlása b'atellyesedék. Boldisár Király országa
a' Media és Persia b'elieknek adattatek Dan. 5.
28. 31. B'etellyesíti azért az Isten az ilyen egy
általlýában ki mondott fenyegetését.

11. Hogy meg próbállyá az engedetlen nép
és ember, mitsoda külömbség legyen a' szol-
gálat között mellyel Istennek kellett volna bol-
gálni és a' szolgálat között mellyel az idegen
pogányoknak kel szolgálni.

1. A' pogány járma vasjárom és nehéz iga.
Exod. 1. 11. és 3. Deut. 28. 48. Ier. 31. 5. 10. 11.
De az Istennek igája könnyű és gyönyörűsé-
ges. Matt. 11. 28. 29. *Ijjetek én hozzám mindnyájan
kik meg fáradtatok és meg terhelteétek, és én meg nyu-
gottak titeket. Vegyétek fel az én igámat rátok, és tanul-
jatok meg én töllem, hogy én belid és alázkodó szívű va-
gyok*

gyokos találok nyugodalmat a' ti lelkeiteknek.

11. A' pogány szolgálatya tellyes siralom-
mal, vereséggel és fantsoltatással Exod. 1. 11.
Deut. 28. 65. 66. 67. Ier. 52. 27. Ier. 31. 5. 15.
16. De az Isteni szent szolgálat tellyes öröm-
mel. Solt. 122. 1. 2. Örrendezek mikor nekem az
mondgyák, mennyünk el az Urnak házában. Hogy ál-
lyanak a' milabaink a' te tornatidban ő Ierusalem. Az
Isteni tisztelettől való meg fosztatas tellyes ke-
serűséggel Solt. 42. 1. 2. és 137. 4. 5. 6. Ioc.
1. 8.

111. A' pogány könyörületlen szívű és ha
előtte esedezel meg nem szán. 2. Kir. 25. 7.
De az Isten könyörülő Exod. 34. 6. Ezech. 33.
11. Mondgyad önék: *Elek én azt mondgya az Ur I-
sten: Nem akarom a' hitetlen b'álalát, hanem hogy a'
hitetlen ki térjen az ő útjáról, és éllyen. Térjete meg tér-
jete meg azért a' ti gonosz uraitoktól, és miért b'álnátok
meg Izrael háza. Meg mikor vertis az ő hieveis
szánnya. Ier. 31. 3. 31. Mert bánattal illet ismés
kegyelmes leszen, az ő kegyelmességének gazdagsága be-
vint. Es az hozzá kiáltoknak kiáltásokat meg
halgattya és meg szabadittya. Birák. 3. 9. Solt.
12. 6. A' nyomorultaknak puszításokért, és az sege-
nyeknek faharkodásokért mindgyárás fel kel az mond-
gya az Ur: meg szabaditom azokat kiket r'öbben ejett az
ellenség.*

H A S Z N A I.

Ha az Isten az engedetlen népet kinék ma-
gátki jelentette idegeneknek kezekben bo-
sáttya.

1. Igaz a' bűnök meg büntetésében, az engedetlen Roboamot és Iuda Fejedelmét Sésák szolgálva teve, kénstsekről őket meg fosztá, és ditsóségek koronáját a' földhöz veré.

11. Nagyobb tehát annak a' népnek bűne a' ki az Istent meg ilmérte és tudgya az ő akaratját de mégis nem tselekeszi hogy sem mint a' mely nép nem tudgya az Isten akaratját: nagyobb büntetéseis Matt. 11. 21. és Luk. 12. 47. 48.

111. Az ő szent igijének és tisztelgetinek meg utalását büntetetlen nem hadgya, hanem az olyan embert és népet az ellenség szolgálatya alá veti, hogy meg próbálja mi legyen engedni és szolgálni Istennek és a' könyörületlen szívű idegeneknek. Miért veszte el az Isten az első világot őzőn vizzel? Az ő szent igijének meg utalásáért, Terempt. 6. és 2. Per. 2. 5. Miért tette nek Roboam és a' Iuda Fejedelmi Sésák szolgálva? és miért juta az Isten házának kénstse, a' Király házának kénstse és Salamon arany paíssa idegen kézben? Az Isten törvényének meg utalásáért. Miért hogy Lengyel Országban a' Magyar nemzet színe a' kegyetlen Tatárok kezében esék? A' lok féle Isten ellen való bűnökért és az ő szent igijének bösztelenségéért. Miért hogy az Isten en általam fenyegeti ma az Országot? Hogy meg mutassa Isten volt Prophetá közöttetek Ezek. 2. 5. Vagy hallják vagy nem hallják, miért hogy pártos ház, de mégis meg tudgyák hogy Prophetá volt közöttök. Es ugyan meg izennye tinektek mint

mint Roboamnak a' ti engedetlenségitekert és párt úttestekert hogy a' Hatalmas Nemzettség általa a' sa járom helyében vas jármot vét nyakatokban. Tsak súvöltessel inta' föld határin levő könyörületlen pogányoknak Jer. 5. 15. Imé én hozok ti reatok messze földről való pogányt o Izraelnek háza, azt mondgya az Ur: kegyetlen nemzetséget, régi nemzetséget; ally nemzetséget, kinek nyelvén nem értesz, meg sem értes mit beszél. A' kik országunkat el pusztították, Varainkat el foglállyák, a' Vénket nem betsűllik, az ifjakat rabságra viszik, az szűzeket meg fereztetik. Ela. 9. 13. 14. 15. 17.

1. K. Miképpen viszi mind ezeket Isten végben?

F. 1. Meg keményíti szíveteket mint igaz ítélő Biro, hogy meg ne egyezhessetek, és a' rejtők következendő nagy romlást és vezedelmet el ne hihecsétek. A' mint meg keményíté szívet Pharahonak. Moses 2. könyv. 7. és 9. Es mint Sodechiásnak a' Iuda utolsó, szerentsérlen és a' lámbor Jeremiást meg vető Királyának szívet meg keményíté a' ki az Iuda Fejedelmivel el nem hiva hogy a' Babyioniai Király kezében eségek Jerem. 36. 22. 24.

Cum Fatales pœna & calamitates impendent, non audiunt homines vocem monitionis non loci dant salutari-bus consiliis: sed plerumque illorum obsequium affe-ctibus, quoadvent deteriora.

11. Elveszi az Isten kárjaitoknak erősségét Jer. 50. 43. mint a' Babyioniai Királynak az ege-

egész földnek pörölyének karjának erejét elszakasztá, midőn az Medusok és Persák által birodalma rontatnék. Elvezzi börtenségeiket és megbolondítja a' ti tanátszokat mint az Sidoknak Ier. 4. 7. 8. 9. Egy elkerget közszületek tized, tíz százat, és száz ezeret, refzketvén futkostok az hegyeken és erdőkön, ha csak a' fa levelének zördülését halljátok is. Peld. 28. 1. Minden istentelen jut ha senki nem üldözi. Levit. 26. 36. Efa. 57. 21.

III. Ki szedegeti Isten közszületek az oszlopokat, véneket, jó tanátszókat: hadnagyokat és erős férfiakat Efa. 3. 2. 3. A' kiket Isten elragad mint lofiást Jerusalemből 2. Király 22. 19. 20. Hogy ne lássak a' ti rajzatok lévő veszedelmet Efa. 5. 7. 2. Az igaz el vess &c. Bárkát kezic az Isten az öveinek, mint Noenak, Terem. 7. Refugiomot, mint az Lothnak, Terem. 19. Meg az ellenségből is jó akarokat támaszt azoknak Isten a' kiket meg hágis; mint Ieremiásnak, Danielnak és az Ebedmélech Szeretsennek, Ier. 39. 12. 18.

IV. A' vén igazgatók, tanátszók és erős férfiak helyében, hízeltudókat, tudatlanokat és gyermekeket ad az Isten. Efa. 3. 5. És azok néki-ek gyermek Fejedelmeket Predik. 10. 14. Iaj teneked ország mikor a' te Királyod gyermek, az az: Tudatlan, ostelen, gonvamba és gonvseletu.

II. K. Találtatik mi bennünk olyan nagy véték mellyért Isten mireánk és maradéinkra hozna olyan nagy romlást és gyalázatot.

F. Ta.

F. Talált az Isten Iuda Kirallyiban és Fejedelmiben Jerusalemben és annak Polgáriban Talál Erdelyben és Magyarországbán.

K. Mutasd meg azokat a' vétkeket!

F. Azok a' bűnök közönsegek avagy kiáltképpen valók. A' közönlegések fel tálatatnak a' Fejedelmekben, Tisztviselekben, és az egész népben.

I. Enormium delictorum magnitudo. A' czége-res vetkeknek nagysága: minemü.

1. Az Isten igejének és annak hirdetőinek meg utálása, mely gonozság a' bűnök egész mértéke. Matt. 23. 25. 37. Hogy szálljon ti reátok minden igaz vér, mely ki ontatott e' földön, az igaz Abelnak veretülfogva mind a' Zakariásnak Barakias fiának véreig, mellyet meg öltetek a' Templom közt és az olár közt. Jerusálem Jerusálem ki meg öld a' Prophetákat, és meg kövezed azokat kik te hozzád bocsátatnak, mennyésszer akartam egyben gyűjteni a' te fiaidat, miképpen a' tyúk az ő fiait egyben gyűjti, az ő szárnyai alá és nem akarád. Példa az első világ. Teremp. 6. Sodoma, Teremp. 19. A' Sidok és Jerusálem. Luk. 19. 41. 42. Es Oly vakmerő népnek tulajdonsága penig az Isten beczgedenek meg vétéke a' melynek veszedelme az ajtó előtt vagon. Ier. 5. 12. 15. Amos. 7. 10. 13. 14.

II. Az hypocritaság, hogy ez a' nemzetiség Predikátort tart, templomban jár, Sacramentommal él siből nem siből letelekefi mint a' Phariseók. Matt. 6. és 25. és a' Sidok. Efa. 1. 15. 20. és Matt. 15. Az illyetenekről mondgya Christus.

Urunk

Urunk Matt. 7. 21. Nem minden a' ki azt mondja nekem, Uram, Uram. &c. és 25. 11. 12.

III. A' rendeletlenség. 1. A' fiaknak és leányoknak fel nevelésekben a' lelkiekben tudatlanokká lóttek és észnek; mert a' szülék nem tartják magokat az Ur parantsolattyához. Deut. 6. 6. 7. *Es ezek az igék, melyeket ez más napon parantsolok tenéked, legyenek szívedben. Es gyakorolgyad azokat a' te gyermekid felét, és szíly ezekről mikor a' te házadban ülsz, vagymikor uton jársz, és mikor ágyadban lejelsz, és mikor fel kelsz.* Ez a' nép mesterségre sem tanittayta az ő gyermekét, hanem helyezés, szitok és átok minden tudománya, kiváltképpen ha nemes ember gyermeke, szegyenli a' mesterséget, de nem szegyenli a' predálást, uton állást, ember ölest és lopást. 2. Nintsen elő beszéddel való tanítás sem maganoffin való sem közönséges helyen hogy a' kisdetek fel vevén a' fundamentomot el készíthetnek magokat az predikációnak értellemmel való halgatására. 3. A' Sacramentumok ki szolgáltatásában. A' keresztség az Isten Anyaszentegyházában való be plántáltatása az kisdeteknek, de e' népnél az Ecclesia két vagy három vén aszfzony.

4. A' szombat törés, melynek meg tartását parantsoltja az Isten, de eza' nép el vesztet napnak tartja az szombatnak meg tartását. 5. A' káromkodo szitkok, ez a' nép az Isten szemtől szemben ördögnek kiáltja. Iosue táborát az egy Achánert el hadgya vala az Isten. Ios. 7. De az Iosue gyűlést hirdetvén ki keresés és meg-

is büntetése Achánt. Ennek a' népnek Fejedelmé soha nem eresztet Regalíst az Isten ördögnek kiálto Achánoknak meg büntetésére és ki keresésére a' minta' Babylioniai pogány Király tselekedék. Dan. 3. 29. Ezechias mielőtt meg hallá a' Rabfaké káromkodo szavait, menten meg szaggatá ruháját. és a' templomban mege. De ennek a' népnek Előljárója, Fejedelmé és Kapitánya keferedett meg szívgében halván e' népnek utálatos és ördögi mélterséggel ki gondolt szitkait?

II. *Delinquentium multitudo*: A' vétkes szemelyeknek sokasága. Ier. 5. 1. Ezech. 22. Hos. 4. 1. 2. 3. Az Isten penig egy hitetlenért egész nemzetséget meg büntet mint Achánert az Izraelt Ios. 7. és minden gyermekit, A' Benjamitakat Bir. 19. A' Levita feleségének meg fertéztetéséért.

III. *Delinquendi consuetudo*: A' vétkeknek meg szokása, mivel e' népnagy mesterséggel palástot csinál a' bűnnek, a' részegest nyájasnak, a' dorbezlót barátságosnak, a' fősvént takarósnak, a' predálót, utonállót és nyuzót fosztót, jokatonának, a' trágárt trefásnak az hazudozot es hízeltkedőt hűségesnek tartja.

IV. *Delictorum publice concessa licentia*. Az farsvas vétkeknek közönséges meg engedése, és meg nem büntetése a' bűnnek, melyet e' nép között a' meg szokot gonoszság izemérem nélkül vitetnek végben. Nem szegyenli ez a' nép erőszakkal el venni a' másét, nem szegyenli

li a' részegséget, hazugságot, hamis esküvést, trágárságot, izütköt, átkot &c. mert effélékért nem bünteti meg a' Tisztvisele. *Non exequitur Respublica tam propter peccata & lapsus hominum: quāpropter impunitatem atrocium scelerum. cum Magistratus non punit atrociora scelera: poena publica divinitus Magistratum & populum opprimunt.* Richterius.

A' kiváltséppen való vétkek vannak:

I. A' Fejedelmekben es Elöl. járokban.

1. A' tyrannis, kegyetlenség, a' mely vele hordozza az erőszak tételt és bosszú állást, a' mint erre példa Pharaoh, Ahab es Izabel Asztzony a' kiaz jámbor életű Nabotnak, nem csak szűz örökségét foglalá el, hanem hamis tanukat állatván ellene, véreztis ki ontatá. 1. Kir. 21. 13. A' mi Fejedelmink és Tiszteink mihezt meg szeretik az szegény Náboth örökségét, vagy szabad vagy nem szabad el foglallyák, ha a' Fejedelem más jóságát meg látta, nintsen több szava: 1. Kié ez a' jósága? 2. Minemű haszná vagyon? 3. Micsoda jussal bírja? ha szép jó és hasznos. 4. Foglallyák mi számunkra. Nem szerettetik magokat, hanem a' kegyetlenséggel a' népnek szívét idegenné teszik és hűsége telenne. *Tarquinus obtruniam crudelitatem fuit a Romanis ejectus. Nemo potest esse fidus ei, quem timet a' mint szolt Befoldus.*

II. Az Isten törvényével ellenkező törvényeknek és articulo-oknak koholása és oltalmazása. Paráznakodgyak a' nemes asztzony de ha ötven nemes ember nem látta ment ember.

ber. Az Isten törvénye pedig azt tartja, kétféle vagy három tanu szája vallásán mindendolog negálljon. Deut 19 15.

III. A' bűnnek meg nem büntetése. Ha a' katoná lopo, parázna, tolvaj, prédáló, nem kell meg büntetni; mert jó katoná, egyből tized, izből százat, százból ezeret kellene állítani, holot nem a' lator, és az Isten káromló katonáknak sokasága verimeg az ellenséget Gen 14, 14. 15. 14 6. 2. Chron. 14 11. Ha hadat kiáltattok, szabadságot adtok a' bűnre: A' ki apját, anyját meg ölte jön az Zázlo alá, a' papnak a' szigánnak huzd el vond el lopd el a' lovát mert nem jó a' pap a' hadban, de kel a' katoná. Megteccik hogy a' prédikátor nem megyen az ti Zázlotok alá, mivel tudgyák hogy az Isten is nintsen a' sok Achanokért a' ti táborotok között. jobbis a' lelki tanítónak a' Christus Zázloja alatt maradni, hogy sem e lpartolni. Oh nagy Isten a' földnek híván férégeivel öltve verik a' te követeidet!

IV. A' tanácsos okos és jó lelki ismeretű Uraknak s' kegyes életű és igaz mondo Predikátoroknak meg utalása es megvetése, az hizelkedőknek, hazudozoknak eléb mozdítása holot a' tanácsos igazgatók nélkül az ország és hádfereg olyan mint a' test lélek nélkül. Ilyen vala Roboam a' ki a' véneket meg utalá az ifjakat s' hizelkedőket, kedvelés de keferő lón a' gyűmöltse. *Sape in oculis malorum maximorum cause sunt Ignorantia & Consiliorum contemptus.*

v. Az Isten ellen való hadakozás és az ő di-
csőségehez való hidegség. A' ti időtökben
majd el pufztul a' Fejérvári izép collegium. Nin-
tse a' templomoknak, Scholáknak építésére,
tudos Professzorok tartására pénzetek, de va-
gyon a' peremes köntöfőre, tobzodásra, pari-
pakra, és egyéb hiában való piperere. A' ki
pedig az Isten dicsőségeinek elgő mozditásá-
ra fősvény, végre minden kéntét és jószágát
el vesztí és a' ki az Isten dicsőségehez hideg és
az ellen hadakozik, végé az ellen az alatta va-
lok hadakoznak. *Querebellis Deo est sibi subditus
rebellare in se ordinario iure sentit. Deo fundamenta
totius bonae societatis sunt Relegio & Iustitia. Ubi ce-
ptum ab illis declinari: & pro modulo minuitur felici-
tas Reipublicae.*

II. A' Predikátorokban is találatnak tete-
mes vétkek, de én azokról nem szolok hanem
a' mint Constant: Imperator vádoltatván előt-
te a' Tanítók a' Christus ítélő székire halasztot-
ta a' kinek követői: így vétkeket szem eleiben
nem terjesztém. 2. Cor. 5. 10.

III. A' nép és község között:

1. A' meg hasonlítás, mely első gróduff az or-
szág romlásának, a' mint Christus Urunk tanít,
Matt. 12. 25. *Valamely ország meg hasonlít magában
el veszt.* Nintsene a' mi országunk népe között
meg hasonlítás? Szollyon és bizonyítást te-
gyen a' ti magatok lelke, ki Pale, ki Apollóe,
közszületek. 1. Cor. 3. 4. ki Roboame, ki Iero-
boame. *Dissidia domestica armant & confirmant ex-*

ternum

ternum hostem A' meg hasonlításnak veszedelmes
és ártalmas gyűmöltséről szent Pál. Galat 5. 15.

II. Az Isten ajándékival való gonoszul eles.
getben, italban és az illetlen ruhazatban. Sok
féle nemzetnek köntöfőiben kezdetek járni, a'
mely jegye hogy az Istenis e' téjjel és mezzel
solyo földről, sok idegen nemzetek között
ki küld és el hint benneteket Deut. 28. meg ré-
szegedet a' föld e' nemzetnek gonolsága miat,
nem bírja hanem ki okádgya Deut. 28. Amint
Esaia által meg nomdorta Isten, el vesztí min-
de neked ségteket. Esa. 3. 19. 29. A' könyű tántz
nehéz vasra fordul, a' vigaság keferűsége, a'
hegedű szó ejjeli nappali nyögő járja. Amos. 6
5. 6. és 8. 10.

III. A' kevelység, A' kevelynek büntetése
pedig az ajtó előtt vagyon. 1. Petr. 5. 5. *Az I-*
sten a' kevelyeknek ellenekál. Példa Saul. Senache-
rib, Nabugodonozor, Heródes *Sequitur super-*
bos ulior a' tergo Deus Seneca. Peccatum nullum est, in
quo Deus minus conniveat, quam in arrogantia neq-
quod ei sit intolerabilis acrisque & divitiis plestet.

IV. A' tudatlanság, a' mely szabad akarat se-
rint való mivel e' nép meg utálta a' rudomány-
nak és tanulásnak eszközeit. A' szülek nem ta-
nittyák a' fiaikat s leányokat, a' kik el érvén
azt az üdőt hogy az Ur asztalához járulának,
és az házasságra is illendők volának a' Predi-
kátor vagy Egyházi Vének eleiben állítván,
tudnák meg examináltatván hitüket és valláso-
kat, az Ur imátságot, Tízparantsolatot, Apo-
stoli Credos, Keresztiséget és az Ur Varsorát

C2

86

A' vitézlő rend pedig olvasná és tudná a' külső historikatis.

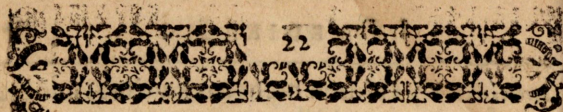
5. A' hadakozásnak kívánása és ohajtása. Sokan mondgyák közzületek: De ha Török lenne az ellenség, csak adna az Isten egy kis tsendes háboruságot Alsdeius *Politia nimis belliosa se ipsam solet exedere.* Ezek a' vécek mellyert az Isten tüzet gerjeszt Erdely és Magyar Ország kapuiban. Ezekkel a' vetkekkel meg haladgya a' Magyar nemzet meg a' pogányokat is Matt. II. 22.

II. H A S Z N A.

Gyomlállyátok ki közzületek a' meg említett véckeket, és tellyes szibül terjétek meg az Urhoz 1. Sam 7 3. 4. Ioel. 2. 17. Sirással kesergéssel és bőjtöléssel, a' mint tselekedtenek David, Peter és a' Mária. 2. Legyetek eggyesek és egy más szerezők Solt. 133. 1. 2. 3. A' kic az Isten élő állatot mint az ő szive szerin való emberget a' Dávidot Solt. 89. 21. Uralljátok, bőtsülljétek és érette könyörögjétek. 1. Tim. 2. 1. 2. Intlek azért mindenneknek előtte hogy legyenek könyörgések, kérések imádkozások, hálaadások minden emberekért. A' Királyokért, és minden méltóságban helybeztettek: hogy tsendes és nyugodalmas életet éllyünk minden Isteni félelemmel és tisztességgel. Senki ne tselekedgyék úgy mint ama két alszsonyi állatnak eggyike 1. Reg. 3. 26. A' ki midőn a' maggya gyermekét meg ölte és el vesztette volna, a' tsarfa eleven gyermekét ellopta vala, helyre tévé a' meg holtat: Mellyert midőn Silamon

mon Királyeleiben mentenek volna, mind a' kettő szattyának kiáltya vala az eleven gyermeket. Salamon mind a' kettőnek bezedét meg értvén, meg parantsolá szolgáinak hogy az élő gyermeket vágják kette, és adgyák felét eggyiknek felét ismet a' másiknak. A' kic nem vala a' gyermek erőssen kiáltya vala vágják kette sem neki, sem nekem, ne legyen; de a' kic vala a' gyermek szivessen és keservessen kiáltya kette ne vágják és meg ne ölljék. A' kitől az Isten az Országot el vette, a' kiket penigé közzületek nem valasztot, ne kiálsatok fegyvert, és ne mondgyátok, ha miénk nem leszzen az Ország másé se legyen. Gondollyátok meg 1. Hivatal nélkül senki tsztre nem mehet. Isten az ki választya, hítja az embereket, mint Mofest, Aront, Davidot Sidok. 5. 4. Solt. 89. 21. 2. Az erőszakkal uralkodok boldogtalnok voltanak, mint Absolon, Adonia Athalia &c. és gyalázatosan vesztének el. *Regnum malis artibus comparatum & vi retentum non potest perdurare. Imperia sine mandato & vocatione Dei legitima non sunt felicia. Frustra appetitur regnum contra Decretum DEI.* Az Isten a' kinek kezében vagyon az Hatalmasoknak szivek Peld. 21. 1. hajtsa minden jora a' ti sziveteket AMEN.

II. PREDIKACIO

Galat. 5. 15.

*Ha egymást marjatók és el nyelitek, meg
lassátok hogy viszontag egymástul meg ne
emésztesetek.*

Szent Pál Apostol ez Galatiabeliekhez küldött levelének utolsó cikkelyében inti az Galatiabeliket az Aryafüségös szent szeretetre, és az viszfávonatokrul, s' egy más mardosától el tiltja őket, erős Argumentumokkal tevén le ellenek.

I. Mert az Aryafüszerezet az törvénynék summája *x* 4 A' törvényen pedig érti az második táblán levő parancsolatokat. Hasonló iratok vannak Rom. 13. 8. 9. 10. Matt. 7. 12. és 22. 39. 40. Ki legyen pedig a' mi felebarátunk meg mutogattyá a' Christus Luk. 10. 29. 30. 31. 32.

II. Argr. Mert az egymás között való gyűlölség veszedelmes *x* 15. Hogy ha egymást marjatók &c. Két részei vannak; mert az első részben vagyon.

I. Az Apostol el tiltása a' veszekedéstől, gyűlölségektől, mikoron azt mondgya: *Ha egymást marjatók és el nyelitek.*

II. Az tiltásnak oka; Mert az gyűlölség és egymás ellen való mardas, meg emészti az Ecclesiát: *Megléjűnek &c.*

MA.

MAGYARAZATTYA.

Hogy ha egymást marjatók és el nyelitek. A' mardo sáfon értetnek minden boszizuság rételek, melyek ^{mint} boszizuság rételek, ^{mint} szidalmazni? ^{ra-gime} galalmazni? hamishireket költeni; az el nyel- ^{1. 5. om.} ^{1. 6.} ten pedig értenek az cselekedet szerént való boszizuság rételek; vernek ki ontása, ragadozások és erőszak rételek: Fel teszi azért az Apostol, hogy az Galatiabeliek között voltanak viszfávonások, gyűlölségek, ragadozások és erőszak rételek, az vallásban való szakadozások és az keresztyéni szabadság ellen a' Christus eljövételivel nyaka szakatt Ceremoniának be vétele, az mint meg retzik Act. 15. 1. 2. Némelyek pedig kik Iudeabuljötenek vála ilyen módon tanítják vála az Aryafüszert. Ha környül nem metelkedtek az Mosesnek rend tartása sz rént nem idvezülhettek. Mikoron azért Pálnak és Barnabásnak nagy vétekevések lőtt volna és háboruságok azok ellen, vegeztek azt hogy felmennének Pál és Barnabás és némelyek azok között az Apostolokhoz, és Seniorokhoz Ierusalembe és kérdés felől. Meglátták hogy egymástul meg ne emésztesetek. Az az. Hogy hiu az Ecclesianak tagjai, mint a' kegyetlen oktalán állatok orolánok, farkasok egymást mardosátok &c. meg emészíttek az egész rigot, tőstet, Ecclesiát.

TANUSAG.

Valamely Respublica, Ecclesia magában meg hasonlik, és egymás ellen gyűlölséges lép-pen hadakozik el kel annak vezni. Matt. 12. 25. Valamely Ország magában meg hasonlik &c.

C4

OKAI

O K A I.

I. Mert az tagoknak egymás ellen való ha-
dúkozáskor, az egész testnek eloszlása, és el szá-
kadozása. Ha az ház épületének oszlopi romla-
nak, elromol az egész épület: Így ha az Res-
publicában az oszlopok egy mást emészten
el hullanak, és el dőlnek, az egész Respublica
el dől. *Richter*us *Sicut edificia paulatim per partes
ruunt: sic etiam imperia.* Mivelzete el az Iz-
rael Országát? Az tagoknak egymás ellen va-
lósütőskodása. Mivelzete, és veszteti Magyar Or-
szágot? Az egymás ellen való törés, hadako-
zás es gyűlölség *Steph Szegedinus Qui esse
eius discordiarum? Eversio Civitatum, Regnorum la-
biosa. Latitatio Respublica ex veritatis impugnatio &c. In-
terit enim quod unum esse desierit.*

II. Mert a' meg hasonlóság az Respublicanak
fundamentumát el rontya, minémű az egygye-
leg, békelesség, szeretet. A' mint hogy az egygye-
leg az sziveknek egyesülése; így az egye-
telenség viszály vonás az sziveknek el oszlása
*Concordia est unio cordium aut voluntatum: Ergo di-
scordia est dissolutio cordium a' mint tanit Ame-
lius Primus gradus ruinae Imperiorum est civilis di-
cordia; 2. Infelicitas consiliorum 3. Amentia &
ræritas mivel az eggy más ellen hadakozó Re-
publica bolond és vak* *Esa. 19. 2. 3. Richt.*

H A S Z N A I.

I. Nem meg csálhatatlan jegye az igaz Eccle-
siának az egygyeség; mivel az Galatiabeli gyű-
lekezet meg hasonlított és egy mást mardolta.
Hason-

Hasonloképpen volt az Chorinthusi gyüleke-
zetben. *1. Cor. 3. 3. Mert még testiek vagtok mi-
vel hogy ti közöttetek legyen irigység, és versengés és
viszály vonások, nem testiek vadtok, és nem test
sevéns
jártok?* Es ha az egygyeség jegye volna csálha-
tatlan képpen az Anya szentegyháznak, igaz
Ecclesia volna az hitetleneknek gyülekeze-
tek az kik között vagyon egygyeség.

II. Veszedeles az Ecclesiákban Respub-
licákban való viszály vonás gyűlölség, a' mine
a' tanúság okai mutogatnyak. Visszályatok
meg magatokat hafi nem vattoké olyanok
mint az Galatiabeliek. Mitsodások voltak
ők? Felelet Egy mást beszéddel boszizuság-
gal illettek szidalmaztak ragalmaztak, és egyik
az másik ellen hamis hirt költött, s-ugy tradu-
cálta, az ő felebaráttját. 2. Eggyik a' másikon
erőszakot tselekedett. 3. Viszály vonok vol-
tanak vallásokbannis, némellyek az törvény
igáját nem akarták fel venni, némellyek akar-
tak fel venni az keresztényi szabadság ellen
&c. De tinem vattoké olyanak? Olyanok
vattok mely meg reczik. 1. Mert gyűlölték
egymást. De így. 1. Az Istét nem bementek. Ioan-
5. 1. 2. Christus Tanítványi nem vadtok Ioan. *v. 74.*
13. 4. 3. A' Pogányoknál alálok vadtok. *75.*

II. A' ti felebarátokat szidalmaztatok és
még az Istentis midőn az Istent káromló szit-
kokkal szidalmaztatok, és az Istent szeműl
szemben örököznek kiáltjátok. Emberek vagy-
né olyan Nemzetiség a' kik között olyan utá-
latos

Itos szitkoknak, nemei volnának, mint ez Országban? F. Bizonyára nincsen A'ki az Istennek káromlója, hogy ne volna felebarátjának gyűlölője és káromlója.

III. A' ti Atyátok fia ellen hamis hirt költőtök; ugyanis mire való az fők tsalárd leveleknek folytatása, fők hamis híreknek költsése azok felől az kiknek tiszteteket ohajtyátok, A'kit az Isten szerez Ti gyűlölitek, a'kit fel magasztal alázzátok, a'kiknek erőtelenségét és bűnét el fedezte Iste és boldognak kiáltta Pál. 42.

1. 2. Ti el fedezitek, nyelveteken hordozzátok, mint a' Saul szolgai Davidot Pál. 12. 3. kedvesebb ma a' nagy rendek udvariban a' rágalmazó, mint az igaz mondo, sőt ugyan hasonlival halgattya némelleyek, mikor valaki más ellen, hamis és meg csufoló hirt beszél.

Summum in Antis Tyrannorum locum hi obtinent. Asentator, De lator sen susuro, & obrectator. Hi Tyrannos regunt; & infidiosos meliores opprimunt. De ha ezeket tselekeztetek, 1. A' mely gyalázatot mások ellen ki gondoltátok, a' magatok fejére fordul mint Hámánnak Esth. 7. 2. A' mely vermet keltettetek abban estek Pál. 7. 9. és 57. Exod. 15. 9. 10. Matth. 7. 2. Mert a' minémü mellel milt álltek és a' minémü mértékel mérték olyan

nal mérnek nektek 3. A' kik ellen törők, az Isten azokat meg tartya fel magasztallja és a' ti lelketeket reárok tá nasztja, bűnöteket veletek meg elnérteti és titeket meg aláz Gen. 42.

21. 22. *Es mondanak vala egymásnak: Bizony vékezünk*

tünk az mi Atyánk fia ellen, mert látok az ő lelkének keserűségét, mikor minékünk könyörögne, és nem halgat meg ötet, azért következet mi veánk e' nyavalya. Felele pedig Ruben nekük mondván: Avagy nem mondom vala nekitek, hogy ne vékezzetek a' gyormek ellen és nem fogadtok? iné az ő vérei most keresik rajtunk.

IV. Erőszaktevők vattok és ragadozok, mivel egygitek a' mástok jóságát predállja, az szegénységet minden javaitól meg fosztja. Ha ezeket tselekeztetek mikor meg szűntök predálni, tiis és a' ti javaitok el predáltatnak Elai.

33. 1. *Laj tenéked ki koborlaß, bolott te mástul nem koboroltattal, ki más ellen hamissan cselekeßel, bolott te veled hamissan nem cselekettenek, mikor meg sünök fosta nitte is meg fosztatol, mikor a' hamis tselekedetnek véget vetendest te veledis hamissan tselekeßnek. Ha a' te felebarátodnak vérenek ki ontására kélsen vagy a' te vered is ki ontatik Apoc. 13. 10. Ha valaké fogásban vissen mást ő is fogásban megyen, ha valaké fegyverrel meg ölmist, fegyverrel kel meg öleteini. 8. c.*

Es a' mint te tselekeßzel mással úgy tselekeßzel nek te veled. Birák. 1. 7. Es monda Adonibélek: Hetven Kivályok, kiknek el vágattam vala kezeknek és láboknak nagy ujját, fedegtetnek vala az én asztalom alatt. A' mint tselekettem úgy fizt nekem az Isten. 8. c. 5. Vízfsza vonok vattok az vallásbánnis. Szollok csak az Reformatusok felől. 1. Mert inkább a' karjátok a' keresztyeni szabadság ellen, az Istent emberektől ki koholt szokás szerént fiztelní, mint az ő parantsolattya szerént. De így hijjában tisztelitek az Istent Elai. 29. Matth. 15.

Iaj hát az viszlvá vono pártos, és egymást mar-
dolo, és elnyelő Orizágnak! mert el veszt és
még eméltetetik Matt. 12. 25. Iaj az. pártos és
arulo embereknek, mert az Isten büntetetlen
nem hadgya mint Choret és az ő társait. Num.
16. 31. 32. Mikor annak okaért el végezte volna mind
azeket a' beszédeket, meg hasáda a' földő alattok; Es
meg nyitá az ő száját, és elnyelő őket, és az ő bűnöket, és
minden embereket, az kik Korebé valának, és minden
marbájokat. Absolon 2. Sam. 18. 9. 10. Bichvine-
Seba nevű fiát Num. 20. 21. Semeit. 1. Regum. 2.
41. 42. Meg monda k pedig Salamonnak, hogy elment
volna Semei lerusalemből Gathban, és haza jött volna.
Akkoron elküldte a' Király és hozzá hívá Semeit, és
mondá nékie; Nemde esküvessel kényszerítetlek tégedet
az Urra; és bizonyosságot töttem tenéked mondván: Vala-
mely nap kimenédesz valahová menédesz, bizonyat
tudgyad hogy meg hallsz, és azt mondád énnekem, te czik
az beszéd, meg értessem. Act. 5. 36. Teudast &c.
Iaj Iészen tenéked és az te maradékidnak Or-
szág, ha egy mást marjátok, és el nyelitek! mert
meg eméltették. Iaj Iészen az nyomorgatok-
nak, predálóknak; mert ő kis el predáltatnak.
Esa. 33. 1.

III. H A S Z O N.

I. Ne gyűlölljétek egymást; hanem szerez-
setek, és mint Atyafiak egymáshoz legyetek
követeltesek. Peld. 24. 21. 22. Féllyed az Urat se-
velmes fiam és a' Királyt, az pári úrokkal ne elegyítséd
magadat; Mert hirtelenséggel fel támadnak azoknak
nyomorúágok, és a' két rendbelieknek hirtelen való bün-
setéseket

setéseket ki tudgya? Békeségesen éllyetek Rom.
12. 18. Ha lehetséges, a' menyire ti töltek lehet, min-
denekkel békeségesen éllyetek. Psal. 133. 1. Imé mely
igen jó és mely gyönyörűség dolog az Atyafiaknak
edzességben való lakások. Békeségesen éllyenek
a' Tanítok, a' Tanítókkal, az Urak az Urakkal,
az Vitézek az Vitézekkel, az Kösség a' Kösség-
gel, és minden rend, minden rendekkel. De
itt im ezeket ember meg gondollyad.

1. Addég a' telelkiajándékat ne vigyed
az Ur eleiben, míg meg nem békellest azzal a'
kire irigkedel és a' ki ellen vétetél Matt. 5. 24.

II. A' nap a' te haragodon le ne mennyen
Eph. 4. 29. Meg haragustoké ne vétkezzetek: a' nap
lene mennyen a' ti haragotokon.

III. A' minden napi imádságban nem mond-
had. Botsásd meg az én bűneimet, miképpen
énis meg botsátortam az én felebarátomnak
Matt. 6. Mark. 11. 14 Gondold meg ha egy más
ellen törtök elkel fogynotok és mege-
mésztettek Mat. 12. 25. Gal. 5. 15. Ferdinand,
és Iános Király egy más ellen való töreszek jutá-
ta Pogány kezében a' mi Varainkat. Az után mi
jutatta és mi jutattya? A' meg hasonlós Matt.
12. 25.

11. Minden mérges beszéd, hirtelen való fel-
gerjedés, harag és kiáltás és káromlás ti közzül-
letek kivetelsek, minden gonoszsággal Eph. 4.
21 Legyetek egymáshoz kegyelmések, irgal-
masok, meg engedven egy másnak, miképpen
az Istenis a' Christusban meg engedett tinétek
Eph. 3. 2. Col. 3. 12. A M E N.

III. PRE

III. PREDIKACIO

A' Fenyés Fejedelem RAKO-
CZIGYRGY Szekiben ujjon-
nan valo bé ülésének es Medgyére
valo bé-jövetelének második napján,
1658. Reggel

Textus Ierem. 15. 1. 2. 3. 4.

Es monda az Ur ennekem: Ha én első-
gem allanának Moses es Samuelis az én szí-
vem nem hajlana ez néphez: küld ki az én
orcám elől es mennyenek ki. Ha pedig azt
mondgyak teneked: Hova mennyünk ki? Azt
mondgyak nekik: Így szól az Ur a' ki halatra va-
lo halatra: es a ki fegyverre, fegyverre: es a
ki fogásra, fogásra: Es eleikben vetek nekik
megjelet azt mondgya az Ur: fegyvert a
megölésre, ebeket a' meg szaggatásra, es földi
bestiát a' megevesésre es az el vesztésre. Buj-
dosova tesz em ökes e' földnek minden Orf-
giban manassesert, az Ezechiasnak Iudá Kirá-
lyának fiaert, az okert, melyeket Ierusalem-
ben cselekedett.

Az

III. PREDIKACIO

37

A Z tizen negyedik résznek utolsó ver-
sena' Ieremias P. a' népnek bűneit meg-
vallya, es eledzik az Istennek, hogy az ő
nevéért ne vessen meg a' Sidoságot, es ne tegye hi-
jában valóva az ő Sidosággal tölt frigyét. Az
tizen ötödik résznek első versében válasz-
tzen a' Prepheta törekedésére: De a' válasz-
tél igen szomorú.

1. Az Isten tagado képpen való válasz-
tél. 1. 1.

Refele 11. A' nép ellen való fenyegetése. 1. 2.
13. 4.

1. Az első részben három a' dolog.

1. Hogy a' nép nagyobb figyelemetiséggel
meg halgassa, meg mutattya a' Propheta hogy
az ő követése az Istenül vagyon; Es monda az
Ur ennekem. 2. Le téstí az Isten tagado képpen
való választétele; Ha én előem állanának &c. 3.
Meg mutattya a' Propheta okátis, miért hogy
meg verette a' Sidoságot oka az ő haragja es
buzulása: Nem hajlana az én szívem e' néphez.

11. A' második részben is három dolgok
mutogat meg a' Propheta. 1. Az Isten edictio-
mar: küld ki az én orcám elől. 2. Tsudálatos őszve
beszélles által a' Sidokra következendő nyo-
morúságnak nagy voltát jelenti meg: Ha pedig
azt mondgyak teneked. A' nyomorúságnak pedig
négy neveit számállya elő a' Propheta; 1. Az
halált. 2. A' fegyvert. 3. Az éhséget. 4. A' fog-
ságot.

111. Az Isten rettenetes bosszú állásának
okát

okát. v. 4. Manasses gonofságaért mellyeket tselekedes Jerusalemben.

MAGYARAZATTYA.

K. A' Jeremias Prophéta nem erősítie ide meg azoknak tévelygéseket a' kik a' meg holt szenteknek esedeznek?

F. Nem erősíti sem azt hogy mi az szenteknek esedezünk sem pedig hogy az szentek tudnak és nyilvánálál látnak a' mi dolgainkat Esa. 63. 16. Hanem csak azt akarja meg mutatni, az Moses és Samuel ez földön éltekben igyekeztén meg engesztelni az Isten haragját, a' mint tselekedtenek Exod. 32. 14. 33. 1. Sam. 7. 3. 4. 6. Abban az időben pedig azoknak törekedések hathato volt, és a' Mosesnek azt mondgya vala az Ur Isten: Ne bánck engemet Moses. De ha Moses és Samuel mostan fel támadván törekedgnek azoknak törekedések a' meg átkodot Sidosáért nem volna hathato hanem azoknak törekedéseket viszfá verné és szomorú válászfá teritene meg a' meg haragut Isten. Hasonlo mondása vagyon az Ur, nak Ezek. 14. 14. 20.

11. K. Mitsodás vétkei voltak Manassesnek?

F. Az Manasses vétkei igen teremések voltak. 1. Az igaz és Izraelnek magát ki jelentő Istenről való elszakadás 2. Király. 21. 2. 3. Nem lön követője az ő attyának Ezechiasnak a' ki a' Iuda nemzetsegét reformála, és az ércz kigyot meg egéte. 2. A' balvanyimadás. 2. Király

rály. 21. 3. Oltárokat építé a' Baalnak és berbiket ültete, mind azokat meg építé, mellyeket az ő attya el rombatott vala. 3. A' maga fiaitis által vitte a' tűzön és meg áldozta. 2. Király. 21. 6. 4. Sok ártatlant vértontots' ontatott Jerusalemben. 2. Király. 21. 5. Az Isten frigyes népeknek meg botráncos tatója volt és vétekben esítője 2. Király. 21. 11. Ezekkel a' vétkekkel meg haladta meg a' Pogányokatis Manasses.

III. K. Hogy az Isten Manassesért fenygeti Jerusalemet, meg bünteti tehát az ártatlantokat az hitetlenekért; a' fiakat az atyák vétkeért, mely ellenkozik Ezechiel tanításával Ezek. 18. 20. A' mely lélek vetkezik annak meg holt balt: a' fia nem viseli az atyának álnokságát; sem az atya nem viseli a' fiának álnokságát, az igaznak a' magánlelő az ő igazsága, és az hitetlen az ő hitetlensége.

F. 1. Nem teheti azt fel lenkius hogy vala kinek a' ki csak emberközönseges ártatlanság tulajdonitának meg a' kisonyeknekis; mivel bűnben melegítettünk, a' mint David szol, a' nyainknak méhekben Solt. 51. 7. 2. Neis ugy vélekedgyel, hogy Jerusalemben az Manasses vétkeihez hasonló vétek nem találtattak volna; mert közönsegeffen Manasses vétkeinek mondattának azok a' vétek, mellyek a' Manasses vétkeihez hasonlóak voltak; mellyeket fiaklyeb elő számláltunk; mivel Sedechias időben is hasonló erköltsű volt a' nep az Manasses erköltséhez a' mint Jeremias meg mutatgya Jer. 39. 1. 2. és 40. 1. 2. 3. 3. Meg bünteti

Isten az atyák vétkeit, az fiakban Exod. 20. A' kik gyűlölik ötet, *et si non a te tamen propensione & vitio in natura jam contrito* 2. A' kik követői az atyák gonofságának.

iv. Meg kell különböztetni a' meg állapot idejű fiakat a' csecz szopoktól, A' meg állapot idejűek felől jol meg gondoljuk im ezeket. 1. Ha tálatatnának ártatlan fiak nem büntetnének meg az Atyák vétkeért. 2. Ha pedig mind kettő vetkes, meg büntetnének erdemek szerint. 3. Ha az atyák nem csak vétkeznek hanem megis tanítják az ő magzatryokat vétkezni beszédekkel, étekekkel, és példajokkal, mindenik meg büntetetik, az atyák hogy tanították és rossz példák voltak a' fiaknak, az fiak pedig lenn hogy követék az atyák gonofságát. Lásd meg erről Aist. Prod. p. 129. Petri Martyris Loc. Com. p. 120. b.

TANUSÁG.

Az Isten a' meg térhetetlen népért, hogy azt meg ne büntetné midőn sok izop Attyai intés és tenyegercsu után haragjánaks' büfülésának tüze fel lobban: még az ő szíve szerint való emberitis meg nem halgattyá, hanem törekedésekre szíveket sonnyasztó választ télsen. Az Isten Jeremiának szomorú választ tőn, midőn a' kemény nyaku Sidokért törekednek. Ezech. 14. 14. *Ha ama férfiú tésténis a' föl tőn Noe, Daniél és Iob, ok az ő igazságokkal meg Babaditryák az ő llikeket, az az: Ha az a' három férfiú törekednének is, bogy az én négy féle tsapásimat, éhséget, jéne vadakat,*

jégy.

fégyvert és döghalált ne bocsátsák a' meg keményedet bála ványozó Sidokra, meg nem halgatnám őket.

1. K. Mikor nem halgattyá meg az Isten az embert?

11. Miért hogy meg szíve szerint való emberinek is szomorú választ télsen mikor a' meg térhetetlen népért könyörögnek, vagy törekednek?

Az elsőre. 1. Mikor te a' meg térhetetlen emberért törekedel. Ier. 7. 16 és 14. 11. *Ne könyörögj e' népért hogy jól teledkedjem vele. Ugyan ilytá Isten a' Jeremiást hogy ne könyörögjön a' Sidokért.*

11. Mikor on meg térhetetlen szível imádkozol, mosdatlan szível és kezzel Esa. 1. 15. *Az én nak okaért mikor az ti kezteket ki terjeszténditek az én szememet elrejtém ti előttetek, mikor ugyan sok Borul imádkoztok is, meg nem halgatlak, mert a' ti kezteket rakni vérevel.* Ier. 14. 12. *Mikor on börtölnek, én az ő kiáltásukat meg nem halgatom, és mikor on nekem áldozásokat tesznek én nálam kedves nem lessem: mert fégyveréssel, éhséggel, és döghalállal meg emésztém őket: lan. 9. 31. Tudgyuk hogy az Isten az bűnösöket meg nem halgattyá.*

111. Mikor on az Isten utannad jár, békeséggel meg áld, minden jó czközöket ki szólaltat. Te pedig fel fuvalkodván, jádtzol az Istennel, és az ő intését meg vetvén meg térhetetlen képpén vifeled te magadat. Peld. 1. 24. 25. 26. 27. 28.

1V. Mikor nem hitből, hanem hit nélkül,

D2

ne

nem szivbúl, hanem színbúl imatkozol. Ela. 29.
13. Iac. 1. 4. 5. 6. Sidok. 11. 6.

v. Mikor a' te imádságod az Isten dűtsősé-
ge ellen vagyon. Ió. 1. 4. 2. 3. Ionas fellyeb be-
csúli vala a' magi híret, min'felebrátinak meg
mirásfokat igen nehezebb vala hogy Isten
Nívenek meg kegyelmezvén, irgalmúságá-
nak dűtsőségét kijelentette.

vt. Mikor a' te imádságod és kérése oly
dolgon fondatlik melyben az Isten dűtső-
ségére, sem pedig lelked idvességére nem tar-
tozik, hanem híjjában való és haszontalan vé-
lekedéssen építnek. Matt. 20. 20. 21. mint az
Zebedeus fiának annyoknak kérése.

vt. Mikor a' mit kérész tsák a' magad bujja-
ságára és tested gyönyörűségére kéred. Iacob.
1. 3. 4. Kértek de nem rebbenek, mert robban kértek.
Ne azt mondgya hogy robban kértek hanem robban ké-
rtek: Rosszszul kéri pedig az ember a' mit kéri.
1. Mikor annak könyörög a' ki nek nem kelle-
ne könyörögni mint a' Bál Pápiái. 1. Ki-
rály. 13. 26. 27. és mint a' Pápiák, kik az An-
gyoloknak és más holt szenteknek ef. deznek
holott tsák az egy Istenet kellene segítségül hi-
ni. Matc. 4. 10. Deut. 6. 13. Tit. 19. 10. és. 22.
9. 2. Mikor áhítatossá nem kéri a' mit kér.
Euk. 13. 1. Hibák. 2. 3. 3. Mikor azért könyö-
rög a' miért nem kellene könyörögni. 1. Iin.
9. 16. Megdorgálá az Isten Samuelt hogy a'
Saulc firatá. 1. Sim. 16. 1. Az Medicusok az e-
tanistya a' meg gyógyulhatatlan nyavalyát

nem

nem kel orvosolni: Az Isten sem akarja hogy
a' könyörgésnek lelke híjjában nyögjön és ele-
dezzék azokért kiknek nyavalyájok meg gyó-
gyulhatatlan. 4. Mikor szájjal nem szível kö-
nyörög. Matt. 15. 8. 5. Mikor kételkedve
könyörög. Iac. 1. 6. 7. 8.

Az másodikra. 1. Mert a' mint hogy az ol-
lyan meg térhetetlen nép es ember meg kerel-
hetetlen képpen viselte magát midőn az Isten
intette, hittas' fenyegette: Így az Istenis meg
kerelhetetlen módon viseli önnön magát az
ollyan néphez es emberhez midőn rajta va-
gyon a' nyomoruság. Peld. 1. 28.

11. Mert az intercessio törekedés a' decre-
tom szerint fel viradott nap után vagyon. Soph.
2. 1. 2. Keztyek esetekben magatokat, te meg gyűlölk
nemzetiség. Minékül te a' decretum szerint fel viradna
a' nap melyen olyansok lesznek mint a' polya.

111. Mert az Isten az ollyan meg térhetetlen
népnel nem találhat magának szállást és nyugod-
almat. Hos. 5. 15. Az Isten pedig az töredek-
mes szívet szereti, abban kedvére lakozik.
1. Sam. 16. 7. Monda pedig az Ur Samuelnek; Ne nézd
az ő termetét, és az ő magasságát, mert meg vettem őtet,
mert nem azt nézem én a' mit az ember. Mert az ember
azt nézi a' mi semé előt vagyon; de az Isten azt nézi
a' mi a' siben vagyon. Ela. 66. 1. 2. Ezt mondgya az
Ur: A' menyország énnékem ülősekem és a' föld az én
lábaimnak nyugója: Hol vagy az ház melyet épít-
tél nekem, és hol vagy az én nyugodalomnak be-
nye? Mert mind ezeket az én kezem csinálta, és az által

D. 2

ker.

kezdetek lenni mindezek azt mondgya az Ur; Hanem arra tekintek a' ki begény és töredelmes szívű, és a' ki az én bűnéimet vettegi. Solt. 34. és 51. Kedvére nyughaték Elifeus Sunemben 2. Király. 4. 10. 12. Mert kéz kamarája és ágya vála, el készitvén amaz jó lelkű afz szonyi állattul. Im már ha a' nép megterhetetlen hová szállana Isten és hol nyughatnak meg.

H A S Z N A I.

I. Oktató. 1. A' népnek embernek megterhetetlensége, a' büntetetésnek és a' népén forgó nagy nyomorúságnak oka, és a' bűnert fordul el az Ur ortzaja. Esa. 59. 1. 2. Ime az Urnak kéze nem rövidült meg, hogy meg nem szabadíthattana és meg nem siketültek az ő fűlése hogy meg nem halgathattana. De a' ti hamissági kitétek kulombiséget ti köztetek, és a' ti Istenetek között, és a' ti bűneitek miatt rejtett el az ő ortzája tituletek, hogy meg ne halgathat. Lament. 3. 37. 38. Avagy nem a' jelséges Istennek szájából jö ki minden jó és gonosz. Miért panaszkodid az ember, és a' f' fia az ő bűneinek büntetése felől. A' bűnert nem kedveze Isten az első világnak. Terem. 6. 1. 2. 3. Lön pedig hogy mikor meg kezdetek volna szaporodni az emberek a földnek színen, és azok leányokat nemzettek volna. Láták az Istennek fia az embereknek leányit, hogy szépek volának, és vőnek magoknak feleségeket mind azok közül a' melyeket kedvelnek vála. Annakokáért monda az Ur: Az én lelkém nem vetekedik az emberek felől mind örökké mivel hogy testek mind az által engedelnek kik med ié és é száz év zsefienőit. A' holott három rettenetes vétkeket

vetket jelent Móses. 1. Az Istennek és az A. tyáknak intésinek meg utalását. 2. A' pogány a' izzonyokkal való közösű életet. 3. Sok feleség tartást, paráznságot. 8. c. Miért nem kedveze Isten Sodomának? Azért hogy be merűlven az bűnben, nem engedének az Istennek és a' jámbor életű Lothnak predikálásának nem hívének, a' ki elégge győrti vala ugyan magát közöttök 2. Petr. 2. 7. Miért fenyegeti Isten az Jerusalembélieket Ieremias által? Az engedelenségért és az ő igaz szolgáltnak meg utalásáért.

II. Iolliche az Isten hűséges szolgálai tiszttek szerint törekednek a' népért, mint Móses Exod 32. Samuel 1. Sam. 7. 4. 5. 6. A' mint Joel Prophetis teizen intést, a' Papokhoz. Joel. 2. 17. A' Templomnak tornacza között és az ollar között sijanak a' Papok. De a' megterhetetlen népért az Isten szomorúvalaszt teizen azoknakis törekedésekre. Ha előttem állana Móses és Samuel még sem hajlana az én szívem a' néphez.

III. Rettenyen meg hát a' bűnben el merűl nép és ember ki az Isten hosztzu ideiglen tőrő voltávi gonosul el és azt veli hogy az Isten me ten el nem vesztí, soha nem esik rajta a' büntetés: bizony az Ur haragjának s' busulásának tüze midőn lobogásában vagyon, nem hogy kezséddel oltathad meg Soph. 1. 18. Sem ezűttök sem aranyok nem szabadíthatták meg őket az Ur haragjának napján. Peld. 11. 4. Nem busul a' marha a' baragnak idjén: Az igazság pedig hűvöda a' bűnben.

halálból. Ezek. 7. 19. Az ő ezüstköket az urzákra vé-
tik ki, és az ő aranyokat elbányják: az ő ezüstköket és ara-
nyokat meg nem szabadítja őket az Ur büszlőának nap-
ján: az ő lelkeket meg nem elégítetik, és háfakat bé-
nem töltetik: Mert ez a romlás az ő áluk ágokért le-
fűben. De meg az ő szerelmes szolgálitis az ol-
tyán bűnben heverő népért s' emberért meg
nem halgattya. Jerem. 7. 16. Oh gonosz fág-
gal meg terheltet Magyar Nemzettség nem-
telen, híván, és fel fuvalkodott pártos fiak kik
elháttatok az Urat és meg utáltatok a' Christus
szolgák. Efa. 1. 3. 4. Haaz isten az pártos Sido-
kat kiküldé az ő orczája elől fegyverre, halál-
ra &c. Nemde nem úzé el titeket, az ő orczája
elől, holott ti közöttetek is fel találjatnak az Ma-
nasses vétkeihez hasonló vétkek mint fellyeb
meg mutogattam a' Manasses és Sidok vétkeit.

11. m^o 11. Intetnek azért minden rendek, minek
előtte el nem jöne az Urnak nagy és rettenetes
nagy népe Joel. 3. 14. és minek előtte a decre-
tum szerint fel nem viradna az a' nép, mellyen
tíreátokis elhőzzas' küldi az Ur az fegyver
Ezech. 14. Vegyétek észetekben magatokat
Soph. 2. 1. 2. Es terjetez meg tellyes szivetek
szerint az Ur Istenhez bűjtöléssel, áráffal és ke-
sfergélle Joel. 2. 12. 13. 14. Mihelt a' Ninivébe-
lie a' Ionás predikálását meghallák 1. El hit-
tek hogy a' Ionás Isten képe henzol. 2. Bűjtötte
hirdettének. 3. A' Király és a' nép gyázban öl-
tözzenek. 4. Az Isten is meg szánván őket el-
változtatá a' gonoszt mellyel meg fenyegette

٧١١٢

vala őket. Bűnös ország, halando ember, tá-
lam az Isten tsak negyven napot sem enged ti-
nektek, mint az Ninivebelieknek, hanem az ti
kapuitokban tűzet gerjeszt, rabságra, fegyver-
re küld és a' ti testeiteket az égi madaraknak
hányarvya. Hidgyétek hát az Istennek, bőjöl-
lyetek, sirjatok, és terjete meg a' ti gonos' utai-
tokrol, az Isten is még meg szán titeket, és el for-
dítja a' gonos'ra a' mellyel fenyeget. Ion. 3. 4. 5.
De itt im ezeket el kerüllyed oh bűnös ember!

1. Az Isten fenyegetésére tarts trefának
mint a' meg bolondult első világbeliek az Noe
predikállását Teremp. 6. Es az el fajult Sodo-
mabeliek a' Loth intését és fenyegetését. Te-
remp. 19.

rem. 19.
11. A^o mely bűnben mostan élsz arról
pedig intést és fenyegetést hallottál az Isten szol-
gaitól és mostan hallasz én tőlem rettenő meg-
Daviddál. 2. Sam. 12. Est tovább abban ne ma-
radgy, hanem térj meg és írsd meg a^o Péter-
rel. Matt. 26. 75. David megintetven Nathan
Prophétátul megretten és életének napjait
fűfával és könyörgéssel töltéél. Psal. 51. Peter-
retsak egyszer veté a^o Christus az ő fizeit,
mingyárt ki méné és kefervefen írs. Matt. 26.
75. Oh világ fia mennyiszor intettek meg tege-
det! Még sem írtéd meg te magadat.

111. Az Isten intésre meg ne keményítsed
szívedet mint Faraó. Exod. 5. 2. Es monda Pha-
raó: Kétszáz az Ur, hogy engem győztek az öbölcsédének,
és elbocsátám az Izraelt? Az Uratis nem isfűerem

D S

izraelt sem bűsáram. Es a' Ierufalembeliek. Mat. 23. 37. Ierufalem Ierufalem ki megölöd a' Prophetákat és megkövezéd azokat kik te hozzád bűsáttatnak menyiszer akarom egyben gyűjteni a' te szívedet, miképpen a' tyúk az ő szitgyben gyűjti, az ő szárnyai alá és nem akarad.

iv. A' mely helyen a' vétket tselekedted (mint ez éjjel bátran trombitáltatván és sipoláltatván ti magatokat rezzegekdedetek) addig onné el ne meny hanem megfárad mint Péter. Ha házadban vétketzel, addig ki ne meny, ha házadon kívűl, addig bé ne meny házadban míg meg nem fárad és Isten szerint való bánnal azon nem bűnkodol; mert atkozor léfzen bé nemeteled és kimeneteled. Deut. 28. A' bűn tételtől pedig rettentésen meg. Az Isten jelen volt. Sdok. 4. 13. A' ki előtt nintsen sem mi el rejtve. 2. Az ítélet, meg kel jelenned az ítéltő Biro széki előtt és számolt kel adnod. Mat. 12. 36. De mondom nektek, akarmi hi alkodó beszéd álljon az emberek, számot adnak arról az ítélet napján. 2. Cor. 5. 10. Mert minnyájan meg kel minnekunk jelenünk, a' Christus ítéltő széki előtt, hogy minden ember el vegye jutalmát annak a' mit a' testben tselekedett ahoz képest a' mit tselekedett vagy jött, vagy gonoszt. 3. A' pokolnak kinnya. Matt. 8. 12. Ez országnak pedig fia ki veretnek, a' kívűl való setétségbe, holott lében sira's és fogaknak csikorgatása. Mivel Istenhez való megtefelednek halogatás, veszedelmes okai. 1. Mert Isten a' megteférést mindgyárt akarja Solt. 9. 57.

2. Mert

2. Mert rövid életű vagy Iac. 4. 13. 14. Luk. 12. 20. Törj meg azért a' te Istenedhez.

Íme ezeket pedig meg tselekedgyed ha idve zűlni kívánsz: 1. Mihelt a' hívogató Isten bűvát meg hallod, mingyárt engedgy és kézen légy mint Abraham Teremp. 12. 1. mint Samu el 1. Sam. 3. 10. Solt. 95. Ma ha az ő Sarát meg bűvándgyatok &c.

11. Az Isten szavához való engedelmesget nagyobnak tarts hogy sem minden javaidnak el vesztet és el hagyat mint Abraham Teremp. 12. 1. 2. Sdok. 11. 8. Hűnek általa mikor hívattat volna Abraham engede az Istennek hogy el menne az helyre, mellyet örökségül veendő vala, és kámenne nem tudván hova menni.

111. A' mit az Isten tenéked parantsol, ne kérd okát miért parantsollya, mint Péter Iac. 13. hanem csak engedgy mint Abraham Teremp. 22. 1. 2. mint Maria Luk. 1. 38. Mondapedig a' Maria: Imbol vagyok az Urnak szolgáló leánya: Legyen nekem a' te beszéded szerint: Es el mene ő tiűl az Urnak Angyalá. Pál. Gal. 1. 15. 16. De mikor az Istennek tegezt, ki az én Anyámnak méhéül fogva engemet el vádított és az ő kegyelméből el hívott. &c.

iv. Mivel fokak az igazaknak nyomorusági Solt. 34. azért ha az Isten tégedet magad szemelyében, szerelmefidben, és Ivaiddban meg látogatván mint az Izenketek és lobot személyében, szerelmefidben és Ivaiddban meg látogatva vala: légy teendes és békeféliges tñ ő mint lob. David Solt. 30. 10. Aaron Levit. 10. 2. 3. 4.

Annak

Annakokért tűz jöve ki az U előle és megécsé azokat, és meg halának az U előtt. Es moda Mozes az Aaronnak: Ez a mit ílelt az Ur, a mi mondván: A kik enbőzám közel vának azokban benteletem meg es mind a jószág előttem meg dússítetem. De az Aaron halását OKAI 1. Mert az Isten beretettinek jele. Sidok. 12. 5. 6. 2. Mert javadra vagyon. Soli. 119. 71. Rom. 8. 28. Tudjuk pedig hogy azoknak a kik Istent beretik mindenek javokra vának, azoknak kik az ő vezérzése berint hivatalosok. Ha tisztetdől meg folytatol mint Samuel 1. Sám. 8. 19. Ha országodbol a magad fiaitól kiűzetted mint David 2. Sam. 15. 25. mégis békességes tőrölgy és azt mondgyad az Heli Pappal 1. Sam. 3. Ur öngyeselekedgyek a mint néki tetszik. Daviddal 1. Sam. 15. 25. Ha tette az Urnak viszá viszon engem Ierusalemben: ha pedig azt mondgya nem kellesténnekem David ama legyen meg az ő akarattya.

V. Ha a bünt emberi erőtelenségből megteslekedted, el ne szakadgy Istentől és kétségben ne essél mint Kain és Iudas, hanem az tekőzlo fiuval terj meg a te Istenedhez Luk. 15. Es a publicanussal kérjed bűneid bocsánattya Luk. 18. Istenelegy irgalmas nekem bűnűsnek. Ugyanis mellyik bűnös előttzarta bé Isten az ő irgalmaságának ajtaját, az ki azon szive szerint zörgetett volna?

F. Egyelőtsem olvassuk. 1. Mert a példák mutogatják az Isten hálaadását az irgalmaságra. Minasshez irgalmaságát mutatá 2. Chronik. 33. 12. 13. Mikoron pedig volna nagy erős fogságban az ő

Via

Urához Istenehez feljűbűzkodék, és magát igen megatizá az ő atyainak Istene előtt. Es könyörge neki, és meg kegyelmezze neki, és meg halgatván könyörget meg hozzá a Ierusalembe az ő bűnűsében: Akkor esme-re meg hogy az Ur volna az ő az Isten. A' tekőzlo fiuhoz Luk. 15. Mariahoz Luk. 10. 39. Peterhez Matt. 26. 2. Mert ugyan kötelezte magát a meg terő bűnűsnek Ezech. 33. 11. Mondgyad ő nekik: Eleken azt mondgya az Ur Isten: Nem akarom a' hitetlen halálát, hanem hogy az hitetlen kiterjen az ő mával es olyan, Terjtek meg terjtek meg azért a' ő gonoszaitoktól, es miért halnátok meg Izsraél háza. 3. Ki terjesztvén kezeit hívja az ő kegyelmétéhez és szomjuhoz bűnűsöket. Esa. 55. 1. Matt. 9. 13. és 11. 28. Miis azért térjünk a' mi Urunkhoz Istennünkhez tellyes sziből 1. Sam. 7. 3. 4. Szeressük egy mást mint igaz Magyarok keressük kedvet az Istennek hogy könyöröllyen Országunkon

A M E N.

I. PRE

I. PREDIKACIO

Egy Erdelyben rámadot, és nyolc-
 tsad napig magát alunni, és elragat-
 ratotnak lenni hazudo Oláh ellen a' ki
 magához hasonlo Oláhokkal a' mel-
 tolagos RAKOCI GYÖRGY
 Fejedelmet igyekezte elcsábítani &c.
 Debreczenben A. 1660. d. 1. Febr.

Textus Luk. 16. 7. 29.

*Vagyon Mofesek és Ppphetajok halgassák
 azokat.*

AZÉ Lélek a' Lázár és a' Gizdig historiájá-
 bin ajánlyt és javaitya a' Törvény és
 Propheták meltoágát. És az Abraham-
 nak a' Gizdaggal való öltve betzellésekben
 meg tanit hogy valaki a' pokolbéli gyötrelmet
 és örökké való kint elakaria tavorzani annak
 nem a' szellel magátjární és imitt s' amott meg
 jelenni hazudo lelkeket kel tanátsolni és azok-
 tul ertekezni, hanem az Isten igéjét kel halgat-
 ni. Esa. 8. 20. A' törvényt és tanubizonyágot taná-
 tsollyatok; Valaki nem lánd annak bejzéde szevén,
 nem léfzen annak. Col. 3. 16. A' Chri-
 stusnak

hisznek bűsége lakozzék ti bennetek bővességgel minden böltséggel tanítván és imván egy mást ti magatok között Psálmusokkal dicsérettel, és lelki enekkel, nagy kedveléssel a ti szívitekben az Urnak, és meg tartani. Iac. 1. 22. Legyetek pedig valóban meg tartói az igének, mely meg tarthattya a ti lelkeiteket, és ne legyenek csak halgatói hogy meg isahyítok magatokat. Matt. 7. 21. Nem minden a ki azt mondja nekem Uram Uram mégyen bé a' menyeknek orsóágában, hanem a' ki tselekedti az én mennyei Atyámnak akaratát, és életét az ő szerént vendéli. Deut. 4. 2. Ez igaz, mellyet én parantsolok ti néktek, mellyeket én tanítalak, semmit ne vegyetek, semmit se vegyetek el abból, hogy meg ővezzétek a ti Uratoknak Isteneknek parantsolait, mellyeket én parantsolok ti néktek. De mivel az istenteleneknek olyan gondolkodások vannak, mellyet ha meg intenek szemtelenséggel elő hoznak és így vélekednek a' pokolbéli gyötrelom felől, ha valaki viaszra jön a' pokolból és meg jelentene mint vagyon ott a' dolog, kellene irtozni és felni az embernek: De senki még nem jött: Azert &c. Az illyen gondolkodásokat az Evangelista által az Isten meg özöl és azert iratta le ezt az szent históriát a' I. zár és Gázdag felől, hogy meg mutassa az előknek nem a' meg holtaktul kell tanulni és tudakozni, mint a' Gázdag kívánnya vala. Abrahámtul, hogy a' Lazár avagy a' meg holtak között valamelyet borsáson az ő atyafiaihoz. had kerülhesek el azt a' nagy gyötrelomtól, melyben ő vagyon, hanem a' mint meg fe-

lél az Abraham. Vagyon Moseffek és Prophéták &c.

SUMMA. Az holoz Isten az ő sz. akaráttyát ki jelentette Moses és a' Prophéták által, mely kinek kinek életének regulája: nem kel várni hogy a' meg hojjak jőjenek az előkhöz tanítani és inteni.

1. Vágyon az életnek regulája és idvelségnek uti: Vagyon Moseffek Reszei { 2. Az intés e' regulának el követése: Halgassák azokat.

MAGYARAZATTA.

I. K. Mit kelerteni a' Mosefen és Prophétákon.

F. A' Moses és Prophéták írásit és könyveit. Mat. 8. 4. és 23. 2. Mondván: Az a' Moseffek, ben ülnek az irástudok, az Phariseusok. Iin. 1. 17. Luk. 24. 27. 44. kiknek Prophétálások nem embernek akaráttyából származtanak, hanem szent lélektől indítván szóltanak. 2. Pet. 1. 20. II. K. Milyen Moseft és Prophétákat halgatni.

F. I. A' Moses és a' Prophéták által ki adott irásra figyelmeznai annak engedni, mivel az szent irás nem nema regula és Biro, mert a' menyiszer olvassuk az szent irásban le tört szép tudományokat, annyiszor halljuk hogy az mi nekünk bol, mint ha az Isten bent emberi thalगतnok, kik által irattatott, és magát az Isten I. Thef. 2. 13. Annakokéért misz hálakat adunk az Istennek szüntelen, hogy az Isten felől való beűsedet, mel-

lyet hallottatok mitulunk, bevévén fogadgyátok azt nem úgy mint embereknek bevévén, hanem mint Istennek bevévén. (mihéppen hogy bizony az) ki tselekedékis tő bennetek kik hiszték. 2. Az Ur Isten intésének és dorgálásának engedni. Solt. 95. 7. Efa. 55. 3. 3. Hittel venni az Isten beszédét és az Istenben hinni lan. 8. 47. nem halgatni pedig a' Moyses és Prophéták irását annyit téfzen mint meg venni. Zach. 7. 13. Mnt. 10. 14.

K. Mit akar mind ezekkel ki jelenteni az 6. Lélek Vágyon Moyses és Prophéták halgassák azokat?

F. Mind azoknak elmékedéseknek hasznalatanságát meg mutattya, a' kik a' meg holtaktul kérdenek tanácsot, mint Saul. 1. Sam. 28. 15. és az illyen lelki vakokat igazgattya a' Moyses és a' Prophéták irásának olvasására, vizsgálására, és tanulására. Deut. 30. 12. Efa. 8. 20.

11. Felferkenti az embereket hogy ne vétkezzenek oly szin alatt, mint ha az Isten őket soha meg nem büntetné ez életben sokáig várván őket. Rom. 2. 4. *Avagy Istennek kegyelmességének és bekecséges türelésének, és bényvedésének gazdagágát meg utáldod? Nem tudod hogy az Istennek kegyelmessége meg téréfre indit, hanem jövődében meg bünteti kik nem engednek az ő sz. igéjének mint az első világot meg büntetvé Terem. 6. Sodomát. 2. Pet. 2. 6. Ierusalemet Luk. 19. 42.*

111. Meg tsáfollja a' hamis jelenefeket. 1. Mindön a' meg romlott ember a' meg holtaktul tudat-

tudakozik és kérdekedik, nagy szorgalmatossággal, mely szorgalmas tudakozás az ördög fugallásából vagy on, az Istentől pedig erőssen meg vagy on tiltván. Efa. 8. 19. 20. 2. Midön nem a' meg holtaktul tudakozik ugyan az ember, hanem az ördögnek jelenésüli inditván tanácsolják azokat a' kik Purgatoriumból ki jötteknek mondgyák magokat mint ha purgatorium volna és onnét jönének ki &c.

1v. Iavallja és commendallja az Egyházi szolgálatot, hogy a' Moyseshez és Prophétákhoz mennyünk kik az szent Lélek indit sábol az Istennek akarattya ki jelentettek. 2. Pet. 1. 20. hogy tökellertes légyen az Isten embere. 2. Tim. 3. 16. 17.

TANUSAG.

Vaia ki a' pokolbeli gyötrelmet el akarja távoztatni annak nem a' meg holtaktul tanácsolni, jövődö mondo ördögösöknek s' álom látoknak hinni, hanem az szent irást olvasni, halgatni, tanulni, és életét az szerentrendelni.

Abrahám nem a' meg holtaktul igazit hogy a' Gazdag Attyahai azokat halgassák, hanem az Moyses és Prophéták irását. Deut. 13. 3. *Ne engedgy e' fele jövődö mondonak, vagy álom latnak bevévén, mert a' ti Uratok Istenek kését titeket hogy meg tudgya ha szeretitek a' ti Uratokat Isteneket tellyes szívetekből és tellyes lelketekből, és 18. 10. 11. 12. Efa. 8. 19. 20. Ier. 25. 24. Ezech. 26. 21. Luk. 24. 37. 44. Tselek. 24. 14. és 26. 22. 2. Tim. 3. 16. 17.*

O K A I.

1. Mert az szent irás olvasását, vizsgálását, tanulását és halgatását mindeneknek paransollya az Isten. Ian. 1. 8. és 5. 39. 1. Tim. 4. 13. 2 Petr. 1. 19. 20. Cöl. 3. 16. De az ördögösöktől való tenáts kérdést tiltja. Deut. 13. 3. és 18. 10. 11. 12. Ne találásfekte kezítetd a' ki az őfiat vagy leányt által vitetne a' tűzön, avagy jövendő monda, vagy nap válogato, vagy madár szobol jövendő, vagy varázsló. Se lújos bájus, se ördögösök. űl tudakozó, se jegy megvarázso, se halotakul tudakozó. Mert álllya az Ur valaki ezeket miveli és ezallyen u' álatosfiségért őrzi ki a' pogányokat a te Urad Istened te elölöd.

11. Mert oly tellyes tökéletes az szent irás hogy mind azokat be fogallja, mellyek a' mi idvességünkre szűkségelek. Solt. 19. 8. Az Urnak törvénye tökéletes, meg eleveníti a' lelkeket; Az Urnak igaz tanubizonyoság tetele böliségeket ád a kisdedeknek Rom. 15. 4. 2. Tim. 3. 16. 17. 16. 17. Az ő. iras az Isten testámentoma, a' melyhez hozzá adni es abból el venni nem szabados Deut. 4. 2. Sidok. 10. 15. 16. 17. Titk. 22. 18. 19.

111. Mert a' Christus és az Apostolok nem az ördögösöktől es pokolbul ki jött lelkektől ki jelentetett dolgokat hirdettek, tapintottak, hanem Moses és a' Propheták írást. Luk. 24. 44. Es mondá nekik: Ezek a' beszédek mellyeket írtam nektek, mikor még veletek volnek, hogy bukség be tellyesedai mind azoknak, mellyek meg íratattak

Moses

Moses törvényében a' Prophetáknak és a' Soltároknak en szolelem. Tselek. 26. 22.

14. Mert az Isten azokata' kik az ördögösöket tanátsollyak meg büntetni és az ő nepe közzül ki irtani meg parantsolta Deut. 13. 5. De a' kik az szent írást halgatták és meg tartják boldogoknak prédikállya.

H A S Z N A I.

H a az szent írást kel olvasni, halgatni &c.

1. Nem veszedelmes, káros és kárhozatos, hanem hasznos és idvességes az szent írást tanulni, olvasni es halgatni: hogy halznos és idvességes legyen meg tetzik: 1. Mert Isten commendállya Ian. 5: 39. 2. Mert a' kik olvasák, halgatták és abban gyönyörködnek boldogoknak mondgya Deut. 11. 18. 19. Solt. 1. 2. 3. Mert a' Propheták es Apostolok nem talmazzák. 4. Mert az irás olvasásának es tanulásának gyümöltse édesléges Solt. 19. 7 és 119. 9.

11. Nem homályos hanem világos az szent irás. Deut. 30. 11. 12. Mert e' parantsolat a' mellyet parantsolok én ma tenéked, nem titkolatos elte töléd sem rá voly nintsen Nem mennyekben vagyon, hogy ezt mondanád: Ki oda híg felmí évetünk a' mennyekben, hogy alá hozná az monékunk, és a' a' minket meg tanítana, hogy be tellyesítsük azt? Solt. 119. 105. 130 Psal. 6. 13. 2. Petr. 1. 19. Es vagyon igen erős bizonságunk ennékülis, a' Prophetáknak betzédek, mellyet hogy követtek mint feter égben a' ámpást, iol miveltek, míg a' nap meg világosodik es az hajnal usilng fel támad a' u' izivetek bea.

E s

ben. De kinek világos az írás? 1. A' ki magát abbin gyakorolliya Deut. 6. 6. 7. *Es ez igék melyeket e' ma' napon parantsoltk tenéked legyenek s'ívedben. Es gyakorollyad azokat a' te gyermekid előtt, és bélyezkedjél mikor a' te házában úsz, vagy mikor uton jársz, és mikor ágyadban le fekszel, és mikor fel kelsz.*
2. Az itten lelketül meg világosított embernek. 1. Cor. 2. 14. 15. 16.

III. Egefz és teljes az szent írás és mind azokat befoglalliya valamelyek a' mi idvessé-
günkre szükségesekek. 2. Tim. 3. 16. 17.

IV. Nema a' Pápa és Concilium az szent írásnak és abban le tört dolgoknak itélő bírāja, hanem az szent írásban szollo szent Lélek 2. Pet. 1. 2. 1. Mert ha Abrahám Papista volt volna nem azt mondotta volna Mosest és a' Prophétákat hálgafrátok, hanem a' Pápát és Conciliumot. 2. A' Christus és az Apostolokis nem az szent írásra mutogattak volna az ő disputatiojokban Ioh. 12. 48. *A' ki meg vet engemet és nem veszi az én befzedemet, vagyon kárhoztatva azt. A' befzed mellyt én szoltam, az iteli meg azt az utolsó napon.* Matt. 22. Tselek. 22. és 26. Hanem a' Pápát és a' Conciliumra &c.

V. Nintsen olyan hely, az honnet vagy vén ember kepeben avagy iffiu legény formájában valaki kijöne hogy azokat kellene tanítsolnunk; mert Abrahám nem az Pokolbul és Purgatoriumbul kijött lelkekre, venekee és iffiakra igazit, hanem a' Mosest és a' Prophéták írásit.

VI. Nem haszontalan a' Mosest és a' Prophéták írásit, mint az álmodozó Enthusiastak vélekedtek és vélekednek.

VII. Szent írás ellen vagy az Erdélyben támadott, nyolczad napig magát alunni avagy meg holttnak lenni hazudo Oláh tudománya és álmodozása. Deut. 33. 3. és 18. 10. 11. 12. Esa. 8. 19. 20. Sidok. 1. 1. *Minekutanna az Isten sok vendében és sok féleképpen állott volna régen az Atyáknak a, Prophéták által: ez utolsó időkben állott minékünk az ő fia által.*

Ellenvertes. Iót mondot ez az Oláh a' mi Féljedelmünknek, ha szereti az Isten és az ő parintsolatiban gyönyörködik Budán térszi ki Zazloját mellyet ő el ragattaván nyolczad napok alatt ertet és tanult.

F. Iot mondani és jól mondani külömböznek, mivel az ördögökis mondanak jot Matt. 4. de nem jól mondgyák. Te ellened azért im ezeket meg kellett volna gondolni azoknak a' kik a' te hamis tsalárd mesterségedet canoni-
zálták le irattarak és folytattyák.

I. Nem kel hinni minden Léleknek. 1. Mert megkel próbálni a' lelkeket ha Istenül vadnaké. 1. Ian. 4. 1. 2. *Szerelmeim ne bédgyetek mindent léleknek. hanem meg próbáljátok a' lelkeket hogy ha Istenül vadnake. Mert sok hamis Prophéták jöttek világra. Erről ismerjétek meg az Istennek lelkét. Valamely lélek vallyá hogy a' Christus a' testben éjót Istenül vagyon.* 1. Thel. 5. 21. *Mindeneket meg próbáljátok a' mi jó az igazságok.* 2. Mert azért attá litten a' meg

külömböztesz nek ajándékát az híveknek, mely avagy rend kívül való. 1. Cor. 12. 10. és 14. 26. Terempt. 41. avagy rend szerint való. 1. Cor. 2. 12. 3. Mert azért állítottá elő az Tanítókat Eph. 4. 11. hogy vigyázzanak a' nyájra Sidók. 13. 17. A' Farkasok ellen.

II. Nem két hittünk mind azoknak kik az Isten nevében szólnak. 1. Mert clekül fogván sok hamis Pröpheták és tsabitok támadtak, kik az Ur nevében szoltak holott az Isten nem küldötte őket. Jerem. 28. 15. 16. Es monda Ieremias Pröphéta Hananias Pröphetának: Hadd meg Hanania, nem küldött tegedet az Ur, és te hazugsággal bízolád e' népet. Azért így szól az Ur: Imén kiküldelek tegedet e' földnek színerül: ez esztendőben meg báljzment az Ur ellen való szót szölni, és 29. 31. 33. és támadnak Matt. 24. 24. Mert hamis Christusok és hamis Pröpheták támadnak és nagy jeleket és tudásokat tesznek, úgy annyira, hogy el hitessék ha lehetne a' világszótakati. 2. Pet. 2. 1. Voltak pedig hamis Pröphéták is a' kétség között: Míkeppen a' korétek is tesznek hamis Doctorok kik be hoznak veszedelmesterevéléséket, az Ur és a' kiket meg vette megtagadván kik ő magoknak hitetlenséggel való veszedelmét szereznek. 2. Mert senki az Ur nevében v. o. szólni nem hivatásik Sidók. § 5. Azonkor pen a' Christuss nem tulajdonítja magának a' tiszteletet hogy Pap Fejedelemlenne, hanem az a' ki ezt monda vala neki: Híj vagy te en ma szülsz nek teged. Tsel. 13. 2. Mikoron azért azok szölgatának az Urnak és szenyvednek

nek magokat, monda az Szent Lélek: Valasfjátok el nekem a' Barnabást és a' Saulst a' munkára melyre én őket bittam.

III. A' kik meg halnak holtok után mint az tudatlanok velük szellel nem járnak testben és lélekben meg sem jelennek. 1. Mert mind azok a' kik meg halnak vagy igazak vagy hamissak. Ha igazak lelkek menyországban meggyen. Luk. 22. 43. 46 Luk. 16. 22. A' Lelek kik nem az ördögnek hanem az Istennek hatalmában vadnak le nem jönek féllal nem járnak és még nem jelennek míg az utolsó trombitáta a' testtel nem egyesülnek. Matt. 25. 1. The. 4.

Ellen vétes. Az U Testamentomban sok lelkek tértenek meg a' testben Matt. 9. és 27. Luk. 7. Jan. 11.

F. Azok a' lelkek nem pokolbul, purgatoriumbul és lymbusbul tértenek meg, hanem rend kívül lltetnül, mely tartozot akkori időre és immár meg fűnt. 2. Az Anyázgnt egyház szedegetendő levén az Evangeliomi tudományuk meg kellett erősíteni. 3. A' mi fel támadunk felől is bizonyosfi kellett tétetnünk.

4. Azok hogy álmoktól, látásoktól beszejeve Fejedelmek s' urak környül hizeikettek volna és pénzert valamely ország ellen jövendöltek volna nem olvassuk. Ha hamissak, hitetlenek, pokolban mennek és önnöt ki nem jöhetnek, mint az Abráhám Luk. 16. jelenti. Már a' te leiked nyolczad nap al tholt volt? Pokolban, Menyországban. Menyországból le nem

jött a' testben hogy hazudoz és ökröket lopj
Pokolbol ki nem jó, mivel rajta az Isten haragja
Jan. 3. 36.

IV. Purgatoriumbol tért meg? Ugytanit
ugyan Beilr. lib. 2. de purgat. c. 8. hogy a'
lelkek Purgatoriumbol ki szibidulnak De
szent írásbol meg nem próbálhattya hogy vol-
na Purgatorium.

V. Almodban láttad mind ezeket? F. 1. Az
álom és látás a' mely Isteni megterzik. 1. A'
jelekből, 2. Betelleyesedésről. Ier. 28. 3. 9. A'
Propheták k én előttem és te előtted eleitől f. gva voltak
prophetáltak nagy földek ellen, és nagy o' ságok ellen,
a' hadjelölés a' háborús: f. ö. és a' dög haláljelöl. A'
mely Prophetá jörendől a' bék: ségjelöl, mikor a' betel-
leyesedik a' Prophétának beszéde, akkor a' meg esmérteik
a' Prophetát hogy ha az U' küldötte azt valóban. Mi-
némű Istenes álmodozási és látási voltak Iak-
kobnak Gen. 28. 11. 12. Iosephnek. Gen. 37. 5.
9. 10. 11. Vagyon ördögi sugallás és szóvet-
ségis az Isten törvénye ellen. Levit. 19. 26. Deut.
18. 11. Eia. 44. 20. De nem az Isten engedel-
me nélkül, mivel meg engedé Isten 1. Az hi-
veknék meg próbátatásokra Deut. 13. 1. 2.
2. Az hitetleneknek büntetésekre 2. Thes. 2.
11. 2. Reg 22. 23.

III. Vagyon olyan álom is mellyel az álmo-
dozó a' dolgot úgy fogja az eimében, mint ha
ugyan meg volna, azonban, ha fel serken sem-
mi nints, Mint a' ki jól lakik almában, de ha fel
serken üres az h. s. Eia. 29. 7. 8. Es olyan lélek

mint

mint az éjjeli látnak álma a' pogányoknak sokasága
mellyek hadakoznak Az. Arielellen, és mindenek kik az
ellen vítékednek a' kik erőseket ismálnak az ellen
és meg s. rittyak az. Es olyan lében, mint a' mely ébe-
ző ember álmodozik, és álmodban eszik, és mikor fel serken
ugyan üres a' hasa, és miképpen álmodozik a' somjuho-
zo, ki álmodban iszik, fel serken és imé ugyan somju és
kiványa az itat, ugy leszen mind azoknak a' pogányok-
nak sokaságok, a' mellyek vítékednek a' Sion hegye ellen

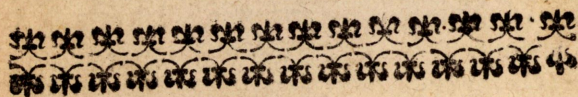
VI. El ragattattál es ugy láttad mivel Isten meg
igirte loel által. loel. 2. 28. Es ez uan leszen ez
hogy ki ontom az én lelkemet minden emberre, és prophe-
tálnak a' ti fiamok és a' ti veneitek álmodnak látnak. Esa.
33. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

F. 1. Nem szól loel az Enthusiáttak és tsalárd
Olahok álmodozásról és látásról, hanem per
allusionem ad V. T. smnia & visiones az Uj T. vilá-
gos ismeretiről hogy az Uj T. hivek beszélik
az Istennek nagyságos dolgait és az menyei
ritkoknak jelenését veszik a' szent Lélek által
Imer. 12. 6. Mely béis telleyesédék Pünköszt
Jan. Tselek. 2. 1. 2. 3. 4.

Végeznek a' kik az hitető tsalárd Oláh-
tenek és híznak, tsalárd és álnok latór-
it írják és iratják, Varasoként és Fa-
lytattyák. Iaj azoknak a' kik nem az
nem az varasloknak és hitetőknek
eur. 13. és 18. Eia. 8. 19. 20. Az nyo
k idején, nem az igaz Istenhez ha-
rombéli Istenhez folyamodnak.
2. Fogságra vitetik a' nemzetseg
mivel

mivel nintsen böltsősége. Efa. 5. 13. El veszt. Hof. 4. 6. 7. Nagyob bertsületi vagyon az ördöngösnek mint a' Christus szolgájának és követeknek, kik az Istennek igéjét erejében predikállyák.

III. Ne kérgetek tanácsot az ördöngösöktől, hanem ha a' pokolbeli gyötrelmet elakarjátok távoztatni a' Mosest és Prophetákat halgatókat Efa. 8. 20. 2. Halgatókat a' Mosest és a' Prophetákat. Luk. 16. 29. Figyelmezzetek a' törvényre és annak tanításra Efa. 8. 20. kérgetek tanácsot az Urtól a' Iosaphattal. Király 22. 8. hogy kegyelmes válsát tegyen AMEN.

II. PREDIKACIO

I. Sam. 28. 7. 16. 17. 18. 19.

Fellette nagy keserűségben vagyok, mi hogy az Philisteusok haddal jöttek enr és az Isten el tavezott en tölem és nem megimmar ennekem sem Propheták által látás által. Annákokaert szoltegedet, hogy megmondgyad ennekem Isten cselekednem. v. 16. És monda az Isten s-miert kerdesz engemet, ha

tavezott te tölled, és az te ellenségeddel vagy? v. 17. És az szerezte cselekedett velle az Ur az mint en általam megmondotta vala és elszakasztá az Ur az Országot, és adta ezt a' te tarsódnak Davidnak. &c.

Az mint hogy az Isten az ő nevében prophetalo. Iázában hűségesen szolgáló Prophetákat, és azok által az ő száját tanácsoló, s' meg kérdő Királyokat, és népet meg áldott és nekik kegyelmesen meg felelt álom által, látás által, és szemtől szemben való beizéllés által Numer. cap. 12. 5. 6. Akkor le szállt az Ur felhőnek oszlopibá és meg állt az Sátorok ajtajánál, és mikor szóította volna Áiront, és Mariát, kimerének mind ketten. 5. 6. Kiknek monda, Halljátok meg mostan az én beszédemet: Ha valaki az Urnak Prophe-tája leendő közzetek, en meg jelenem annak látásban, vagy álomban szólok azgal. Sokaknak fel magasztaltatásokat Gen. 37. 7. 8. Sokaknak jó szerentségeket, ellenségeken való diadalmakat: Mint Abrahamnak, Gedeonnak, Sokaknak következendő veszedelmeket, ki jelentette. Matth. 2. Iosephnek és Marianak: Így az ő tölle nemkülödetet hamis Prophetákat, és azoknak tanácsloit meg büntette, s' büntetetlen nem hagyta Ierem. 23. 26. és 28. 19. és 29. 9. &c. Példá Achab. Sedechias, és az Saul Király, ki az ő szorongatásában, nem az Isten száját hanem Samuel képében, az Ördögöt tanácsollá vala.

és attul kerde tanácsot, az Istennek ki adott parantsolattya ellen. Deut. 18. 10. 11. 12. *Nem találsz te közötted az ki az ő fia vagy Leányát át ad vitetné az uzsón, a vagy jövőmő mondo, vagy nap válogato, vagy madár állásból jövőmő, vagy varázso. Se bu jósbajos, se ördögösökül tudakozó, se jegy magyarázó se halottakul tudakozó. Mert utállyá az Ur valaki ezeket műveli, és ez ilyen utálatosságokért űzi ki az Pogányokat az te Urad Istened te elölled.*

R E S Z E I.

I. Saulnak szava az ördöghöz: Nagy győtrődésem vagyon *15.*

II. Az ördög szava Saulhoz. v. 16.

Az első Részében két dolog vadnak. I. Azok az dolgok a' mellyek Sault indították arra, hogy az ördögöt tanácsolgya, tudniunk az ő nagy keferűsége és győtrődése. Első volt az Philistenusoknak ellene való hadakozások. Második volt az Istennek tőle való el távozása. Harmadik az Istennek sem Propheták, sem álm által való meg nem felelése.

II. Vagyon az ördög hivatallyá, és annak tanácslása. *Azért hittalak tégedet, meg jelentsed mit kellyen nekem cselekednem.*

Az második Részében két dolog vagyon. I. Meg feddi az ördög Sault hogy őtet tanácsolgya v. 16.

II. Meg jelenti Saulnak az Országának tőle való el vetettségét okával együtt v. 17. 18.

MAGYARAZATTYA.

K. Micsoda szorongattatása győtrődése volt és ke-

és keferűsége az Saul Királynak?

F. Kivül és belől való szorongattatása volt az Saulnak. Kivül volt az Philistenusoknak ellene való támadások, és nagy haddal rajok való nenetelek: Belől való volt az gonosz lelki sméret, az mely mardesta, és győtrötte mint a' Kaint, Achitophelt, és az Iudast. Az Ország népének szive tőle el idegenedet; mert az kinek Isten jó akarója annak minden jó akarója Proverb. 16. 7. *Mikor jóakarattal vagyon az Ur valakinek utához, még az ő ellensége is jó akarójává tést.* A' kinek pedig ellensége annak mindenek ellensége.

K. Az Endorbeli ördögös aszfzony ugyan az meg holt és Rámában eltemetett Samueli tanácsztottatái?

F. Az ördögök a' meg holtakát fel nem támaszthatgyák. A' Pythonissis, nem Samueli támasztotta fel a' mint nemeltyek tanitgyák, a' vagy tanították és értettek felőle.

I. Mert az Isten az ő lelkét el vőtte volt már akkor Saultul, és meg nem felelt *6.* Nem meltoztatta tehát Isten őtet arra hogy rendkívül meg engedte volna az Samueli hozzá menni, és az Philistenusokkal való hadakozásnak ki menetelít ki jelenteni.

II. Mert az híveknek kik az Urban hálnak meg lelkek az Isten kezében vagyon. Psal. 31. 6. *A' te kezében ajánlom az en lelkemet mert megvaltoztattal engemet Uram, igazságának Istene.* Luk. 16. 22. és 27. 46. *Lén pedig hogy meg baltat a' kinek*

az koldus és viének az Angyaloktól az Abrahámnak kebeleiben. Apoc. 14. 13. Boldogok lesznek az után a' halottak, kik az Urban halnak meg. Ugy nagyon bizonyára az lelek mondja, mert meg nyúzóznak az ő faradságoktól, és az ő tselekedetnek jutalma követi őket: Nincsen tehát az igaznak lelke az Sátán hatalmában, mert Isten kezében és hatalmában vagyon.

III. Mert az Saul és a' Pythoniffa az Isten parancsolatya ellen tselekedtek, hogy az meg holtakul tudokoztának. Deut. 18. 10. 11. 12. Esa. 8. 19. Hogy pedig azt mondgyaktinektek tudokoztatok a' nezekitől, és az jövőő mondoktúl, kik süttogva szólnak ti ne engedjétek. Mert a' vag nem az ő Istentől kerde minden nemzetséget tanácsot? Avagy az élők felől, az holtakul kelle tudokozni: Az mit tehát az szent Lelek Móses által meg tiltott, azt Saulnak meg nem engedte, és ha az igaz Samuel lőtt volna felelte igen meg dorgalta volna Saul, hogy az Isten parancsolatya ellen ejjelrettegető ördögtől kér segítséget. Deut. 18. Mely parancsolatot életben eleiben adott volt Saulnak.

II. Ha az igaz Samuel lőtt volna, meg nem engedte volna Saulnak hogy imádgya, és terd hajrással való tisztelgetget tegyen nékte; A' ki életben tanította hogy az Istent kell imádni és tisztelni. Deut. 4. és 6. 1. Sam. 7. 3. 4. mint Apoc. 19. 9. 10. nem engedte meg az Angyal látnak hogy őket imádgya. Az ördög pedig mivel az Isten dicsőségének ellenége azt az tisztelgetget

seget örömeft magának arrogalta, melyet az Saul Királynak buzgóságosan Istennek kelváltatenni. Matt. 4. Ian. 4. 24.

V. Mert az igaz Samuel ki immár Abrahámémal Isákkal &c. az Dicsőfényben volt, nem mondotta volna Saulnak: Holnap en velem leszek. 1. Sam. 28. 19. Azert az Samuel lelke nem látatot sem meg nem jelent. A' Pythoniffa is a' Samuelt sem lelkere sem szemellyére nézve elő nem hozta, fel nem támasztotta.

K. Ha az Samuel nem volt hát mi lehetett és ki volt?

F. Mivel a' Pythoniffának szövétsége volt az ördöggel, hogy valamenyiféle őtet és az ő segitőket kívánnya neki segitseggel legyen. Az mely szövétség szerent kész volt az Sátán meg felelni, és retetven magát szót ador, mely Saulnak úgy tetzet, mint ha Samuel volna és az ő szavát hallaná.

TANUSAG.

Nem minden törődés, szorongatás, és keserűség idvésséges.

Saul mely igen gyöttrődik keserű, &c. Gen. 4. 13. Kain erzi az Istennek haragját a' bűnért. Saul ugyan meg vályia bűneit. 1. Sam. 24. 18. 19. Esau keserveffen sir. Gen. 27. 38. Heb. 12. 17. Mert jól tudgyatok ő annak utánna, mikor az áldást visszakarna nyerni örökség szerent, meg nettetett volt, mert nem talált penitentiára való helyet, jóllehet nagy könyhullatásokkal kereste volna az áldást. Iudás bányodik és cselekedetét nem javallya.

Matt. 27. 2. 5. De mind ezeknek is bankodási s' sirási nem voltanak idveffegések.

Okai. I. Mert nem siratták meg a' bűnt mellyel Istent meg bántották, hanem a' büntetést, avagy a' bűnt, a' büntetést. Gen. 4. 13. Kain. Exod. 8. 27. Pharaoh. 1. Regum 21. 27. 28. Achab. Sokak a' kiker az hoher kezében adnak sírni és gyótródnak nem a' bűnön hanem a' büntetésen, mert szegyenlik, bánkodnak: de az a' bánat csak világ szerént való. 2. Cor. 7. 10. *Oderunt peccare mali: formidine pœne*

II. Mert nem járulnak az Istenhez hogy fiú és leányi bizodalommal bűnök bocsányt kérnek Istentől; hanem Istentől el szakadván kétségben esnek. 1. Sam. 31. 4. Matt. 27. 3. 4. 5.

III. Mert nem utállják meg a' bűnt, hanem ha a' büntetés rolak el vetetik, avagy meg enyhíttetik, az elebbi gonofságra vissz térnek mint a' díszno a' fertőre 2. Pet. 2. 22. mint Esau és Pharaoh. Terem. 27. Kijövet. 9.

H A S Z N A I

I. Még az hitetlenekben is nagyon törődés

II. De az nem üdvösséges mint az Tanúság okai meg mutatták.

K. A' meg vettettek juthatnaké hát a' meg térésnek gradusára?

F. Mások a' meg térésre való gradusok, mellyel el készíttetik, és disponáltatik az bűnös ember: Mások a' megtérésnek gradusi, mellyekkel az meg térés meg létszen, és a' mellyek

ben

ben tulajdonképpen áll az igaz meg térés.

I. A' meg térési meg előző gradusok negyek. 1. *Pœnitentiæ cognitio*. Mind az eredet és cselekedet szerént való bűnöknek, mind az idő szerént és örökké való büntetéseknek, az törvényből való meg esmérése. Rom. 3. 20. és 4. 15. és 7. 7. Luk. 15. 18. 2. Sam. 12.

II. *Sensitiva Dei*: Az Isten haragjának, és az méltán meg érdemelhető kárhozatnak érzése, mely gerjedés nevenedik az szívben, az bűnnek és az büntetésnek esmérési által Act. 2. 37. Rom. 8. 15. Luk. 15. 14. 15. 16.

III. *Pœnitentia*: Az Pœnitentia tartás, mely a' meg cselekedet bűnön való törődés, és azoknak nem javallása Act. 2. 37. Matt. 27. 3. Lucæ 15. 17.

IV. *Cognitio Christi*: Az közben járo Christusnak esmérési nem csak az Evangeliumnak külső predikálása által, hanem az szent Lélek meg világosítása által, némeltyekben tudniillik az idő szerént valokban. Ezek fel találtnak az meg vettett emberekben is az ő rendek és modgyok szerént.

I. Az bűnnek esmérési, mint *Saulban* 1. Sam. 24. 18. 19. Matt. 27. 3. 4. 5. *Iudásban* Exod. 9. 27.

II. Az Isten haragjának érzése Gen. 4. 13. 1. Reg. 21. 24. 27.

III. Az bűnön való törődés Matt. 27. 3. 4. 5. és Heb. 12. 16. 17. Sőt az Istent is igaznak esméri Num. 23. 14. a' hitetlenek mint Balam.

iv. Az Isten kegyelmének esmereti az Christusban az Evangéliumból az szent Lélek vigasztalása által Heb. 6. 4. 5. és 10. 26. Luk. 8. 13. 14.

11. *As meg térésnek gradusi.*

1. Az igaz hit *Fides* avagy a' Christusnak bizodalommal való megfogása, és elvétele, mellyet a' Christust és az ő jótéteményét, mellyet az Evangéliumban igért és ajánlott, az hívek az szent Léleknek belső elhíttetése által magokra szabnak, és tellyes szívből abban megnyugosznak Ioan. 1. 12. 13. 1. Cor. 2. 12.

111. *Dolor secundum Deum:* Az Isten szerént való bánat, mely hitből vagyón és nem mondatik világ szerént való bánatnak, mert származik, nem annyira az büntetésen, mint bűnön való törődésen, mellyel az Isten, mint az Christusban kegyelmes Atya megbántatott, Luc. 7. 38 és 22. 62. Luc. 15. 18. 21.

111. Az poenitentia tartás *Resipiscencia:* mellyet szerez az Isten szerént való bánat 2. Corin. 7. 9. 10. Az kiszánnya bánya hogy az Isten bűneivel megbántotta.

1. Elváltottatya bandékát Luc. 15. 18.

2. Megoltalmazza magát az büntűt
Az olyan 3. Gyűlöli az bünt.

ember 4. Minden jonak végben vitelére kötelezi magát. Esa. 1. 16. Eph. 4. 23. 24.
Luc. 19.

iv. Az ujjannan való születés, avagy megfenteltetés *Regeneratio:* mely követi az hitet, és meg

megtérést, mellyel az megigazit ember természetit megújítatják, és az bűnnek fertelmességétől az Isten képeinek tisztaságára változik Eph. 4. 13. 24. Mely megújulás az egész emberre 1. Tessal. 5. 23. Ezek tulajdoni az híveknek, nem az megvertetteknek.

1. Az hitet nem veszik az hitetlenek, mert az hit nem mindeneke 2. Tessal. 3. 2. Tit. 1. 1. Matt. 13. 11.

11. Nincsen Isten szerént való bánat bennük, mert az Isten szerént való bánat hitből vagyón, az hitetleneknek pedig bánattyok világ szerént való bánat. 2. Corin. 7. 9. 10.

111. Nem ajándékozott meg, megtérést, mely az Istennek Izraelre Aét. 5. 31. Ez az Isten az ő job kezével felmagasztalván tette Fejedelmé, és meg tartatá, hogy adgyon az Izraelnek poenitentia, Gal. 6. 16.

iv. Ujjá sem bültetnek az életnek megújulására; Mert az ujjá való születés az szent Léleknek kiválkeppen való munkája Ioan. 3. 3. 4. 5. Mellyet a' világ bé nem vehet. Ioann. 14. 17. Tudniillik az igazságnak Lelkét, mellyet ez világ bé nem vehet. &c. Lásd meg ezelel Problem: Altin gii.

11. Viszályatok meg lelkeiteket ha ti mind az megtérést meg előző, mind pedig az megtérést szerző gradusokra által jutattotok. Ha az négy első rendbeliek, az négy utolsó nélkül felalodist ember magadban, bizony az Saulal elkarhozol, az tudással és az Esauval, hanem

hanem ha szert tesz és a' négy utolforais.

Mondhatnád: Igen meg háborítál lelkemben, és meg keserítél, bár ide se jöttem volna mostan, rettegek és igen dobog az szívem?

Fel. Adná Isten hogy ugy keserednétek meg, mint a' Peter halgatoi Pünkösd napján Act. 2. De kétségben ne esél, meg mutogatom, miképpen tégy szert az hitre, meg téréstre, és meg szenteltetéstre,

III. PREDIKACIO

1. Sam. 23. 7. 15. 16. 17.

I Geretet töttem vala hogy meg mutogatom miképpen kell szert tenni az hitre, meg téréstre &c.

K. Mit kell annak cselekedni az ki a' Christusban való igaz hitre szert akar tenni?

F. Az az ember 1. Az maga tulajdon saját, igazságát, meg tagadgya Rom. 10. 3. Phil. 3. 9. *Estalathassam ő benne mivel nincs ennekem igazságom mely az törvényből való, hanem mely az Christusban való hit által vagyon, az az Isteniül való igazságom hit által*

11: A' Christus igazságát czélul fel tegye, és azért

azért mindeneket meg utallyon Phil. 3. 9. 12.

III. Az Evangeliumbéli igiretekben tekinten, az mellyekben Isten a' Christust ajánlya. 2. Cor. 3. 6. 8.

IV. Az Evangeliumbéli igiretekben meg gondollya.

I. Az Evangeliumbéli igiretekben az meg feszítettet Iesus predikáltatik 1. Cor. 23. 24. és 2.

II. Az meg váltásnak és idvességnek bőséges elégsége készítettet, mind azoknak az Christusban, a' kik hisznek ő benne Ioh. 3. 16. Eph. 1. 6. 7. és 2. 4. Rom. 5. 20. 1. Timoth. 1. 4.

III. Ezt a' kegyelmet ajánlya az Isten, a' kiknek hirdettetik Marc. 16. 13.

11. Mit kell annak cselekedni, az ki az meg téréstre és az által az kegyelemben akar járni?

Felel. 1. Tekintsen be az Isten törvényében, mint valami aczel tűkörben, és az Isterent vizsgállya meg életet Iac. 1. 23. 25.

2. Betekintvén az Isten törvényében, és meg vizsgálván ember életet lelke ilmeletiben meg győzettefsek Rom. 1. 20. és 2. 1. és 11. 32. és 2. 20. és 7. 7.

3. Az lelkiismeret meg győzettefse után kétségben esék hogy az idvesség sem az maga erejétől sem az teremtetett állatok segítségé által meg nem adattathatik. Rom. 7. 9. 11. 13. Mely kétségben való esés arra viszi az embert hogy magán kívül segítséget keressen az Iesus Christusban - Így tagadgya meg embert a' maga igazságát

ságát Phil. 3. 9. és meg ismervén erőtelenséget kiált és könyörög Daviddal Solt 130. 1. 2. és 14. 3. 1. 2. Aⁿ Tanítványokkal és Péterrel Mat. 8. és 14. *Uram tarts meg; mert majd el süllyedek.*

4. Ezek végben menvén alázd meg te magadat nem csak külső képpen mint Achab 1. Reg. 21. hanem szívemben; mert azt nezi Isten az mi aⁿ szívben vagy on. 1. Sam. 16. 7. és az te bűneiden, törődgyél sirj, és bánkodgyál de Isten szerint való bánattal mint David, Maria, Peter, meg válván bűneidet, Psal. 32. 5. és 51. 5. Daniél 9. 5. 1. Iohann. 1. 9. és meg utálván Ier. 31. 19.

5. Az magad igaságát meg tagadván Mat. 16. tekints az Evangeliumbeli igiretekben, hidd el hogy aⁿ Christusért minden te bűneidet Isten meg engedi és meg bocsátja Rom. 12. 23. Psal. 130. 4.

6. Ezt az Isten kegyelmét kívánván kívánni, nyadj, éhezzed, és szomjuhozzad Esai. 55. 1. Iohan. 7. 37. Luc. 1. 53.

7. Minden büntgyűlölő meg Psal. 45. 8. Rom. 6. 21. Iak. 2. 10.

11. Mit kel kel cselekedned hogy szent lehess?

1. Bocsásd alá egészen te magadat az Isten beszédének Ian. 17. 17. Ierem. 38. 33. 1. Pet. 1. 22.

11. Hit által öltözd fel aⁿ Christust 1. Cor. 1. 30. Rom. 13. 12. 13.

11. Aⁿ Christus halálát és fel támadását szabad read Eph. 4. 22. 24. Rom. 6. 4. 6. Mert nem használ az asztalon levő étel és ital, ha hozzád

hozzád nem veszed; Nem vehedd pediglen, ha kezéd és szájad nincsen; Nem használ aⁿ kötő aⁿ hevesség és hidegség ellen ha read nem veszed; Így aⁿ Christus érdeme és igazsága nem használ ha hit által read nem szabad. Rom. 13. 12. 14. Ha bűvebben akarj ezekről olvasni, lásd meg Perkins. Amel. Cal.

No azért halando ember por, hamu, és fereg, ihon aⁿ minden napon kezeit ki terjesztő Isten hi tegedet aⁿ meg térésre, és megotatja tenéked az igaz meg térésnek utait, ne vedd meg az ő hivataliát, és ne utáld meg aⁿ telelki nyavalyáidból való meg gyógyuláshoz modgyát. *Es meg sinitén mostanús ezt mondja az Ur: terjessz meg en hozzám.* Ioel 2. 12. Amos 5. 18. Itt pedig vigyáz im ezekre. 1. Ha aⁿ meg térésnek első grádusára jutottál és az Isten ílméletének utaira indultál arról elne terj, hanem fies az igaz meg térést szerző grádusokra is által jutni.

Miert? 1. Mert aⁿ ki az eke szarvára veti kezeit és vízszá tekint nem melle az Isten orszagára. Luc. 9. 62. 2. Mert hirtelen való veszedelemben esel mint aⁿ Loth felesége. Terem. 19. 3. Mert aⁿ te utolsó állapotod igen gónosz lézen. 2. Pet. 2. 20. 21.

Miert? 1. Mert aⁿ Sátán töriben bé esel mire Iudás. 2. Lelked ílméleti ellened támadván soha nem lehet csendesseged. Esai 57. 21. 3. Pokolbanis nagyobb kénoa leszen mint aⁿ ki az Isten ílméletin kívül való volt Mat. 11. 20. 21.

4. Mert ha szabad akarat szerent el szakacz aⁿ

már meg ismert igaságatul, és annak elszánt szándékabol, elrendelt tanácsbol és ellenféges képpen ellene állat, gyűlösfégesképpen üldözöd nem lehet oltán a' te bűnödert *áldozat* Sid. 6. 3. 4. 6. és 10. 26. *imás. g.* 1. lap. 5. 19.

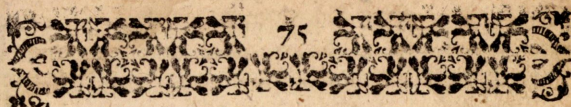
11. Ha a' meg térésnek utára indultál ne lehesse, soha olyan nagy bűnöd hogy ketségben essel Solt. 42. 6.

Miért? 1. Mert a' holot bővölködik a' bűn ott helyeb bővölködik az Isten irgalmassága Rom. 5. 20. A' nagy bűnös ha igaz pœnitentiat tart nagy kegyelmei nyer mint *Maria* Luk. 7. 47. *Manafes* 2. Cron. 33. 13. 2. Mert Isten nem igazakért bocsátotta el az ő sz. Fiát, hanem a' meg térdő nagy bűnösökért. Ezek. 33. 11. Matt. 9. 13. *Nem jöttem hogy bűjjam az igazakat. &c.*

III. A' te elmélkedésid házadban és házadon kívül legyenek az Istenről, az Istennek teremteferől, hatalmáról, igaságáról, irgalmasságáról, a' menyországról a' mennyei szent tudományról, a' Christus szerelméről *Feida Dá.* vid Solt. 119. és 1. 1. és társalkodásod a' jokkal.

14. Agyadban addig nyugovásra ne adgyád magadat miglen tiszteder végben nem vilzed; mert a' ki szentelmélkedés és imádság nélkül fekszik le az Sátán menten melle fekszik; de a' ki tisztit jól el követi az Isten és az ő szent Angyal vigyáznak erete s' mellete. Solt. 34. 8. *Tábrjw az Ur Angyala az itet felok környül.*

IV. PRE-

IV. PREDIKACIO

Textus 1. Sam. 28. 15. 16.

Felette nagy kefe! &c.

EZ előt való Predikáciomban meg mutogattam hogy a' Pytoniffi nem az igaz Samuelt támasztotta fel &c. Mostani alkalmatossággal értekezzünk két dologról 1. Azoknak az ellé veréseknek meg fejtegeteséről, az kik tanítyák hogy Saulnak az igaz Samuel jelent meg.

11. Az ördög az elmúlt dolgokat, és az jövőket miképpen jelentheti meg mint Saulnak? 1. Ellenv. Mert az irás Samuelnek mondgya egynehány helyen azt a' ki meg jelent Saulnak: azért az az igaz Samuel volt?

F. Az szent irás gyakran ugy szol a' dolgokról, nem a' mint ő magokban vadnak; hanem a' mint minékünk láttatnak. Gen. 1. 16. A' nap hold két nagy világosító állatnak mondatik, holot az hold kissebb a' csillagoknál; de mivel az hold közeleb a' földhöz nagyubnak tetsik; Igy az Spectrum Samuelnek mondatik, mert Saulnak ugy tetset. Lásd meg Petri Martyr l. c. p. 25. *Eam esse consuetudinem scribarum, ut similitu lines appellent nomine ipsarum rerum quas representant.*

11. A' Bálványok Istennek mondatnak. 1. Cor 8. 4. mert

mert az bálvány imadoknak úgy tecznek mint ha Istenek volnának.

III. Az Hamis Prophetakis, Christusnak mondgyák magokat holott nem igazat mondanak. Lucæ 17. 21. Matt. 24. 23. 26.

II. Ellenvetés *Felelte nehezén ſenvedie, hogy meg háborítottatott az Sautul.*

Fel. Az Ördög világosság Angyalává tüntheti magát; Mit nem cselekezik, hogy az embert el csábítsa és kétségben ejtse.

III. Ellenvetés *Ha az igaz Samuel nem volt volna, Saulnak és az ő fiainak jövődő dolgokat, s' állapotokat meg nem jelenthette volna.*

Erre im meg felelek.

Felelet az MASODIK Kérdésre.

Az Sátánnak egy néhány uttyai vadnak, az mellyek által jövőndől. 1. Az O és Uj Testamentombeli könyvekből az mellyekben különbömb különböféle dolgokrul való jövőndőségek találatnak, az Isten Anya s' egyházának minemű sorfalegjen az teremtetstől fogván a' Christ' jöveteléig és a' Christus eljövetelétől fogván világ végéig. Az Ördög az szent írásbéli hirtoriaknak tudójalevén azokból ellopja az jövőndőségeket, fok tudá dolgokat, és hallatlanságokat meg jelent, mellyek meg lehetnek ezvilágon.

II. Akar mely Philosophusnál, és Medicusnális tudosab az Ördög az természet szerent való dolgok felől; mint az Csillagok folyásiról, az Embereknek, s' egyéb teremtetett állatok

CON-

constitutioirul; az fáknak fűveknek köveknek; gyökereknek ereiről hásznáru, és munkalkodásirul.

III. Az embereknek gyűlekezésekben jelen vadnak az Ördögök, az Fejedelmeknek és az népeknek tanácskozást meg hallják.

IV. Az Isten az Ő itilietinek végben vitelére az tisztátalan lelkeknek szolgálattyaivalis szokottélni, mellyet az előtt meg jelent nékiek.

T A N U S A G.

Az Hypocrita embernek egyik tulajdonsága, a' mely bünt másbau utal, és meg büntet, maga meg cselekefzi.

Saut az Ördögösöket meg ülette, az min pedig hozzá folyamodik.

O K A I.

I. Mert az mit a' Hypocrita cselekefzik az Isten dicsőségehez való buzgoságnak színe alatt cselekefzi, mint Saul, Herodes Matt. 2. Jezabel 1. Regum. 21. 9. A' Phariseusok Matt. 23. 14. Iudas Marc. 14. 45. nem az Isten dicsőségehez való helyes buzgoságból, A' mint cselekedet David és a' Christus kinek a' David volt példazója Psal. 69. 10. Ioan. 2. 17.

II. Mert a' Hypocriták magok mutogatásárávissznek mindeneket végben, hogy dicsírtessenek, mint Saul és az Phariseusok Matt. 7. 3. 4. 5.

H A S Z N A.

Vigályátok meg magatokat, ha ti nem vátok Hypocriták, mint az meg vettetett Saul.

HA

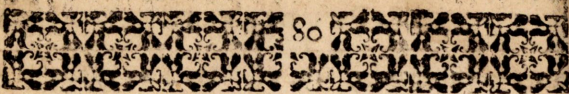
Ha hypocrita vagy megteccik im ezekből.

1. Ha az mely bünt másban utálisz érette ragalmaz nyelveden forgacz, meg büntetted, vagy meg büntetted magad pedig azon bűnben elf mint Saul, Hypocrita vagy az más ember vékének fel fedezelére szemes a' magadénak megismérése vak. 2. A' te felebarátod ákarmi kicsinyben eskis mindgyárt eszedben veszed, de az magad nagy vékét eszedben nem akarod venni Matt. 7. 3. 3. Az Emberek előtt nem verkezelsz, de tükön ákarmi gonofságot is meg cselekeszel Psal. 50. 18. Iosu. 7. *Achan*. Act. 5. *Ananias* 1. 2. 4. Ha az igaz Isteni tiszteletet külső keppen minden környűl álló dolgokkal végben víszeddé nem hiból szeretetből megtérésből, Istenhez és felebarátodhoz való szeretetből Esa. 1. 15. és 29. 13. Matth. 19 és 23. 12. 14. és 7. Rom. 14. 13. Heb. 11. 6. 5. Ha az Isteni tiszteletet végben víszed, a' Bibliát olvasod, a' Predikatiót halgatsz, de nem az szerént rendeled életedet Tit. 1. 15. 16. Jac. 1. 23. 24. Nem az halgatót mondgya Isten boldognak, mert úgy az őrdög is boldog uolna, hanem a' ki halgattya, és megtartya. A' ki tudgya az Isten akarattya és nem cselekeszi sok plágára méltó. A' ki pedig cselekeszi őrdök életet vészén Matt. 7. Luk. 12. 6. Ha olyan tisztelettel tiszteledd az Istent, mellyet nem az Isten parancsol, hanem emberek kóholnak, mely emberi agytól kóholt tiszteletet szorgalmazásban őriz mint az Isten parancsolás.

csolattyaat Esa. 29. 13. 14. Matt. 15. 8. 7. Az mi jott cselekeszel nem sziból, hanem szinből és magad mutogatására cselekeszed, az Isteni tiszteletben is első akar sz mindenkoron lenni mint Kain Gen. 4. Matt. 6. 1. 2. és 23. 5. Act. 5. 1. 2. 3. Magadat máfnál szentebnek esméred, s' felebarátodat csak meg gunyolod Luk. 18. 11. 12. 9. Ha fősvény vagy az Isten dicsőségéhez szájjal jo, szível gonof Ioh. 12. 5. 6. Matt. 23. 14. Cselek. 8. Simon. 10. Ha irigy vagy Psal. 112. Ioh. 12. 5. 6. 11. Ha hazug vagy Act. 5. 1. 2. Mint Ananias és Saphira 12. Ha az földiekben szemes vagy de az lelkiekben bolond és vak Luc. 12. 16. 13. Ha az Isten szeretettel szájjal dicsekedel de szível cselekedettel attul tavoly vagy Matt. 21. 28. Matt. 21. 9. coll. 27. 22. Az Christus Ierusalem-ben menven a' nép Hofonnát kiált vala, de az után azt kiáltya vala fessits meg fessits meg őtet. 14. Ha az Istennek dicsőségének színe alatt a' magad gonof indulattyaat akarod végben vinni Matt. 2. 8. 1. Reg. 21.

11. Az intő haszon lehera' proba szerént rendesen mindenik jegyet felveheted. AMEN.

V. PREDIKACIO.

A' kesfertetek ellen mint kel meg erőssíteni magat a' keresztyen embernek.

I. Sam. 28. 17. 18.

A' pokolbéli Sátán több ravasz mesterfélét közöt ezekre vigyáz.

I. Hogy ha ember magánosan vagyón, hamar melle adgya magát és sok utakon az embert próbállyá eskeszti mint Evát a' Paradicsomban. Terem. 3. 1. Tim. 1. 13. A' Christust a' pusztában Matt. 4. 1. Luk. 4. 1. 2. Adamot és Evát ravasz mesterfélével mégis győze és bűnben ejtő minden maradékival Rom. 5. 12. egy ember által jött be a' világba a' bűn, és a' bűn által halál, a' mely mindenekre ki baba: De a' második Adamot az Ur. Iesus Christust meg nem győzhette, hanem a' Christustól ki meg törendő vala a' kigyónak fejét. Terem. 3. 15. meg győzteték és szegyenítették. Sid. 2. 14.

II. Hogy ha az ember el nem követi tisztit és hivatallyát nem gyakorolván magát az imádkozáskan, vigyázásban Matt. 26. 41. Vigyázatok és imádkozatok, hogy kísértethen ne jussatok szent elmékedésekben Solt. 1. 1. és 119. Iozán eleiben 1. Pet. 5. 8. Iozának legyenetek &c. hanem henyelésre és hivalkodásra adgya magát a' Sátán meg kéferü és elis ejti. Pelda. David a' ki

fel

fel kelven estvének előtte agyából né az ő rejték házában mene az imádkozásra hanem Királyi palotájának ablakán ki könyökölven meg látá Bethsábennak szépségét meg csalaték és nagy bűnben esék. 2. Sam. 11. 2. Noe bor italt adá magát meg részegedék és meg mezteleníté magát Terem. 7. 21. Loth részegítő italt ivék és leányival fertelmeskedék Terem. 19. 36. 3. Vigyáz az embernek hajlandóságára, és a' minémű bűnre hajlando annak meg cselekedetire kifizeti. felette igen kicsenyitven a' meg cselekedendő bűnt. 1. El rejti a' bűnnek bűntetést Terem. 3. 3. 4. Nem hallok meg. Act. 5. 3. 2. Eleiben veti az Istennek irgalmasságát: De hiszem irgalmas az Isten, kicsiny bűn ez, meg bocsátja &c. De az után 1. A' bűnt nagyitva és a' bűnöst vádollyá és rettentő Iob. 4. 7. 2. A' nyomoruságban eset embernek Istenben való reménységet hijjában valónak sugallja Iob. 2. 9. 3. Az Isten kegyetlenséggel vádolja Iob. 34. 9. 4. Vigyáz az embernek meg háborodot és keseredet állapotjára es akkor meg háborodot lévén az ember minden felé hánnya veti elméjét és így afficiit phantasiam pravā obiectus ut turbatum animum vertat ad peccandum és a' bűnöst kétségben ejtse A' mint cselekedék a' meg háborodot Kainnal, Achitophellel, Iudasával és több hitetlenekkel a' kiket a' kétségben való esésnek hálójában ejtet és el vesztet. Es a' mint a' Samuel írja Saulhol a' ki az ő meg háborodásában, kívül és belül való győzedelmében

G

ben

ben annyira meg vesztegetteték a' Sátántul hogy ötetugy halgattya és úgy figyelmez beszédére mint ha Samuel Prophéta beszélgene velle. A' Sátánis szemtelenül világótság Angyalának tüntetvén magát 2. Corint. 11. 14. az igaz Samuel Saul ellen való prophetiaját mely vagon 1. Sam. 15. 28. elő hozza és oly képeffen szola' rava'z mint ha Isten ő általa jelen tette volna még hogy az országot Saultól elhaskasztya és Davidnak adgya; *Mert az Berint cselekedet az Ur a' mint én általam megmondotta. A' gonosz, szemtelen ördög úgy tettei magát, mint ha Samuel volna és az Isten ő általa szót volna Saulnak.*

TANUSAG.

A' mely dolgot a' Sátán mond s' jával akar mondgyon igazat akar vadollyon, akar hizekedgyék loha vele meg nem kel egyegyezni; *A' mint én általam megmondotta. oly színesen szol a' Sátán mint ha ő volna az igaz Samuel, és ő általa szót volna Isten, Christus Urunknak. Mit. 4. Márk. 11. 24. hizekedek a' Sátán és az szent írás szavait hozza való elő; De a' Christus meg nem egygyeze vele, hanem elűzé előle: Szent Pál a' Sátán Isten szolgájának kiáltja való egy leányzobol Tsel. 16. 27. De Pál vele meg nem egygyeze, hanem a' Iesus Christus nevében meg fedde és dorgála.*

1. Mert hazug és hazugságnak attya. Ian. 8. 44. Az ördög eleitől fogván ember öldöklő volt és az igazságban nem állot meg; mert nincsen ő benne igazság. Valamennyiször ha-

zugságot szol az ő magából szol; mert hazug és hazugságnak attya.

II. Mert mikor hizekedik akkor igyekezik meg csálni és nagy bűnben ejteni mint Terem. 3. 1. 2. *Adám és Eva.*

III. Mert azon vagon hogy meg tsábitson és el nyelleyen. 1. Pet. 5. 8. Tit. 12. 4. *Es a' veres sarkán áll a' szülő asszonyi állat eleiben, hogy mikoron szüledene, annak fiát meg enne. Ha szépen szol es ha hizekedik is a' Sátán azon vagon hogy el nyelleyen. Mit tselekedet a' veres Sarkány Feje Herodes. Mat. 2. szépen szol és hizekedvén azt mondgya való a' bölcséknek: El megyek enni és imádom a' gyermekeket: Noha nem e' való szívében, hanem hogy elvesztene a' Christust és el nyelne, a' ki meg haborodván sok kisdedeket meg ölete. Pilátus a' Sarkánnak szarva a' Christust keresztfára feszítette: Herodes Antipas keresztfelől lánosnak fejet vetette: Herodes Agrippa Iacabnak vétet ki ontota: Hat annak utánna a' Sarkánnak több fejei mit nem tselekedtenek Nero, Domitianus és több Tyrannusok a' kik edictomokkal, üldözésekkel egéizlenigyekeztek el nyelni a' mit szült a' Kereszttyén Anyaszentegyház. Noha kergették az hiveket és véreket ki ontották: De lelkeket el nem nyelték Luk. 23. 46. Tsel. 7. 59.*

Ell: Híszem a' kik a' Sátán sugallásából meg egygyeztenek azokkal a' Tyrannusokkal azokat nem nyelték el.

F. 1. Hogy ha testeket el nem nyelték,

nem az igaz hit megtagadásával megmaradtak, elnyelték lelkeket a' kik a' szent lelek ellen vétkeztenek. A' ki pedig a' *Christus* nevén megtagadásával megnyeri életét, lelket elveszt Mat. 16. Mit használ embernek ha megnyeri életet és elveszt az őlelkét. Mat. 16. Azért tanítsol *Christus* Urunk. Mat. 10. Ne féljünk attól a' ki testünket ölteni meg, hanem a' ki lelkesül, testestül a' gehennára veti.

K. Hát kik erőtlenségből vétkeztenek és az igazságot megtagadták mint a' mi szegény rab aránykiai közöttis sokan cselekedtek: Azoktól minémű ítélettel lehetünk?

F. Az életnek neveit megkel különböztetnünk, melynek nevei négy rendbeliek. 1. *Lapsus partialis*; Rész szerint való élet valamely tévelygésben avagy bűnben: mint Irenaeus, Lactantius &c. a' Chiliafak eretnésekre hajlottak: David parázna-ságban és gyilkosságban élék 2. Sam. 11. Az illyetnek nem marattanak az ő tévelygésekből és bűnökben hanem az Isten kegyelméből felköték és az Istenhez meg tértek 2. *Lapsus totalis sed non finalis*: Egészlen de nem végképpen való élet, avagy az egész kereszteni hitnek erőtlenségből valomegtagadása mint Peter megtagad a' *Christust*: de könyhullatással, poenitentia-t tarta Mat. 26. *Petrus abnegando Christum totaliter videbatur lapsus: sed poenitentiam egit cum lacrymis.* Sokak a' het fejt és tiz szárvu Sarkány kegyetlensége alatt megtagadták a' *Christust*: de erőtlenségből és

vén-

vegkeppen abban nem maradtanak 3. *Lapsus totalis & finalis*: Egészlen és végképpen való élet: de nem elrendelt gonofságból: hanem más egyéb okokból. Nemellyeket az üldözések elrettentenek, nemellyeket nagy tisztességek, világi jóknak és gyönyörűségek remensege a' keresztyeni vallástól elszakaszt, megpediglen nagy sokakat végképpen. A' mint cselekedznek sokan a' kik tisztért, tisztességre Papistakka, Törökökre lesznek a' mi elhajult Magyarink között. 4. *Lapsus totalis, finalis & malitiosus*: Egészlen, végképpen és elrendelt gonofságból, midőn az ember a' megismért igazságtól, nem félelemből, nem erőtlenség-ből: hanem elrendelt gonofságból és tanásból tudva és akarva elszakad: a' megismért igazságot gyűlöli, káromolli és végképpen üldözi a' mint tselekedet volt Iulianus apostata, Lucianus &c. Ez a' vétket *Christus* Urunk szent Lelek ellen való bűnnek mondgya Mat. 12. szent Iános halálra való bűnnek mellyért nem kel könyörögni I. I. an. 5. A' kiket a' Sátán illyen bűnnek töriben akaszt azoknak bűnök meg nem bocsátatik. 1. Mert ugyan megfeszítik és gyalázzal illetik az Istennek Fia-t. 2. Mert meg tapodgyák a' *Christust* és a' szövetségnek vérét és gyalázzal illetik a' kegyelemnek jelkét Sidok. 6. 4. 5. és 10. 26.

A' mi immár nézi a' kérdest; mit szölyünk azokról a' kik rabfágban esnek és elcsabitnak a' nyomorúságnak idején és a' kik az An-

nak

zichristus kegyetlensége miatt elállanak az igazság mellől: Azokról így kell gondolkodnunk
 1. Ha felelemből, erőtlenségből, és a' reájok vettetet nagy fanciesnak meg nem adása miatt elállanak fájjal az igazság mellől. 2. Ha belől szivekben gyötörődnek. 3. Ha a' meg ismért igazságot csak szájjal tagadták meg de szivekben megmaradot az igaz hit szikrája, jó reménységben lehetünk felőlök eslegyünk: De a' kik tisztért, tisztességért. 1. A' meg ismért igazságot tudva és akarva, elrendelt gonoszsgából és tanácsból elhadgyák. 2. Meg gyűlölik és káromolják. 3. Véggképpen kergetik és üldözik azok felől a' Christus szavaira kell vigyáznunk. Mat. 12. és szent Iánoséra. 1. Ián. 5. K. Hát a' mely alszonyok és Leányok Török felelegeilesznek?

F. A' kik szabad akarat szerént léfznek az Ur meg iteli: De akik erőszakkal léfnek és azon szívesen bántkodnak az Sátán tagjai testeken uralkodnak: de lelkeken nem uralkodhatnak.

H A S Z N A I.

Legyünk szemefek, vigyázok és kések hogy a' Sátán késérteti és nyilai ellen meg álhassunk. Mat. 26. 41. Vigyázzatok és imádkozzatok hogy késértetben ne jussatok. Eph. 6. 12. Annakokáért öltözzetek fel az Istennek minden fegyverit hogy ellene álhassatok a' gonoszoknak.

K. Mit kell cselekednetek hogy ellene álhassatok az ördögnek álnokságinak és meg ne győzettefetek?

F. I. A'

F. 1. A gonosz Saulnak minden lelkedet meg nyomo hamis fegyveret vedd le; A' mint David szemben akarván menni Goliattal levettette vala a' Saul fegyverét. Sam. 17. 39. Eph. 4. 22. *Vetkezzetek le az embert* Rom. 6. 13. *Ne állaszatok a' ti tagaitokat hamiságnak fegyvere gyanant a' bűnnek.* Es öltözzetek fel a' Iesus Christust Rom. 13. 14.

II. Vegyetek fel és öltözzetek fel az Istennek minden fegyverét Eph. 6. 11. 13. 14. Minémű 1. *Az igaz mondás* Eph. 6. 14. 2. *Az igazság* 1. 14. 3. *Az Evangeliumi engedelmesség* 1. 15. 4. *Az igaz hit* 1. 16. 1. Pet. 5. 8. 9. 5. *Az Istennek befedése* 1. 17. Mat. 4. 4. 1. Ián. 2. 14. Col. 3. 16. 6. *A' szüntelen való buzgóságos imádság* Mat. 6. 13. Mat. 26. 41. és vigyázás.

III. Fesziciz meg a' testet minden kívánsággival Gal. 5. 26. 1. *Tsák a' leg kissebbik bűntis a' mely látratnak kicsinynek, kicsinynek ne mondgyad* Rom. 6. 23. Gal. 5. 9. 2. A' bűnnek alkalmatlóságitel kerüllyed 1. Thel. 5. 22. *Mindeműl a' mi gonoszoknak láttatik meg oltalmazások magatokat.* Iudas v. 23. *Némellyeket pedig reitenséssel tartasatok meg, mint egygüznék lángj. bolkapván kiázt, uálván meg az olyan rubatis melly azoknak testektől illetetet.* 3. A' bujalkodo testnek és gonosz indulatoknak vedd elleneben. 1. *Az Isten Törvényét; nem járok a' testnek kívánsági után, nem cselekezem meg a' gonoszit; mert tiltja az Isten és átkozotnak mondgyaa' ki meg nem marad azokban mellyek meg irattatak a' törvény könyben* Deut. 27. 26. 2. *Az Isten itéletis; nem*

vétkezem; mert Isten meg büntette s'bünteti az ő törvényének meg rontoit és rettenetes az meg haragult Isten kezeiben esni Sid. 12. 29. *Mert a' mi Istenünk meg emésztő tűz* Deut. 4. 24. *Es erős bosszú áll Isten.* 3. *Az utolsó silet napját:* nem vétkezem: mert az utolsó napon meg kel jelenem az utolsó Biro előtt és számot kel adnom 2. Cor. 5. 10. Dan. 12. 1. 2. Pred. 12. 1. 2. 4. *Az Isten jelen voltát:* nem követem a' testet az ő kívánságában; mert az Isten mindenütt jelen van 1. Király. 8. Es semmi el rejtve nincsen ő előtt Sid. 4. 13. Ezeket meg gondolva Ioseph nem paráználkodék az ő Afizonyával Terem. 39. 9. Oh vajha e' mai napon meg gondolnák az emberek ezeket a' dolgokat! Nem esznek ennyi sokan a' Sátánnak töriben *De vajha e' se f. k. volnának?* értene ezeket és meg gondolnák az ő utolsó hápttyokat Deut. 32. 29. Világi hamar elmulando joknak nyálankaságan kapo ember, imé az Ur Isten mutogattyá tenked miképpen áll ellene a' Sátán keszteretinek és miképpen z'bolázzad meg a' te testi indulatidat, ne vesd meg kérlek a' te hozzád én általam kezeit ki terjesztő Istennek intését; De itt im ezeket jól meg gondolyád, hogy ha az intést bé nem veszed. 1. Az Istennek súlyos büntetését el nem kerülöd mint az első világbéliek Terem. 6. Pharaoh Exod. 12. 2. Lelked ismereti meg cselekedet büncid után reád támad és ketségben kel esned mint Judának. Matt. 27. 3. A' pokolbanis rettenetesebb leszen gyötrelmed és kinod. Matt. 11. 20. 21. 22.

VI. PREDIKACIO

1. Sam. 28. 7. 17.

A' Királyoknak, Fejedelmeknek több gondolkodási között három dologról kelek emelkedni: Hogy ök.

1. Halandó embereknek Elöl jároi, Igazgatói és Vezéri: Azért nem az mindenható Istennek; mert ő tölle vötték a' birodalmat Dan. 2. 20. Rom. 13. 1. 2. Peld. 8. 15. Jan. 19. 11 nem az Angyaloknak és a' meg bodogult lelkeknek mert azoknak Vezérek és Királyok és forráson való lelgetető jók az Ur Iesus Christus Tirk. 7.

11. Nem törvény felet vannak, hanem törvény alatt Exod. 13. 20. Solt. 2. 10. Dan. 6. 8. 10.

111. Nem mind örökre uralkodnak, hanem az ő uralkodásoknak vagyon fatális perjudusa, és hogy ökis mint egyéb emberek meg halnak Solt. 82. 7. és 146. 1. 2. De ezekről igen el felejtkeztenek s'felejtkeznek az Elöl járok miné mű vala Pharaoh Exod. 5. 2. a' ki nem akarja vala hinni hogy legyen az Izrael népének Istené: Senacherib a' ki káromollya vala a' Jerusalembéliek Istenét Esa. 37. Nebugadnezar Dan. 3. Herodes Tselek. 12. 23. Illyen vala Saulis a' ki midőn az Amalechitákat meg verte volna, azoknak királyokat Agagot el fogta volna, azoknak királyokat Agagot el fogta volna, fel favalkodék szívében és nemlőn engedelmese az Ur Isten beszédének 1. Sam. 15. 28. Az Istenis meg verte ereté és az országot tölle el falkaltá és adá azt az ő szíve szerint való emberének a' Davidnak.

TANU

TANUSÁG.

Az Isten az országban uralkodo, de ő tüle függeni nem akaro, fel fuvalkodor Királyoknak s' Előljárokknak meltsóságokat s' uralkodafokat el vészí és másnak adgyas' gyákrabban az álaizatofoknak és szelideknek.

A' tanuság származik a' 17 dik versből: melynek okai ezek lehetnek.

I. Mert az Imperiomoknak, országoknak igazgatása gubernálása, csak az ő Felsege, hatalmas, bölts, és szabados, akaratyában vagyon. Daniel 2. 20. 21. *Ove a' böltségg és az erő, és a' ki meg változtattya az időeknek részeit, le veti a' Királyokat és sereget Királyokat, és így mutattya meg az ő Felseges voltát, egyedül való uralkodását minden országokban.* Dan. 4. 14. *Meg ismérjek az elök, hogy az Isten uralkodik az embereknek birodalmokban: és a' kinek akarja annak adgya azt, és az emberek között az aláb valót emel fel a' va.*

II. Mert a' mint hogy az emberek nagy okot adnak hogy országok el romollyon, veszfzen és pusztullyon. A' mellyeket elő számláltam az első predikáciomban. 2. Kron. 12. 7. 8. Igy a' gubernátorok is igen nagy okot adnak, hogy meltságoktul meg föztallanak mint Pharaoh Exod. 5. 2. Nabuchodonozor. Daniel 4. 22.

III. Mert az Isten a' kevélyeknek ellenének áll. 1. Pet. 5. 1. c. 4. A' kevélység miatt hullának le az Angyalok és Luciferből ebekké lőnek. Sodom a' fel fuvalkodásért vesse el. Ezech. 16. 49. *Ime ez volt álkuksága a' te bügödnak Sodomának a' kevélység.* Ellenek áll pedig Isten a' kevélyeknek.

I. Mert a' kevélyek az Isten akaratyának ellene állanak. 2. Mert a' mi a' kevélyeségből származik az Isten tiszteisége ellen vagyon a' kinek tekinteti előtt meg kellene alázni kinek kinek magát, a' mint tselekedet Ábrahám Terem 18. 27. *Por és hamu vagyok Uram.* David Solt. 22. 7. *Féreg és nem férfi vagyok.*

VI. Mert az Isten az álaizatofokat fel magasztallja. 1. Sam. 2. 8. Solt. 1. 3. 7 és azoknak adgya az ő kegyelmét. 1. Pet. 5. 5. 6. 1. c. 4.

HASZNAL. I. OKTATO. I. Nincsen tehát olyan virágzó ország, nemzetség, és Város a' melynek be telven hamiságok mint az Emorreusoknak Terem. 15. 16. nem volna fatalis perjudossanak egyik nemzetség a' másikat el rontya mint az Izrael és ludat el ronták az Afsyriaiakat és Chaldeusokat Királyokkal edgyüt; az Afsyriaiakat és Chaldeusokat el ronták a' Medusok és Persák a' Medusokat és Persákat a' Görögök, a' Görögöket a' Romaiak.

K. Minémű okai vannak a' virágzó ország és Királyok romlásának? Lásd meg Alste. Encyc. Tom. 4. p. 1428. és 2. Kron. 12. 7. 8. lévő első Predikáciomat.

II. Verkéznek azért. 1. A' kik az ő országoknak virágzásával abban lévő népnek sokaságával, Királyoknak meltsóságával dicsekednek, romlando erőfiségekben bizakodnak: minéműek valának a' Ierusalembeliek, Babyloniusok, Tyrusbeliek.

II. A' kik az ő Királyokban, Előljárokban biz-

biznak inkább mint az Istenben mincműek valának az Izraeliták Hof. 8. 89. és 13. 10. Illyenek a' mi Magyarink között fokak a' kik majd inkább biznak emberben mint az Istenben. *De ha emberben bizol* 1. Atkozot férfinak mondatol Ier. 17. 5. 2. A' kiben bizol meg hal földé és porrá leszén. Solt. 146. 2. 3. El vész reménseged 4. Meg szegyenítettél. Tsel. 12. 13.

II. INTETNEK I. Az Uralkodók, Előljárok Legyenek Isten félfő férfiak 2. Kron. 19. 5. 6. Solt. 2. 10. 11. Az Ur két kő táblán ígvő parancsolatinak őrzői Deut. 17. 17. 19. Ios. 1. 7. 2. Kir. 2. 3. Az Anyaszentegyháznak dajkái Efa. 49. 23. Kegyesek Tit. 2. 11. *Miert?* Mert nem mind örökké Uralkodnak, hanem ő kis mint egy köz ember meg hálnak Solt. 82. 2. Merr jövőendőben az itilő Biroszeki előtt meg jelenvén számotadnak 2. Corin. 5. 10.

K. Minémű virtufok kívántatnak a' jó Gubernatorokban hogy úgy ne járjanak mint Saul?

F. Az elválasztator ember mivel lelkeftől, testestől az Istene. 1. Cor. 6. 20. Meg kívántatik hogy az Istenfélfő Gubernatornak legyen. 1. A' szívben Kegyeség, a' kegyeségre inte Isten Moses halála után Iosuet Ios. 1. 7. 8. David az ő fiat Salamont 2. Kir. 2. 2. 3.

A' Gubernator kegyesége meg terzi pedig imézekből 1. Ha az Isten dicsőiségehez buzgo mint David Solt. 68. 10. *A' te házidnak berelne meg emélt Uram engem.* Illyes 1. Reg. 19. 10. Pineas Num. 25. 41. Haláttya az Isten törvényének

meg rontását, hallya az Isten nevének káromlását 1. Keservefen sir és kesereg Solt. 119. 136. 2. Pet. 2. 7. 8. 2. Nem akar egyyút lenni az I. stentelenekkel mint Ieremias Ier. 9. 2. Loth. 2. Pet. 2. 8. Moses Exod. 32. Illyes 1. Kir. 19. 3. Meg bünteti a' káromlokat előtte viselven Levit. 24. 16. és 13. 5. 6. mint Iofias 2. Kir. 23. 20

III. Ha tellyes izivből igyekezik a' bálványoknak ki irtogatására és az Isten igaz tisztelének helyre állítására, mint Iofaphát, Ezechias.

IV. Ha szorgalmatos gondgya vagy on Templomra iskolára, tudos Predikátorokra, és Professorkra.

11. A' fejében jozanság, a' jozan életre intette és tanította Le mult az ő anyja Peld. 31. 4. Bodog ország az, a' kinek fejedelmi jeles emberek gyermeki és nem részegesek Pred. 10. 15:

Vix ulla Respublica diu stetit, quae ebriosorum consilio gesta est. Vix ulla conceidit, quam non ebriosi everterint: Vix ulla non floruit, quae a' siccis et sobriis hominibus administraretur.

A' Török Imperiumot a' jozán tanács igazgattya: De a' Magyar tanács délig fő fő jo, szédelgő, dél után részeg. Mivel a' részegség 1. Mint valami nagy tereh meg nehezíti a' izivét Luk. 21. 34. 2. El vész az ember eszé Ier. 4. 11. 3. Az itilő Biro eljövételének napjáról való gondolkodásatis meg bántya Luk. 21. 34. 35.

111. A' szemeiben okosság Peld. 20. 12.

IV. A' füleiben benégyen Deut. 1. 17. Nelegyen

gyen személy válogató, a' mint a' nagyot, a' gazdagot úgy a' kistsint és szegént meg halgassa
1. Kir. 3.

v. A' kezeiben *irgalmaság és adakozás* Luk. 22. 25. Ugyanis valaki az Istentől irgalmaságot akar nyerni, annakis irgalmasnak kel lenni másokhoz Matt. 5. Luk. 6. kistsiny dolognak látatnak s' láttatik az ember előtt egy pohár hideg vizet adnia' szűkölködőnek: De Christus Urunk annakis jutalmát igeri Matt. 10. 42. A' Fejedelmeknek pedig vagyon erejek, értékek és terhetségek az adakozásra és irgalmaság tetteire.

vi. A' karjaiban *erősség* 1. Az Isten törvényének meg rontoinak, nevének káromloinak meg büntetéseiben Rom. 13. 3. 4. Minémű vala Moyses Num. 25. 9. Iosue Ios. 7. 2. Az jóknak és hátségeleknek oltalmazásokban. Solt 82. 4. Az ilyen virtusokkal fel ékesítetett Királyok és Fejedelmek boldogul uralkodtanak és koporfolokban csendesen szállottak mint David, Iosias.

ii. Az Uralkodók birodalma alatt lévők az egész nép: Ne bizzanak sokaságokban, erejekben 1. Mert a' népnek sokasága és ereje csak olyan az Isten haragja ellen mint a' csepű és posádorja Ier. 4. Sid. 12. Pelda Sodoma, Tyrus &c. Ne bizzanak Fejedelmekben és reményeket ne helyheztesek annak karjaiban Ier. 17. 5. Solt. 146. 1. 2. Hof. 13. 11. Hanem bizzanak az Istenben. és annak utanna éljenek az Istentől mutatott jó eszközökkel. AMEN.

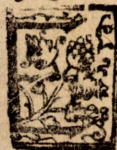
kel. AMEN.

GOGROL VALO PREDIKACIO

*Az Isten Egyiptomi Szolgálathoz hasonló
szolgálat alatt nyögő népének vigasztalására.*

Textus Ezech. 38. 1. 2. 3. 4.

1. Es lőn az Urnak beszede en hozzám, mondvan: 2. Embernek fia fordíts orcsodat Gog ellen a' Magog földé ellen Mesech és Thubal fejedelme és feje ellen, és prophetaly ő ellene: 3. Es mondgyad: Ezt mondgya az Ur Isten: Ime en te read megyek Gog, Mesech és Thubal fejedelme és feje. 4. Es megteritlek tegedet és vetek horgot a' te szadban, és ki vonszlek teged és minden te feregdet: lovakat kik fel öltözték minden fele fegyverekben, nagy sokaságot kik pajsások és kopiasók, és mindnyajan fegyver viselőik lesznek.

Zekben az igékben két dolgok vadtak:

1. Az Isten parancsolattya a' Prophetához: *Embernek fia fordítsad.*

11. Ma-

II. Maga a' Prophétia; *Ime en tereád mégyek*
 Az első részében négy dolog vadnak:

I. A' Prophétianak fő okai; *Lön az Ur beűde*; mellyel serkengeti e' Prophétianak olvasóit és halgatóit hogy e' Prophétia a' Gogrol úgy halgassák és olvassák mint Istennek belzédet, nemerőtlén ember szavait *Iac. 1. 22. és 2. Pet. 1. 21. Mert nem ember akaratyából szarmazanak régen a' Prophétiknak Propbétálások, hanem Isten Lélekűr inditván Istianak az Istennek Isten emberit.*

II. Ezközéppen való oka: Ezekiel ki volt Buzi fia ki a' Chaldeabéliek földében Pap vala a' Chebar folyó viz mellett. *Ezech. 1. 3*

III. Az Isten parancsolatya és a' Prophétianak hivatalya: *Forditsad, Prophétaly.*

IV. A' Prophétianak objektoma ki ellen vagon: *Gog, Magog, Thubal és Mesikellen*

A' második részében három dolog vagon:

I. Meg jelenti Isten hogy önnön maga hadakozik Gog ellen: *Ime en tereád mégyek Gog.*

II. Modgyát mutattya meg; *Vissza igyűlek, harcot verék a' te Sábban.*

III. Le írja Gognak az Isten népének ellenségeinek erejét, a' mely keűben volt s' vagon:

1. A' vitezek neveiben. 2. A' vitezek fokságában és derakas apparatúsában: *Léssnek kopások, fegyveresek.* A' vitezeknek nevei: 1. Gyalogok. 2. Lovások.

K. A' Prophéta Prophétiajának ideje bé tölte vagy pedig ennek utánna fog lenni?

F. Különböző értelmek vagon a' tudósok;

foknak 1. Nemellyek azt tanítottak hogy a' P. jó vendölese tartozik az utolsó időre, a' mely idő a' Christus utolsó eljövetlit meg előzi; mivel a' Titkos könyvben emlitet Gognak és Magognak eljövetelinek idejeis akkorra tartozik:

II. Nemellyek e' Prophétianak idejét vizsik a' Senacherib veszedelmére, a' ki midőn Ezechiasnak a' Iuda Királyának idejében Ierusalem ellen népevel megindult volna, nem ember erő által szegyenítették meg, hanem az Isten az ő Angyala által 1850 vitezit meg ölé *Esa. 37. 2 Reg. 19. De ez az értelme meg nem albat; mert az Assyriusok veszedelme régen az Ezechiel prophetiaja előtt volt.*

III. Nemellyek vizsik Zerubabel idejére, a' ki a' Babyloniai fogságból haza ment Sidoknak gyűlévész néphöl álló ellenséginek erejét meg rontotta, kik nem gondolván Cyrus az után Darius parancsolattyával meg gátoltak a' Sidokat hogy Ierusalemet és az Ur Templomat meg ne építhessék.

IV. Nemellyek vizsik Antyochus romlásának és veszedelmének idejére, a' kit és vitezit a' Macchabeusok megverték és rontottak. Bibliander a' mint citállya Polanus azt tanította hogy az Ezech. P. prophetiaja nem egy időre tartozik az szent Iannelval Titk. 20. 8. hanem az Ezechiele betölt a' Macchabeusok idejében és a' Gogon Magogó ertetik a' Nagy SANDOR, és ő utánna az Isten népet nyomorgató Syriajának, Egyptombelieknek, kissebik Afrikanak

és Macedoniának királyi. Az Iános prophetia-
ja pedig betölt. VII. Gergely Papa esutánna
következendők idejében; mivel azok idejek-
ben hadakoztak a' Saracénusokkal a' szent
földért és a' CHRISTUS koporfojáért.

A' Prophetia, mikor tölt be és mikor telik
meg tinita' következendő kérdés.

K. Mivel érteni a' Gogon, Magogon, Thu-
balon és Mesechen?

F. I. Gogrol há: o n helyen vagyon a' szent
írásban emlekezett I. Kron. 5. 4. Ruben első
szülöttének maradékáról Ezech. 38. 2. Titk 20.
8. Magogrol vagyon emlekezett Terem. 10. 3.
Iaphetnek fiáról, mely Iaphet Noe fia birta kiffé-
bbik Afiat nap nyugot felől: Az Iaphet fia pedig
Gomer kitől származtanak az Afiati népek *Gomer
ab hoc orti sunt Cimmerici postea Cimbrici dicti quia Bos-
phorus Cimmerico circa meotidem paludem progressi tan-
dem a uel Cimbricam Chersonesum late regnauit: in-
de et Sicambri dicti sunt, Magog, Madai, Iavan, Thu-
bal és Mesech.* Lisd meg Steph. Szeg L. c. p. 215.

II. Az Ezechiel P. és szent Iános Gogrol és
Magogrol való prophetiajokról sok discursio-
sok és disputatio voltanak és vadtak.

I. Nemellyek a' Gogon és Magogon értik
az Scitini pogányokat az Elzakiakkal, a' kik
más néven régi Magyaroknak és Hunnosok-
nak neveztetnek, és ezek erősek, sokak, ko-
pifok és fegyveresek voltak. A' Mesechen pe-
dig értik az Cappadociaikat avagy kiffébbik Afi-
abélieket

abélieket: A' Thubalon az Iberiabélieket avagy
az Spanyolokat az Iberus folyóviz mellett. De
az Sidok az Thubalon ertik az Olász Országia-
kat. Ezekről így tanítottak Theodoretus és
Hieronymus a' mint elő hozza Polan. in cap.
38. Ezech.

II. Nemellyek a' Gogon és Magogon értik
az Anyaszentegyháznak ellenségit, a' mel-
lyek *utkosok és nyilván valók*; mivel e' két szó
Gog és Magog annyit teszzen mint *testus & de-
testus*. A' nap keleti Antichristus az Isten népé-
nek nyilvánvaló ellensége; A' nap nyugoti pe-
dig a' keresztényeseknek színe alatt titkos ellen-
sége és kergetője az Isten népének.

III. Nemellyek a' Gogon értenek bizo-
nyoszemélt, a' ki tulajdon nével nevezte-
tik mint I. Kron. 5. 4. Es így értik I. Az Eccle-
siabol ment ki az, a' ki a' Gogon értetik 2. A'
mint Ruben első szülött volt az Iacob fiai kö-
zül: Így a' Gog 3. Ruben meg fosztatek tisz-
telségéről; mert az ő édes Attyának ágyát meg
feresztette: Így a' Gog *dum se sponsa Salvatoris
Christi sponsum facit*, meg fosztatik tisztító a'
mellyet magának nem de jure hanem de facto
vőtt és vészzen; mivel hogy teheti s' tézi. Elő
hozom Cocceus Conjecturáját de Gogo Gog
dicuntur quasi Gag b. e. testum; mivel jegyzi azta'
ki közben valonak tézi magát az Isten és em-
berek között, mint a' fedel vagyon az egész a'
föld között. *Gog appellatur unus in medio, b. e. unus
pro vicario DEI habitus stans inter DEUM & Eccle-
siam*

fiat. A' Magog pedig jegyzi azt a' földet a' mely attól a' fedettől, vicariustól be fedettetik és alája vetterik, tudniillik az *Bessiat*, a' mellyen rajta űl a' hamis Propheta és kedvére igazgatty, ha vas zabolával nem igazgathatty, tüzes zabolát vet a' szájában. A' Mesech pedig és a' Thubal azok a' nemzetségek több nemzetségekkel a' kika' Gognak alája vettettek: Fejedelemnek és Főnek mondatik a' Gog; mivel úgy-ül az Isten templomában mint Isten 2. Th. 2. 4. Isten gyanant tartván ő magát, mondatatik Christus Vicariusának, Anyaszentegyház Fejének és a' Ius Canonicumban NAPNAK a' kinek alatt vannak az Imperatorok, Királyok és az egész nép.

IV. Némellyek az Ezechiel P. Prophétiajáról szövevetik a' titoklato szent Ianoséval Titk. 20. 8. és Gognak nevezetű helyre és nemzetségre viszik, mely nevezet származott a' Lydiai Gyges nevű Királytól, a' kitől vötte nek eredet a' Cygæusok, az ősle volt meg Candaulest a' Sárdek Fejedelmét Hercules unokáját; mivel Candaules feleségének szépségét Gygesnek megmutatta volt, és így Gyges a' Candaules országát el foglalta: Gog azért és Magog kisebbik Afianak és Syrianak népe, és Királyi, Fejedelmi, Gubernatori az északi Királyoknak Magognak, Mesechnek és Thubalnak: De nevezetesen értetik a' N. Sándor halála után Antiochus Epiphanes az kihez sok pogányok gyülekeztenek az Isten népének nyomor-

morgatására és el vesztésére lásd meg *Tunius* és *Pelanus* in *Ezechielem*. Magogon némellyek értelme szerint értetnek a' Cœlesyrianak, a' kik Syrianak Arabia felől való részre laktak, melly Cœlesyrianak fő városa volt Hierapolis az hol lakot Papias Püspök, mellyet a' Syriusok Magognak hitták. Lásd meg Pareust in c. 20. Apoc.

V. Némellyek a' Gogen értik az ördögöt, a' ki olyan mint egy nagy ház melyben lakoznak a' gonoszok: A' Magogon pedig értik az Antichristus minden nepekből álló seregét August Lib. 20. de Civit. DEI cap. 11.

Értelme a' Gogrol és Magogrol való prophétianak.

I. CONCLUSIO.

Az Ezechiel Propheta általa' könyörülő Isten a' fellyebb való Részekben ígeretet tört az ő népének, Anyatz: helyben való állittatása és megújittatása felől: Ígeretet tört pedig 1. *A' testiekrol*, hogy az ő népét Babyloniából vissza viszi meg telepíti és meg eppíti, hogy kiki az ő bűlő tökéje és fűe fája alatt senki nem nyugodgyék 11. *A' Lelekrol*, hogy az lelki fogságból s nyomorúságból ki szabadító Király Christust el bocsáttya, az Evangeliumot hirdetteti és predikáltatya Ezech. 37. 22. 23. 24. coll. Ioh. 10. 16. Hogy pedig a' sidok mindenkeri külső békeiséget igervén magoknak, fel ne fuvalkodnának és a' testi világot Terem. 6. országot Hof. 1. 3. 4. várást elrontó Terem. 19. győ nyörűségben be ne merülének és végezetre hogy mindenker, a' mellyeket lelkekppen

kelértetni és magyarázni testik éppen ne értenék és magyaráznának, joeleve meg inti őket hogy vizsgálják menvésis az ő földökben és örök ségekben és megéppítven az el romlot puszta helyeket Ierusalemmel, annak kerítésével és templomával: De mindazon által fok gyűlevélz népekről meg háborgattatnak; Az Ur Istentől pedig tudaképpen meg szabadítottatnak az őket nyomorgatókról hogy legyen Istené a' dicsőség és tisztesség Ezech. 38. 3. 4. *Ime én te read megyek Gog és meg romlálak és viszsa rontalak tégedet &c.*

II. CONCLUSIO

A' mint hogy az Istennek népe, fok nyomorúságot üldözött és gyalázatot szenvedett az Ásiai, Syriai és több idegen gyűlevélz népekről kiválteppen Antiochustól, a' ki az ő fok nép-ből álló seregével, az szent földre menvén az Isten meg telepedett frigyos népet kefergettek, kergettek &c. Így az Antichristus, a' kinek *abrazaleja volt az Ásiai, Syriai Gog Mesech és Thubalt feje és fedelme*, az Istennek Uly T. Anyaszentegyházat, kergeti, lanyargattya, tűzzel és vassal üldözi, és az ellen fel támasztja és öszve hívja a' Magog földén lévő két Mesechet és Thubalt, az az Imperatorokat Királyokat és magais az kegyesség színe alatt fegyvert fog, az hadakozásra kincset gyűjt, a' hamis Prophetákat, Hypocritákat, és hitetöket ki bocsáttya, és ki küldi kiknek szolgálattya által az Evángeliomi világosságot igyekezi el oltani, és az Isten

Izive-

szívesen és buzgólagosan keresőket tűzzel vassal el veszteti: az Euphrates folyó vizénél meg kötöttetett négy Angyalokat Tit. 9. 14. úgy mint az Arabiabelieket, Saracenusokat Törököket, Tatórokat, fel ingerli és felindítja az Iesus Christus tanítványi ellen.

III. CONCLUSIO.

K. Kicsoda, azért az Gog és Magog?

F. Az Antichristus a' Gog, a' kiez világnak Fejedelme, az igaz tudománytul el szakattanak és Hypokritáknak Feje, az ki az Isten Templomában úgy ül mint Isten, nevel kerelztven 1. Thels. 2. 8. 3. A' ki az Sátántól amaz nagy veres Sirkánytul. Tit. 12. 4. támasztatott. 2 Th. 2. 9. Christus ellensége. Tit 7. 17. 14. és 19. és 20. 8. Az mint hogy az Isten népet káromló Ásiai, és Siriai &c. Pogányok és gyűlevélz nepek meg Szegyenitettek, meg gyaláztaták, és hadi erejekben meg erőltetettettek, úgy hogy az Se regeknek Iehovája, az Israelnek iznyadhatatlan és soha el nem aluvó pásztora Solt. 121. 4. az ő szíre meg frigyos népet meg tartotta, oltalmizta, és vedelmezte. Így az Isten káromló, és az ő népet nyomorgató, romlásán örülő, gyaláztatyan porczogóson kaczagó, és az Fenne benn kedvére meg nyarguló Antichristust meg bünteti, és az ő izájának lelkével meg emelzi, és az ő dicsőségés el jöveletével el törli 2. Thels. 2. 8. Tit. 20. 9. *Es fájóvé ek az földnek séletségére Gog, Magog, az ő aletta raktak, és kornyul verék az Szemékh k labarás és a' Szerelemes*

varost, de az Isteniülmenyből írta szálla alá mely meg emészté azokat.

IV. CONCLUSIO

Ezechiél annakokáért, az Ásiai és Siriai Királyokban az Isten szerelmeres népet nyomor galokban mint Typusokban Abrázolokban ki fejezi az Isten új Testamentombéli hiveit, tűzzel vassal kergető ellenségét az Antichristust.

ELSŐ TANUSÁG.

Valaki az Istennek ígéjét halgattya, és olvassa, annak figyelemetefnek kell lenni az Isten beszédének meg értésében. Származik a' Tanuság az igikből; *Es lön az Urnak beszéde én hozám mondván Nehem 8. 3. Es a' népnek füléi figyelemetefek valának a' törvény könyvnek halgatására, mellyet Esdras Pápa egyfából csinált predikállokból olvas vala* Figyelemetefnek kel pedig lenni fülével Peld. 4. 20. *Szerelmes fiam az én beszédemre figyelemzet: az én beszédemre hajcsad a' tefüleidet, Bemervel 2. Ch. 7. 15. Immar az en semeim nyitva léfnek, Testével Birák. 3. 20. Lelkével Luk. 2. 18. Tsel. 16. 18.*

OKA I.

1. Mert az embereknek méltóságba helyeztetet nagy rendeknek. Tsáfzároknak Királyoknak beszédét meg halgattyak, meg olvassák, és rettegik. Dan. 7. Mennyivel inkább a' hatalmas Istennek, a' ki minden Királyoknak Királya, beszédét figyelemetessen meg kel halgatni Tselek. 10. 33. a' mint Kornelius meg halgata az Isten beszédet és a' Theofilónak beliek 1. Th. 2. 13.

11.

11. Mert kedves Isten előt az ő beszédéhez való figyelemetefseg. Solt. 62. 12. *Egyser szálla az Isten kétser hallottam: az az, jól meg hallottam, figyelemetessen meg értettem.*

111. Mert a' figyelemetefségből vagon az Isten beszédének nagy haszna. és hathatósága, a' mely minálunk vagon Luk. 8. 18. és 9. 44. Rom. 10. 19. Iac. 1. 21.

1v. Mert valaki az Isten beszédét figyelemetessen meg nem halgattya az Istenis a' nyomorúságnak idején az olyan Adamás kő szivű embert meg nem halgattya; hanem meg neveti, és meg csufollja. Peld. 1. 24. 25. 26. Jerem. 13. 7. Eaf. 1. 15.

HASZNAI I. OKTATO.

1. Nem csuda azért hogy sokaknál az Istennek beszédének nincsen fogatattya; mert nincsen figyelemetefseg bennük.

11. Az Istennek beszédének vadnak azért kétrendbeli halgatoi mivel a' holot vadnak az Isten beszédét figyelemetessen meg értő, tisztelint szívefen kedvellő *Abeleik*, az Istennek szüntelenül járó Noek hűségessen engedelmeskedő *Semek és Iaphetök* ot vadnak testi gyönyörűségben elő *Efaritak*, meg csufolo *Obámok* és az Isten beszédéhez engedetlenkődő s' abban nem gyönyörködő *Saulok*.

11. FEDDŐ. 1. Feddi eza' Tanusága' figyelemetefseg nélkül való embereket, a' kik az Istennek beszédere nem figyelemeznek: *Illyenek* 1. A' kik szíveket olyaná téfzik, mint az Ada-

H 3

mas

maskő, hogy meg ne hallják beszédet az Se-
regeknek Iehovájának Zach. 7. 12. 2. A' kik
semmit nem felelnek az minden reggel szölo-
s-kezeit ki terjesztő Istennek. Eia. 65. 2. 3.
3. A' kik mikor az Istennek szent igéjét olvas-
sák és az ő Templomában halgátni akarnak,
nem szibő; hanem magok mutogatásából hal-
gattyák. Matt. 7. es 23. 4. A' kik az Istennek
igijének predikálásának helyen futognak,
ebekkel s' agarakkal jadvának, szolgálkúlides
tova üzengetnek, minéműek voltak a' Ma-
gyarországi színes, tetteles, és az Igaz vallás-
nak s' Isteni tisztületnek képet vitelő Urak s'
Főfő rendek között igen sokak 5. A' kik az
Isteni tisztületnek helyén nem az Istennek be-
szédere figyelmeznék: hanem szemekkel bu-
jalkodnak, el mulandos' ideig tarro világi ja-
vokrol, szegényeknek meg nyomorításáról,
és felebaráttyoknak meg csulásáról elmélked-
nek és gondolkodnak. 6. A' kik az Isten befe-
denek, hatalommal való ki mondásának alkal-
matóságának idején és helyen aluiznak, és
hortyognak. 7. A' kik az Istennek Templomá-
ban nem elkezűve, meg mosodva és tisztul-
va mennek, hanem tisztátalan kézzel, és meg
ferteztetett szível Eia. 1. 15. 8. A' kik az Isten
beszédének predikálásának helyéről midőn
ki mennek, nem az Istennek nagyságos meg-
értet dolgairól beszélgotnek, hanem tragarko-
dok, szitkozodnak, hamissan eskűsznek és em-
bert rágalmaznak. 9. A' kik nem az meg hallot
beszéd

beszéd szerint rendelik az ő cseleket, hanem
az tetteinek gyönyörűségének Popolra vezető
utain járnak csak olyanok mint a' folyó ora.
10. A' kik az Istennek oltárára fertelmes kenye-
ret visznek, szanta, vak, bennő, és beteges állat-
tal áldoznak. Malach. 1. 7. 8.

1. Deha az Istennek beszédének meg hallására szí-
vedet Adamás köve téssed. 1. Mikor ő te is kiáltasz az
Istenhez az Isten is te hozzád meg kereshet-
lenképpen viteli magát és tegedet meg nem
halgat. Peld. 1. 28. Eia. 1. 15. Ier. 11. 11. és 14. 2.
2. Az Isten mint egy forgo széllel elszéleszte
tegedet és a' te nepedet a' pogányok között
Zach. 10. 14. 3. A' te lelkedet taplathato men-
nyei keuyérsül te gedet meg foszt. Math. 21. 43.
4. A' tevelységnek erejét read' bősárrya az
Isten, hogy ha ném engedteles hittél az igaz-
ságnak, hidgy az hazugságnak. 2. Theff. 2. 10. 11
5. El vét orcsája elől. 1. Sam. 15. 23.

11. Ha a' reneked szölo s' minden napon kezeit ki-
terjesztő Istennek meg nem felelsz. 1. Az Isten is a' te
kiáltásodra meg nem felel, hanem fűeit be-
dugja, szemeit behunnya, meg izabadito ke-
zeit kebeléből ki uem voniza.

111. Ha az Istennek bent igéjét nem sziböl, hanem
magad mutogatásából olvasod és halgated. 1. Az Sa-
tán a' meg hallot iget hamar el lopja Luc. 8.
2. Az ő veszedelmes rőriben es halójában
akasztr.

1111. Ha az Istennek igéjének predikálásának helyen
futogsz s' ebekkel jadvál.

1. A' pokolbeli Sáránis kedvére mosolyogs' jád'zik a' te szivedben. 2. Az Istenis az te vezelmeknek idejen tegedet meg nevet és csufol. 3. Csak úgy mentél Istennek eleiben mint valami Istállóban, és nem az Iehovanak templomában.

V. *Ha az Isteni tisztületnek helyen szemciddel bíjál.* 1. Az Isten lelki és testi vaklással megvér. Efa. 6. 9. 10. 2. Minden világi gyönyörűségedtől egy szempillantásban meg fojt. Luc. 12. 20. és 16. 22. 3. A' te felebarátod ellen a' minémű gonoszt ki gondoltál, fejedre fordíttya mint Hamannak Esther. 7. 10. 4. A' minémű mértékkel mértél a' te felebarátodnak hasonló mértékkel mérnek te nekéd Matth. 7. 2. Es az mint cselekefszel mással úgy cselekefsznek te veled: Birak. 1. 7. Ha a' te felebarátodnak feleségével titkon paráználkodol a' te feleségeddel az napnak látára mások paráználkodnak. 2. Sam. 12. 11. 12. Ha a' te felebarátodnak jóságát el prédálod, mikor meg szűnő prédálni te is el prédaltatol, és ha hamissan cselekefszel mással, te veled is hamissan cselekefsznek Efa. 33. 1. Ha fegyverrel meg öldöl az te attyád fiát és véret ki ontod a' te véred is ki on. Tanak Tit. 13. 10.

VI. *Ha az Isteni tisztületnek idején s' helyen aljzol.* 1. Az Istent az minden Királyoknak Királyság alá valóvá térszed az te földi fejedelmeknek az Idegen hatalmas Uralkodoknál a' kiknek belzedeket figyelemtesse meg hallod és érted

VII.

VII. *Ha az Istennek templomában nem elkészülte, hanem készületlen megy.* 1. Az Isten hirtelen való tűzzel meg emélt, mint az Aronnak két fiát Levit. 10. 2. 3. 2. Nem szolhatsz az Istennek: Mofes is meg nem álhata az szent helyen, és nem szolhata Istennek míg sárújál te nem vete. Exod. 3. 4. 5. és 19. 10. 11.

VIII. *Ha az Isteni tisztületnek helyéről ki menvén ragarkodol és hamissan esküszöl.* 1. Nem az Istennek, hanem az pokolbeli ördögöknek hazuglagnak engedelmeskedel. Ian. 8. 44.

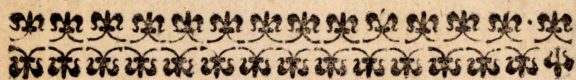
IX. *Ha a' te életedet nem az Istennek befűdsz Berént rendezel.* 1. Csak meg hallója voltál az igének. 2. Meg csalod és veszedelemben ejted a' te lelket Mat. 7. 21. Iac. 1. 22. 23.

X. *Ha az Istennek oltárára, vak, szánta, benna, be seges állator visse.* 1. Nem tekint Isten a' te áldozatodra. 1. Mert az csalárd szívet utálja Iac. 1. 6. és az töredelmet szívet szereti Efa. 66. 2. 2. Mert a' külső Fejedelem, ha beteges, szánta és vak oktalán állator visse az ajándékul eleiben jó szemmel nem lát tegedet. Malach. 1. 7. 8. Mennyivel inkább az Felséges Isten a' ki nem kedvelli ma az te házadból való tulkokat, és aklaidból való bakokat. Solt. 50. 9. hanem a' szívet. Peld. 4. Ian. 4. 24.

III. Legyünk figyelemtesek az Isten befűdénk meg hallására, értésre és bevetelére Ge. 12. 1. 2. Az Abrahámnak egyfőre folla Isten hadgya el örökséget, menten meg hallá esengede Istének.

Sid.

Sid. 1. 8. Ter 22. 1. 2. Sol. 9. 5. 7. 8. Az Isten befede-
nek figyelemetessen valo halgatására s' errefere
inditsanak riteket az tanusagot meg erősítő
okok. AMEN.

GOGROL VALO

PREDICACIO

Textus Ezech. 38. 1. 2. 3. 4.

EZ előtvaló tanításomban szollottam a'
Gogrol és Migogrol valo prophetianak
fő szerző okáról: Mostani tanításom 12.
szén az prophetianak előközkeppen valo es
indito okairól.

I. TANUSAG.

Az Anyaszentegyházban hűségesen mun-
kálkodo Propheták. Apostolok és Lelki Pász-
torok, szolgálai követői, és előközkei az Istennek
ki jelentendő Mennyei szent akarattjának;
Embernek fia, fordítsad és mondgyad.

II. TANUSAG.

Az Isten az ő örökké valo tanácsából min-
den embernek bizonyos tiszter és hivatal ren-
delt, a' melyre őket alkalmas idöben elhíjja
és előállítja; Embernek fia fordítsad és mondgyad, Pro-
phetaly Gog ellen, és mondgyad.

III. TA-

III. TANUSAG.

Hogy valaki az Istennek méltóságos nevé-
ben hatalommal és közönséges helyen szol-
lyon Egy házi tisztre előálljon ezt a' méltóságot
nem veheti, ha az Isten avagy rend kívül, vagy
pedig rend szerént nem híjja és küldi; Fordítsad
Prophetaly és mondgyad. Exod. 3. 10. Annakokéért
mostan jutel ide és el küldelek tégedet Phárahoboz, és
hozd ki az én népemet az Izraelt Egyptomból, le. em.
1. 5. minél előtte a' te Anyád méhében formálnálak,
és minél előtte tégedet, és minél előtte sülnél meg benttele-
k tégedet és Prophetanak rendel elek tégedet a. Pogá-
nyok között, Rom. 10. 15. Mi madon predikálnak
pedig ha nem küldetnek Sid. 5. 4. Es senki nem vésti
maganak e' tiszteséget, hanem a' ki hivattatik Istenül,
mikeppen az Aron.

O K A I.

1. Mert meg kívántatik az Isten nevében va-
lo szollásra, az Istennek kíváltképpen valo ki
választási. Tsel. 13. 2. Mondá az Szent Lélek:
Válaszfátok el nekem a' Barnabást és a' Saulist
a' munkára melyre én őket hittam. Gal. 1. 15. 16.

11. Mert a' lelkekre valo vigyázás, a' lelke-
kért valo számadás és az Isten titkainak felfárlá-
sa adattator, és rendelteret azoknak a' kik Iste-
nek követői, és az Iesus Christusnak hivatalos
szolgái. Ezech. 3. 8. 9. 2. Chor. 5. 20. 2. Tim. 4.
15. 16. 1. Pet. 1. 2. Sid. 13. 17. Engedgyetek a' ti
Verzeiteknek, és ellenek ue tufakodgyatok; mert vigyáz-
nak rá a' ti lelkeitekért; úgy mint számadó szolgák.

III. Mert a' nép lelki örömmel meg nem
halgá-

halgathattya a' Tanítót, hanem ha meg nyug-
szik abbn, hogy a' ki ő néki az Isten nevében
szól, Istennek igaz szolgája, és ő hozzá küldet-
tekövere. 2. Sam. 12. Mihelt Dávid a' Nátán
szavait meg hallá menten meg győzetterék és
azt mondá: *Vetkeztem az Ur ellen mert meg nyu-*
govék hogy Nátán Prophéta Istennek kövere
ő hozzája. Es 2. Sam. 24. 11. 12. A' Gád
Prophétának Istentől üzent sententiáját meg
hallván meg győzetterék, és azt mondá: *Ha-*
esszem az Ur kezében. Az Izraelnek népe a' Mo-
sest úgy vélszi valá mint Istennek Angyalát
mert meg nyugovának abban, hogy Istenne-
igaz kövere ő hozzájok. Az szent Pálus eze-
ád hálakat Istennek, hogy a' Theffalonika bel-
ek nem úgy vették őtet, és nem úgy hal-
gatták az ő beszédét, mint erőlen emberrel
beszédet, hanem úgy vették, mint Istennek
követét, és az ő beszédét úgy halgatták mint
Istennek hozzájok küldetett beszédét.
2. Thef. 2. 13.

IV. Mert valakik az méltóságos Istennek
nevében hivatal nélkül, és né küldetve szol-
lottanak, az Istennek súlyos büntetést, és re-
tenetes ítéletet el nem kerültek Ierem. 27. 14.
15. és 28. 15. 16. *Hald meg Hanania nem küldöt te-*
ged az Ur este hazugsággal tartod e' népet. Azért így
szól az Ur: Ime én ki küldelek tegedet e' földnek sine-
völ: Ez esteendőben meg halß, mert az Ur ellen valo-
ßtól állal. Ierem. 29. 31. 32. Deut. 13. 5.

V. Mert ha hivatal nélkül akarkis elő ál sem-

mi jorend nem lesz az Ecclesiabaa 1. Cor.
14. 40. *Mindenek rendesen legyenek &c.*
H A S Z N A I.

I. Tévelyegnek az Independések és Anaba-
ptisták, a' kik azt tanítják, hogy akarmely köz-
emberis a' kinek tudománya s' bölcsesége va-
gyon rend szerint és az alkalmatóság szerint
z Istennek igijét minden hivatal nélkül *Cum Au-*
oritate nagy méltósággal s' közönséges helyen
predikálhattya. Ezért vagyon közöltök, hogy
az Varga a' vargát a' Kovács a' kovácsot le huz-
za az Predikáló székből és helyében ál: De
ezeknek vélekedéseket meg csáfollja az tanu-
ság és a' tanuságnak okai.

Ellenvetés. *Az Isten sent Pál Apostol által minde-*
neket int hogy egymást vigasztalják. 1. Thef. 4. 18.
és minden napon egymást meg intsek. Sid. 3. 13.
F. Meg meg kel különböztetnünk *Admonitiones*
& Exhortationes Charitativas & Fraternas ab Admonitio-
ne, & Exhortatio Ministeriali, Authoritativa Lásd meg
Apolloniust beretéből és Attyafüségos képpen
az Apostol tanítása szerint tartozunk meg inte-
ni és vigasztalni a' miel efer Attyákfiat. De
authoritativé méltósággal, hatalommal és köz-
önséges helyen azok inthetnek feddődhet-
nek, a' kiknek az Anyaszente gyháznak, mely
az Iesus Christusnak Országá. Privilegiomi en-
gettettek és adattak Matt. 28. 20. Ian. 20. 22.
1. Tim. 5. 17. úgy mint 1. *Pura verbi Dei predi-*
catio 2. *Sacramentorum administratio* 3. *Ecclesiastica*
disciplina.

11. Ellenv: Honnet vagyon tehát hogy a' mi Országunkban hivatal előtt az Oskolában tanuló Iffiak a' Predikállo székéből authoritativé Bollanak, intenek, és feddődnek.

F. A' mi Országunkban az Oskola Mesterek, s' Oskolában tanuló Iffiak, hogy azokat cselekedtek, nem mondhattuk helyesnek. 1. Merta' kiaz Isten nevében *Authoritativé* Bol meg kívántatik annak el választása hivatally s' rendelen valo denominatiojá, és representatátása. Thef. 13. 2. Sid. 5. 4. 2. Merta' kiaz Isten nevében méltosággal szol, annak izabadosa' Sacramentumokat ki szolgáltatni, kérés telní, Ur Vacsoráját osztani, mivel Idvezítőn ki bocsátuán az ő szolgait, azt parancsolja Predikállyanak, Keresztellyenek Matth. 28. 19. 3. Mert lokak azok közzül nem lőtenek predikátorokká, hanem az firos Mesterfégen meg hizakodván, külső állapotra adták magokat. Hanem javallanám hogy az Predikátorok, Egyházi vének, és Oskola Mesterek a' neveztet Oskolákban a' mellyekben a' Sobria Philosophia & pura Theologia tanittatik, felgyűlkeznének; és a' jo erkölcsű szép tudományú Iffiak közzül, a' kiknek Isten lelkeket felindítva examinálnák, Candidálnák, és azokat az Philosophian s' Theologian által vivén, az Ecclesiákban commendálnák: Ebből következnék 1. Hogy az Iffakis serényebben tanulnának 2. Mestersegen, melyre nemelylek egyenéhány ízben ki mennek, idejeket el nem töltenék,

töltenék, szép Iffuságok virágát el nem fonyasztanak. 3. Nagyob becsűlet lenne az Ministeriomnak. 4. A' meg teperedet orczájú, henyélő, tudatlan, fajtalan erkölcsű Deakok az Ecclesia kenyerén nem hizakodnának. 5. Az Academiakból a' jo erkölcsű szép tudományú Iffiak el nem maradnának.

11. Vétkezneka' kik hivatal nélkül és rendetlenül tolyák magokat az Ecclesiában Ieri. 27. 21. *Fünnak: de én nem Kuldöttemöket!*

K. Kitül vagyon a' Tanito hivataljának Jussa?

F. Olvasd meg Tsel. 9. 2. 3. 6. és 13. 2. 3. 4. és 14. 13. 1. Tim. 4. 14. és 5. 22. Eph. 4. 14. Tit. 1. 5. Ezekből a' szentírásbéli helyekből ki jó, hogy a' Tanito hivataljának Jussa vágyon az Ecclesianál lásd meg Disp. Voetii de Vocatione Ministrorum & de Jure Patronatus Th. 9. 10. 11.

IX. PREDIKACIO

Textus Ezech. 38. 1. 2. 3. 4.

EZ előt valo tanítáomban meg mutogatam a' Gog ellen valo prophetianak fő kezű okát eszközképpen valo okával: Mostani tanítáom leszen indító okáról és e' Prophetiauk Subjectomáról.

TANUSÁG.

Iollehet az Isten szolgainak s' hűséges köve-
teinek forfok és állapottok veszedelmes mind
azonáltal valamit az Isten az ő szájakban ád és
adott; és a' kikhez küldi, az Isten üzenetét, pa-
rancsolatját, és akarattját személy valogatás
nélkül akarmint retencsék őket: de mégis ki
kel mondani és jelenteni; *Embernek fia prophe-
taly Gog ellen.*

A' Tanuság első ágának okai. Nyomorúsá-
gos és veszedelmes &c.

1. Mert gyűlöli őket e' világ. 1. Király 22. 8.
Acháb az igaz mondásért gyűlölé meg Micheast
a' lemla fiat. Mat. 14. 3. 4. Herodes igaz mon-
dásért ölete meg Keresztelő lánozt: Gyűlö-
lik pediglen. 1. Mert nem részesülnek az ő lel-
ki fertelmességekben, s' bűnökben. 1. Pet. 4.
3. 4. Titk. 18. 4. 2. Mert meg feddik őket a'
bűnről. Ian. 1. 7. 1. Király 18. és 19.

11. Mert az igaz mondásért halált szenved-
nek, mint Keresztelő lános Matt. 14. 3. Sőt a'
hitetlenek midőn az Christus tanítványit meg-
ölik, azt alittyák hogy Isteni tisztetletet csele-
keznek. Ian. 16. 2. Matt. 23. 27. A' második
ágának okai.

1. Mert számado szolgák. Ezech. 3. 17. 18.
19. Sid. 13. 17.

11. Mert követek 2. Cor. 5. 20. A' követ-
nek pedig azt kel mondani a' mit az ő ulla szá-
jában adot.

HASZ-

HASZNÁI.

I. Vétkeznek 1. a' kik az Istennek mennyei
szent akarattját ki nem jelentik. Ilyenek 1. A'
kik a' népnek bűnét meg eszik Esa. 56. 10. 11. A'
kik fel elemből nem merik az igazságot ki je-
lenteni.

111. A' kik atyafiúságra és személyre néz-
nek: kedvezek ennek; mert ez énnékem, ba-
rátom, atyámfia, jó akarom, és sok jóval vá-
gyon és lehet énnékem: De a' kik jó akara-
tért s' ajándékért a' népnek bűnét ki nem ki-
áltják 1. Aláb valok amaz hamis Prophetánál
a' Bálámnál, a' ki azt mondgya vala Báláknak;
a' Moabiták Királyának. Numer. 24. 13. *Ha a'
Bálák énnékem az ő házát ezüstvel, és arannyal megül-
teném, az Urnak befédet által nem hághatom, a' mit
szól and az Ur azt szövellom.* 2. Az Isten súlyos bűn-
tetésével nem kerülőd.

11. A' kik az Istennek tiszta szent akarattját
a' mint az Ur kijelentette ki nem jelentik: Mi-
néműek a' Papisták a' kik nem az szent
írást adgyák a' népnek eleiben; hanem a' Pá-
páknak végezését és emberi agytulki koholt
traditokat.

111. A' kik másoknak vétkeket s' gonosz-
ságot ki jelentenek ugyan de magok hasonló
bűnben és gonofságban hevernek. Rom. 2. 21.
22. De jaja' ki azt predikálod, nem kel lopni,
s' magad lopo vagy, nem kel tragárkodni, tra-
gárkodol, nem kel paráználkodni, paráználko-
dol, &c.

iv. A' kiket küld az Isten de el futnak a' Ionáfal. Ion 5.

v. A' kik ha az Isten szolgait kergető Herodesok Kajaphatok és Nerok fel támadnak, és öszve esküsznek az Isten ellen, és az ő Christusa ellen fogva, és kötve tartják az igazságot, és végre ugyan megis tagadgyak, és az Isten nevét gyalázzattal illetik Luk. 9. 26. *A' ki az én beshédemességemli, azt az embernek fairs segyenli, mikor eljövend az ő dicsőségében.*

K. Hát az igazságot az embernek mindenütt és mindenkor vagy kívántatik vagy nem, csak ki kel mondani?

F. Az igazságról vallást kel tenni 1. Mert az Isten parancsolja: 1. Pet. 3. 15. Matt. 10. 32. Rom. 10. 10. Marc. 8. 58. Philip. 1. 12. 20 és 2. 15. 16. 2. Mindenütt és mindenkor meg kívántatik hogy az igaz hitet senkiis meg ne tagadgya: De mindazonáltal hogy mindenütt és mindenkor minden küömbőség nélkül a' mit az ember hiszen ki mondgya és csacsogjon nem szűkséges; Matt. 7. 6. *Ne adgyatok azt a' mi szem az ebeknek.* Hogy ha valamely meg dühödöt ember, ki vont fegyverrel meg állana, és erős hittel meg eskünnék azon, hogy valaki magát Keresztjénnek mondgya, menten meg öli és verét ki ontja, az olyan meg dühödöt embernek dühöségének idején job halgatni.

K. Hát ha a' Tanító vézti ezekben hogy ő néki az igazságnak ki mondásaért, és az hiteleneknek lelki paraznaságoknak, bűnöknek fel

fedez

fedezéseért halált kel szenvedni, meg kellé maradni, avagy pedig magát el kel vonni?

F. Hogy az ember az maga életére gondort visellyen, és magát meg otalmazza, a' izent irás nem tiltja, Matt. 10. 23. *Mikoron pedig haboagatnak titeket abban a' Varasban, Saladgyatok más városban.* A' Christus el vonta magát Matr. 22. 14. Jan. 10. 39. A' nagy hitű szentek el futottak, Mozes Exod. 2. Sid. 11. 27. *Illyes* 1. Király. 19. *Pal* Tsel. 9. 25. *Ioseph* Matt. 2. 13. Csak hogy a' Tanító ilyen forsának s' állapotjának idején im ezeket jól meg fontolgya.

1. Ha az ő erejét meg próbálván és az Istent segítségül híván erzi erőtelenségét és gyengeségét job hogy el vonnya magát, hogy lem mint, 1. A' mennyei igazságot meg tagadgya. 2. A' mely bűnről lelki paraznaságról és hamis tudományról feddést tött, azokat javallja és apprbállja Christus Urunk ezért bocsára el az ő tanítványit. Jan. 18. 8. A' Peter pedig meg marada: de ám mégis tagadá a' Christust.

II. Hogy ha a' dühöség s' kegyetlenség csak a' tanító személtére tartozik, job félre állani; mivel az természet törvénye szerintis tartozik ember otalmazni az ő életét.

III. Hogy ha a' Tanító életének meg marasztásával nem az maga javát térszitel hanem az Isten dicsőséget nemis azért rejti el magát hogy a' Christust szégyenlene meg vallani, a' bűnt ki mondani, hanem hogy Istennek és az ő hiveinek élylen.

I 4

iv. Hogy

iv. Hogy ha pedig a' Tanitonak jelen létele szükséges az Anyaszentegyháznak építésére, mikor a' hitetlenek kegyetlensége az egész gyülekezet ellen vagyon, rut dolog a' Tanitonak el futni. 1. Mert az olyan nem tanító; hanem bérés. Ian. 10. 2. Mert a' tanitonak az egész Ecclesia előtá. hatatóságnak példájának kell lenni.

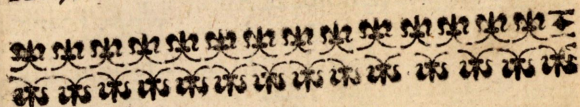
11. Vétkeznek a' halgatok, a' kik az igaz mondásért a' tanitokat üldözik kergetik, mint Achab Herodes és csak hamar ki adnak rajta mint a' mi Ministeriomot meg vető és meg utálo Magyarink. Nincsen a' keresztyén világon Tanitonak rossz szab állapottya és gyalázatosab forsa, mint a' Magyar országi Reformatus Tanitoknak; mert ha a' nagy renden levőknek varasi nagy süvegűeknek falusi bocskorosoknak tisztek ízerint bűnöket ki mondgyák, azon vannak hogy eléb adglyanak rajtok.

II. H A S Z N A.

1. Intetnek az Tanitok hogy az Istennek mennyei szent akarattya minden személy valógatás nélkül ki mondgyák a' bűn ellen feddőségnek az Istennek dicsősége mélyet viaskodgyának, harczolijának Ian. 21. 15.

11. Intetnek az Halgatok. Ha a' tanitok lelki Aryak kik az Isten beszédével lelki fiaknak szólnak az örök életre. Gal. 4. 19. Ha vigyáznak az lelkeikért mint szám adó izolgák, Sid. 13. 17. Ha harfogniok kel mint az Trombitának a' népnek bűne ellen, és hamisága ellen, 1. Enged

1. Engedgyetek az Tanitoknak Sid. 13. 17. 2. Mint lelki Attyákat meg becsülyétek, és mint Istennek Angyalit, s' követeit, úgy vegyétek 1. Cor. 4. 1. és 16. 10. 11. Phil. 2. 29. 1. Tim. 5. 17. Könyörgéstekekkel elő segilyétek Tsel. 12. 5.

X. PREDIKÁCIÓ

Ezech. 38. 1. 2. 3. 4.

T Anitottam e' prophetiának fő szerző okárol, ezközéppen való és indito okárol: Mostani tanításom leszen subjecto márol; *Prophetiá Gog ellen, Magog földé ellen &c.* A' kiken értenek az Isten népet nyomorgató gyűlevész népek &c.

T A N U S A G.

Eleitül fogván az Isten frigyos népének s' Anyaszentegyházának sok gyűlevész népből való ellenségi és nyomorgatói voltak; *Prophetiá Gog ellen &c.* Ezech. 2. 2. *Mint a' Liliom a' tövisségek között, olyan az én jegyesem a' lányok között* kétrendbeli tövisségek érdekük az Istennek lilomat, szerelmes népet és Anyaszentegyházát 1. A' kegyetleneknek kegyetlensége 2. Az éretnekeknek pokolra vezető hamis undománya. Ier. 3. 52. 53. Solt. 2. 1. 2. és 3. 1. 2. Pelda

Pelda az Istennek frgyes nepe, a' ki ellen őve
 esküttenek a' Moabitak, Anomitak, Philisteu-
 soe &c. 2. Kron. 20. 1. 2. Esd. 4. 1. Solt. 46. 7.
 2. Kron. 14. 2. Kir. 18. és 19.

O K A I.

I. Mert a' világ gonoszban helyhezteret
 1. Ian. 5. 19. Az holot az Apostol a' gonoszon
 érti az ördögöt, a' kinek a' világ kedvet keresi
 és az ő tanácsát követi, a' ki az Isten népe után
 folyo vizet bocsát Titk. 12. 15. A' holot a'
 folyo vizen nemellyek ertik az Isten Anyaszent
 egyházának nyomorgattatását Solt. 124. 1. *Ha
 a' Iehova nem lett volna velünk a' vizet el borították
 volna:* Nemellyek az eretnkségeket mellyek-
 kel az Sárkány akarta el borítani az I-
 sten Anyaszentegyházát Lásd meg Comm.
 Brichtmanni, Foxi in cap. 12. Apoc.

II. Mert az igazak között és az hitetlenek
 között nagy gyűlölség vagon. Terem. 3. 15.
 Az ördög szolgál gyűlölik az Christus szolgait,
 a' Baal Papjai az Istennek igaz Prophetait, kö-
 vetek 1. Kir. 18. Matt. 10. Ian. 16.

H A S Z N A.

I. OKTATO. Ha az Isten népének eleitől
 fogván lok ellenségi voltak. 1. Nem jegye-
 hat az Anyasz: a' mindenkori boldog és fris ál-
 lapot. Tselek. 14. 22. és 38. 22. Ioh. 16. 20.
 2. Tim. 3. 12. Enek. 2. 2. Solt. 2. 1. 2. és 3. 1. 2.
 II. Nem ujdolog az Isten népének lok gyüle-
 vész nép által valo nyomorgattatása, Az Syriai
 és kissebik Asiai nép lok gyülevész népből álló
 fere-

feregével az Isten népet sanyargatta: Hat ma-
 mit nem tselekezik az Isten népet nyomorga-
 to Gog a' ki fel ingerlette az Euphrates folyo
 vizénél meg körtetett negy Angyalokat és
 azok által a' Christus igaz tanítványit üldözik
 kergetik s' magais tűzzel vassal azon vagon,
 hogy a' holot az Evangyliom tisztán predikál-
 tator, ott vadak lakjanak.

II. Vétkeznek a' kik látván hogy az Isten
 népének ennyi ellenségi vannak ebben meg
 űtköznek és vallásokat el hadgyak, holot az I-
 sten szerelmének eleitől fogván voltak ü-
 ldözői és nyomorgatói. Mindön az Isten O.
 Testamentumabeli Anyasz: tsetsemőkoraban
 volna Terem. 4. menten rámad az ő atyafiat
 meg ő ő Kain 1. Ian. 3. 12. midön valamennyi-
 re nevekedet volna Egyiptomban mene és ott
 mit nem szenvedett négy száz éltendeig Exod.
 1. és 3. onnet ki jöven menyi nyomorgatást
 szenvedett a' Moabitaktól, Amonitaktól, Phil-
 steusoktól, Asyriaiaktól, Chaldeusoktól és Sy-
 riaktól. Az Isten uj T. Anyasz: mit nem
 szenvedett Herodesstől, a' kegyetlen Imperato-
 roktól és ma a' hét fejtűt izarvulárkánytól
 Tit. 12. az ki tellyességeffen azon vagon,
 hogy a' mit szül a' keresztyen Anytől nyel-
 lyc.

K. Mitől iudicatnek az emberek hogy a'
 maiani siralmas időben ennyi lokon el állanak
 ay igaz és megismért tudomány mellől?

F. Hogy az emberek tisztét, tisztelégert az
 ide-

idegeneket követik oka a' Sátán a' kiravalz mesterfégével így vesztegeti megaz embereket.

I. Mítsak kevesen vagyunk: azért a' mi vallásunk nem igaz.

II. Mi nagy nyomoruságot szenvedünk: De mások örülnek; vigadnak és gyönyörködnek.

III. Mi szegények vagyunk: De az idegenek gazdagok, jó szerencsések és másokon üralkodnak.

IV. Ha igaz volna vallásunk, ez sem lőtt volna Pápiává, Törökké &c.

I. Hogy mi kevesen vagyunk abbol nem következik hogy hamis vallásnak volnánk. 1. Mert Isten az ő nyáját kitsínnek mondha Lnk. 12. 2. Mert fokban vannak a' hivatalosok: de kevesen a' választottak Mat. 20.

II. Hogy mi nyomoruságot szenvedünk.

1. Nem az Isten haragjának jegye: hanem szeretetének. Sidok. 12. 6. Tsel. 14. 2. Sok nyomoruság által kel mennünk az Isten országában Mat. 7. 12. 13. Az Izrael fiai darabos utakon meherének az Canaan földében: így &c. 3. Az Istennek Anyaszentegyháza tsetsemőkorátul fogvan nem volt üres a' nyomoruságtul és szivekét fonnyasztó kereszti viéselektől. 4. Az Ur Iesus Christus meg mondotta azt hogy az ővei sírnak és jajgatnak: De a' világ örül és vigad. Ian. 16. 30.

III. Hogy mi szegények vagyunk;

I. AZ

1. Az Isten azokat választotta a' kik szegények hogy lennenek gazdagokká hitben. Iic. 1. 5. 2. Az Isten azokra tekint és azokat mondgya boldogoknak a' kik szegények. Esa. 66. 2. Mat. 5.

IV. Hogy ez s' amaz Pápiává lőtt Törökké lőtt &c.

1. Nem példakkal: hanem az Isten törvényével kel meg erősíteni dolgainkat. Káin gyilkos volt: de mi ne legyünk; mert tiltja az Isten Dávid parázna volt: de mi ne legyünk: mert tiltja az Isten és meg büntet érte &c. Hy-meneus és Alexander el szakattanaka' hittől 1. Tim. 1. 20. De mi el ne szakadgyunk.

III. Ha az Isten népének ilyen nyomoruságos sorsa volt teleleltül fogvan. 1. Meg ne utkozzunk vallásunkban. 2. Legyünk bekefések török *Miert?* Mert jó végre tselekefzi Isten. 1. Hogy a' mi földi boldog állapotunkkal el ne higyük magunkat és el ne fajullyunk mint a' köver tulok Jerem. 31. 18. 2. Hogy meg próbállyon hitünkben. Terem. 22. 1. és bekefések türesünkben Iob. 1. 3. Hogy elvonatassunk e' világ szerelmétől és elmékedgyünk a' mi mennyei és örökre való hazánkról. 1. Kir. 19. Phil. 1.

AMEN.

XI. PRE.

XI. PREDIKACIO.

Ezech. 38. 1.2.3.4.

Ime én tereád megyek Gog &c.

Az első részéről tanítottam: A' második részében három dolgot mutogattam meg.

I. Ki hadakozik Gog ellen? *Ime én tereád megyek Gog.*

II. Mi módon hadakozik? *Megterüllek &c.*

III. Minemű ereje és készületi volt s' vagon Gognak? *Minden te seregedet &c.*

K. Mivel az Isten megígérte hogy maga hadakozik Gog ellen; hogy hogy lehetets' lehet mégis hogy Gogot az ő gyűlevész népből álló seregével az ő népe s' Anyaszentegyháza ellen felindította?

F. Ezek nem ellenkeznek: Mert Isten el-lensége volt az Syria és Asiai Királynak. Mind azon által Isten az Luda földére vitte, nem úgy hogy az ő Anyaszentegyházát el töröllye s' végképpen el veszesse: hanem hogy az ő népe előtt Gogot minden seregivel, mint a' mézár-sz-kre rendeltetett barmokat meg öllye és el-veszesse. Így vivé Isten Jerusálem alá Sena-cheribet hogy ötet minden seregével Angya-la által meg öllye, és meg mutassa hogy az ő

Any-

Anyaszentegyháza szüntelen vigyáz, Esa. 37. Solt. 121. 4. *Ime nem szunnyad és nem alusszik az Isra-el vigyáz.*

TANUSAG.

Ioll' lehet Isten az ő szerelmes népen kezdé a' háboruságot és ostrom, és azt az eretnekekkel mint veszítzövel meg veri, mind azon által az Isten népének nyomorgatása bizonyos jegye az hitetleneknek, nyomorgatoknak hitelen és hamar ualo rettenetes veszedelmek: *Ime én tereád megyek Gog.*

Az Isten az Asiai és Syriai Királyoknak gyűlevész népből álló seregével a' Babyloniai fogágból ki szabadult s' megtelepedett népet igen meg sanyargatta: De az ő szerelmes népének ostromozása jegye volt az Luda földére fel ment Asiai és Syriai gyűlevész pogányoknak veszedelmeknek 1. Machab. 1. és 2. és 3. Az Antichristus az Isten lelki Babylonjából ki szabadult népet sanyargatta: de az Isten szerelmes népének sanyargatása jegye az Antichristus hamar való veszedelmének, a' ki ellen hadakozik önnön maga az seregeknek Ura Isten le-
25. 29. *Mert ime a' vára isra mely én nevemről nevezetik el kezdem hozni az háboruságot, te pedig megmenekedtek: nem menekedtek: Mert jegyret hozok a' földnek lakozóira. 1. Pet. 14. 17. Mert ideje hogy az élet elkezdessék az Istennek házában: hogy ha pedig mi rajunk kezdetik először, mint leszen azoknak negek a' nek nem engednek az Istenk Evangéliomának.*
A' tanuság első ágának okai.
I. Mert Isten az háboruság és ostrom által

nittya, szoktatya és magához viszi az ő szerelmesit hogy a' világgal el ne kárhozzanak
 1. Cor. 11. 32. *De mikor büntettünk az Uról tanítatunk hogy a' világgal el ne kárhozzunk* Abololon hozzá nem akarván menni loab meggyújtatá az loab májorját Sam. 14. 30. Az Isten midőn az ő népe töle el idegenedik tűzet gerjeszt az ország kapuiból, hogy az ővéi hozzá terjenek és azt mondgyák. Hof. 6. 1. *Iertük elterjünk vissza az Urhoz; mert meg vert és bé köti a' mi sebeinket.* 8: c.

II. Mert az ostor és nyomoruság által zabolazza Isten az ő népet hogy az ő mentságos szent nevetőlők meg ne mocskoltassék
 Ainos. 3. 2. *Tak titeket választottalak: azért meg buntetlek minden ti álnokságokért* 2. Sam. 7. 14. Solt. 84. 32. 33. *Ha az én rendeléimet megsejrik, meglátozatom vesszővel az ő bűnöket.* Nyomoruság által zabolazza pedig meg 1. Hogy meg tanulják melly utálatos a' bűn és mint gyűlöli Isten Hab. 1. 13. 2. Hogy meg tanulják hogy a' bűnt el kell távoztatni és még alkalmatosságot is el kell kerülni.

III. Mert az háborúság nyomoruság és kezezfalat tetzenek meg láthatóképpen és nyilván, kik biznak az Istenben és kik Izeretik tellyes sziből az Isten. Kik Izeretik fellyeb jószágokat, feleségeket &c. Luk. 14. 26. Kik bőcsüllik fellyeb eleterket Matt. 16. 25. Ugyanis a' gyalázatra, tömlőczre és halálra azok készek menni az Antichristus kegyetlensége alatt kiknek

kiknek hitek az Evangeliombéli Izeretettel meggyőzhetetlenképpen őszve kötöttetett.

IV. Mert Isten az hitetleneket a' veszedelmre biztallja Ierem. 18. 3. *El halasztja azért azoknak büntetéseként mint ha ő Felsegeis pilogatni láttatnék és hunyorítani: De eljövén az rendelt idő igen meg bünteti és mint meg emészto tűz meg emészti őket.*

A' tanúság második ágának okai.

I. Mert Isten az ő szerelmes népevel, mikorlon lanyargattyais vgy tselekezzik mint irgalmas atya 2. Sam. Sam. 7. 14. Solt. 103. 8. 13. és mikron fujtollyais az ő hiveit szánnya; *mert a' síve Izerent veri.* Ier. fir. 3. 31. és ugyan meg firattya Luk. 19. 41. Ioseph meg ilmérjén az ő atyafiat erős beszédrel meg dorgallya, riogattya és kémeknek mondgya: *de el fordván előlők keserveffen firattya őket: Az Istenis mint kegyes Atya meg dorgallya, meg lanyargattya az ő hiveit.* Sid. 12. 5. 6. *de ilmet meg szánnya. A' hitetlenekkel pedig ugy tselekezik mint igaz ítélő BIRO.*

II. Mert az Isten midőn az ő Anyaszentegy házat a' nyomoruság meg koholos próbálókemenczéjében veti, akkoronis meg emlekezik irgalmasságáról és az ő népének kiátását meg halgatya és őket meg szabadittya. Exod. 1. és 3. 5. 6. és 14. Hof. 11. 8. *Meg eset enbennen az en sínem és meg szántam igyekeztemet.* Ier. fir. 3. 30. 31. 32. *De mikoron a' hitetleneket bünteti boszszút ál az Isten. 1. Az ő bufulásának fellobban*

tűze

tűze meg nem oltatik. Ier. 4. 3. 4. 2. Az ő szerelmes szolgáit is a' meg atalkodot hitetlenekért meg nem halgattya Ier. 15. 1. 2. 3. A' hitetleneknek sohonnet segítségék és nyavalyájoknak, meg enyhítetéseik nem lehet Luk. 16. Tírk. 6. 16. 17. *Es mondanak a' hegyeknek és a' kösüklaknak.: effetek mi reánk és reptsetek el minket.*

H A S Z N A I.

Vigasztaljuk magunkat a' mi mostani siralmas igyünkben. Iolhehet Isten a' nagy haboruságot mi rajtunk kezdette ugyan el, rajtunk a' fegyver, rajtunk és nyakunkban vagyunk idegen nemzetnek vas jarma, nintsen bősület a' mi tisztos véneinknek, nem könyörülnek meg az árvakon, czetszopokon és özvegyeken, nem esik meg szive az idegeneknek a' mi nagy gyalázatunkon: De mind azon által úgy tselekezik Isten mivélünk mint minékünk az Ur Iesus Christusban meg engelzteltet Atyánk.

2. Nem szive szerint ver benuüket, hanem szánnya a' mi nyomorúságinkat, és meg emlékezven irgalmaságról meg könyörül mi rajtunk Solt. 81. 31. 32.

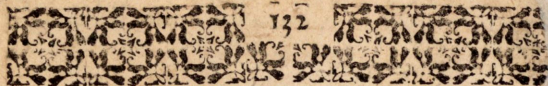
3. Meg halgattya a' mi szivbéli imátságunkat Exod. 1. és 3.

4. Mint igaz ítélő B I R O boszfutál a' minket kergető s' nyomorgató ellenségeinken.

K. Miért állana Isten boszfut a' mi ellenségeinken hol az ő akarattyaát viszik végben?

F. A' minket nyomorgató hitetleneknek Iolhehet

Iolhehet az Isten busulásának pálczája vagyunk kezekben, és őket az Isten küldis' küldötte mi ellenünk, hogy minket predáliyanak és meg tapodgyanak mint az utzán lévő fárt Esa. 10. 5. 6. az Isten engedelmeiből vagyunk hogy a' mi tisztos véneinket nem betsülik, a' mi tanátsfinkat gyalázatos halállal el vesztik, a' tisztességgel alázsonyokon erőszakot tesznek, a' gyenge szűzeket még ferteztetik: De mind azon által nem mentherni őket hogy nagy gonofságot nem cselekednének? mert nem úgy tselekezik hogy az Istennek engednének, hanem hogy a' magok indulatig vigyék végben nem a' végre tselekezik hogy az Isten népe a' nyomorúság alatt Istenhez meg térjen, hanem hogy ők az Istennek népen uralkodhassanak és minden javaiban székánts tegyenek. A' Pilátus, Herodes &c. őzve gyűltenek hogy azokat vigyék végben a' mellyet az Isten kezei elvégeztek otfen. Tsel. 4. 28. De ugyan nem Iol tselekedtek és nem menthetők; mert nem azt nézték hogy az Istennek kellene engedni és az emberi nemzetnek a' Christus vérének kellene meg váltatni Tsel. 20. 1. Pet. 1. 1. Isten hála nem hogy ki ki a' maga bujaságát és gonofságát vigye végben. A' Phariseusok, hogy hamis vadlásokkal az ő tisztességeknék elleniségét el töltenék A' Pilátus, hogy a' Czár kedvében és kegyelmében meg maradna: A' Kitérek hogy az ő Urok parantsolattyanak engedgyenek: *Indas* hogy pezt gyűjtsön.

XII. PREDIKACIO.

Ezech. 38. 3. 4.

Es még terítlek tededet es horgot vetek a' szádban &c.

Meg mutattyá az Ezechiél Propheeta meggyátis, mi módon hadakozik Isten Góellen. *Es meg terítlek es horgot vetek a' te szádban* A' mint az halász az horogban akadozhat oda vonzza az hevé akarja: így az Isten az Anyaszentegyházán kegyetlenkedő Antichristust és minden seregét az ő veszedelmének gyálaszattyának rendelt helyére viszi, elrendelt szándékában meg gátollya és a' mely könnyű a' halásznak az horogban akadozhat halatkivonni: olly könnyű Istennek az ő hiveit nyomorgató hitetleneket a' veszedelemre őszve gyűjteni és meg büntetni. Példa Pharaoh a' kiten egy szem pillásban a' tengerben burítá Senacherib a' kinek nagy erejét szent Angyal által semmivé tévé.

T A N U S A G.

Az Isten az ő hiveit nyomorgató hitetleneket úgy őszve gyűjti a' veszedelemre, hogy midőn el akarnák távoztatni a' veszedelmet el nem távoztathatták, és mennél nagyobb igyekezzel akarják el veszteni az Isten szerelme

népe

népet annál nagyobb és hirtelenb való szégyent és gyálaszattal valának és igyekezetekben elő nem mehetnek *Visszá vántalak és horgot vetek a' te szádban.*

Exod. 15. 8. 9. Azt mondgya vala Pharaoh: *Utánuk mégyek tudni illik a' Szaáknak, el terem őket a' nyereséget meg ősztom es be telik az én lelkem* 9. A' *teszedet meg indítad es a' tenger bé burítá őket, jeneké-re mentek mint az őn a' vízekben.* Esa. 37. 5. 6. 7.

K. 1. Miért gyűjti Isten őszve a' hitetleneket a' veszedelemre?

F. 1. Hogy meg mutassa Isten minémű nagy gondot visel az ő népére s' Anyasz. egyházára, es hogy az ő nép is látván a' nyomorgatóknak veszedelmeket vigasztalt vegyenek.

11. Mert meg hízának a' hitetlenek Jer. 12. 2. 3. és az ő hamisságoknak mértéke bé tölt. Terem. 14. 16. Mt. 23. 35. 36.

K. 11. Miért nem távoztathatták el a' veszedelmet?

F. 1. Mert Isten meg keményíti sziveket a' veszedelemre mint Pharaohnak, hogy midőn el akarnák veszteni az igazakat, magok veszítenek el. Exod. 15. 9. 10.

K. 111. Miért hogy igyekezetekben elő nem mehetnek;

F. 1. Mert a' hitetleneknek a' hitek ellen való agyarkodások s' tanácskozások az Isten ellen maga ellen vagyon. Solt. 2. 12. A' ki az hitetleneknek tanácskozásokat csak meg

K 3

neveti

neveti Solt. 2. 4. *A' ki lakozik az egben neveti meg csufollya őket.*

11. Tanácskozásokat semmivé tészí Iob. 5. 12. 13. *Ki az álnokoknak gondolattokat semmivé tészí, hogy semmit véghez az ő kezekkel ne vébessenek ki meg fogja a' böltséket az őtsalárdságokban hogy mind azoknak tanácsok kik ő ellene tusakodnak, haszontalanok legyenek.*

11. Mert az Isten az őveit őrizigis oltalmazza Zach. 2. 12. *Mert a' kitéket bánt az őseme fényee bántya: Azért a' ki ártani akar azoknak a' kiket az Isten oltalmaz magának az Istennek árt és ellené támad.*

H A S Z N A I.

I. OKTATO. 1. Nincsen azért az Isten tanácsa ellen tanács. Iob. 5. 12. 14. ereje allen nincsen erő 1. Mert az hitetleneknek ellene való tanácsokat meg neveti Solt. 2. 3. 4. 2. Mert a' kik ő ellene tusakodnak minden tanácsokat haszontalanná tészí Iob. 5. 3. Merr a' mit az hitetlenek az igazak ellen ki gondolnak a' magok fejére fordittya mint Hamannak és az ő népet tűzzel vassal kergető Gognak 4. Mert az hitetleneknek erejek az Isten haragja ellen csak olyan mint a' semmi Sid. 12.

11. A' hitetlenek az Isten akarattya ellen semmi szándékokban elő nem mehetnek. 1. Mert viszfza bántya Isten és horgot vetorokban 2. Mert homállyal beburittya szemeiket hogy semmit ne lássanak Terem. 19. 11. 2. Kir. 6. 18. 3. Mert a' kegyetleneknek sziveketel vál.

változtattya Terem. 31. 24. és 33. 4. Daniel. 3. 29. és 6. 16. Esth. 8. 2. 4. Mert az hiveknek ártalmokra készítettet ezközöknek mindé erejével veszi Daniel. 3. 21. és 6. 23. Ion. 2. 1. 11 Tsel. 28. 3. 4. 5. Mert az hitetleneket her-
telen el vesztí Exod. 15. 8. 9. 10.
2. Kir. 19.

XIII. PREDIKACIO

Mely lőtt Debreczenben Anno
660. die 11. Aprilis. Minek előtte
Szejdi Mehemet Passa Budaí Vezér
Hajdu Varosokat elégette volna, és
Toczo mellé szálván Debreczent
intsétül meg fosztotta volna.

Textus Ierem. Siralm. Cap. 1. 4.

*Sionnak utai mint Sirnak hogy nintsenék
kik fel mennének az innep napra, neki min-
den kapui elpusztultanak, minden Papjai sir-
nak, az ő szűzei szomorúak, és ő maga va-
gyon nagy keserűségben.*

AZ Istenes szülék az fiúknak, és leányok-
nak fel nevelésekben, hogy azokat, mint
az Anna Atizony Samueit, az Urnak a-
jánlyák 1. Sim. 2. Es hogy azoknak elméjek-
ben az bűnnek gyűlöletet, és a' józágos tsele-
kedetek tzeretett önesék, három utakat, s'
modokat követnek el.

1. Az Isten beszédeben őket gyakorolván,
K. 5 Deut.

Deut. 6. 6. 7. Atyai indulatból származott féltetésekkel az kegyeliségre intik, serkengetik jutalmazásigirnek nekik, és az engedelmessegre, hijják és szoktatják Prov. 1. 8. 9.

II. Az kegyeliség utairól elrándorodott, és Atyai intéseket megvető, s' utáló fiakat, s' leányokat, nagy büntetésekkel rettentik, és a' kegyeliségg utairól visszafá hozni igyekeznek.

III. Az szép intésekkel, s' fenyegetésekkel, megfélemlülni nem akaro, kemény nyakakat, veszfzövel és pácásávalis megfujtollják Prov. 23. 13. 14. Hasonlóképpen tselekezik Isten az ő frigyes népével.

I. Intéssel lelki testi joknak, és az őtők életnek igiretivel, az szent életre és az bűnnel megutálásra inti és serkengeti az ő szolgai által. Gen. 17. 1. Psal. 34. 12. 15. Deut. 28.

II. Ha az nép az ő intésével, s' igiretivel meg nem lágyul, igen megfenyegeti Psal. 89. 31. 34. Deut. 28. Fenyegeti pedig lelki Amos. 8. 11. Apoc. 3. 2. 3. és testi büntetésekkel Jerem. 15. 1. 2. Ezech. 14. 18. 19. 20. Deut. 28.

III. A' fenyegetés is megvetvén és csufolván a' nép mint az első világ Gen. 6. A' Sodomabeliek Gen. 18. és 10. És az Jerusalembeliek Mat. 23. 37. Kezében veszi az veszfzöt, az áldát átokra az örömet szomorúságra Deut. 28. Jerem. Siral. 5. Az bekeséget hadakozásra fordítja Jerem. 4. 7. Pelda az Sido Nemzetiség, kit Isten, az ő intése, s' fenyegetése után igen megvere. 1. Senacherib által 2. Reg. 18. 2. Phara-

2. Pharaoh Necho által 2. Reg. 23. 34. 3. Chal-deusok Syriaiak Moabiták, és Ammoniták által 2. Reg. 24. 2. 4. 4. Nabugodonozor által, ki az Isten templomát, és az Király gazdag házait megfosztá, az népek színet főgságra vivé és az szegényt meg hagyá 2. Reg. 24. 13. 15. Mely nagy romlást az Jeremias Propheta keelvevén sirat, és sirattat az ő siralmas könyvében. Az elolvasztatott igikben Jeremias sirattya. sirattatya az Isteni tiszteletnek Jerusalemben való megszűnését.

R E S Z E I. Kettők.

I. Vadnak az firok. II. A' dolog a' min sirnak.

I. A' firok kétfélék. 1. Hasonlatossággal nem tulajdonképpen való firok. 2. Tulajdonképpen való firok. Hasonlatossággal mondanak sirni az Sionnak utai, mivel a' hegyek, fák, kövek nem sirnak; hanem mondanak sirni az Sionnak az Isten Városának lako helyének Pl. 132. az ő utai; mert elpusztult annyira, hogy a' nép nem mégyen Jerusalemben örömmel, az Isteni tiszteletnek végben vitelére. Így mondanak sirni az föld, mikor mivéletlen marad és megfosztatik a' néptől és minden joktól. Esa. 33. 9. Jer. 4. 28. és 23. 10. Joel. 1. 10. Amos. 1. 2. Tulajdonképpen való firok 1. Pakok. 2. Szövek. 3. Jerusalemben.

II. A' dolog a' min sirnak. 1. Az igaz Isteni tiszteletnek megszűnésén. 2. Jerusalemben romlásán.

K. Miné.

K. Minémű innep napokat ért az Ieremiás melyre a' nép fel nem mehetett?

F. Az Sidoknak innepi mondatnak avagy esztendőknék innepinek. Nopoknak innepi menemű volt az Szombat hetedik nap. Gen. 2. és az ujholdnak innep minden hónapnak első napja. Efa. 1. 12. 14. P. 81. Az esztendőnek innepi két rőndbéli voltak. 1. A' mellyek fok esztendők elmlása után szenteltettek meg, minémű volt hetedik esztendő, az földnek nyugodalmán Szombattya, és az ötvenedik esztendő, melyen szabad volt minden embernek az ő jofzágáhozjutni, Nemzettségéhez haza menni, tüni illik az szolgának Levit. 25. 34. 7. 8. 9. A' mellyek minden esztendőben meg szenteltetek. Ezekis két rendbéliek voltak. Azok a' mellyek Mosestul, és az Isten szent én bereitül *Deo non improbane* rendeltette mint. Esth. 3. 7. és 9. 24. 26. 27. és az Egyház szenteletnek innepeloh. 10. 22. 23. Melylő 1. Salamontul 1. Reg. 8. 2. Az templom megvjitása után Nehemiástul Esd. 6. 15. Nehem. 12. 3. Maccabeustul.

II. Azok a' mellyek a' törvény könyvben kiadattak. 1. A' nagyobbik mint Hulveth Pünkösöd, és az Sátoros innép Exod. 23. 15. 16. Deut. 16. 16. 2 Cron. 8. 13. 11. Kisebbek, mint a' kűrtölések, és a' tisztlásnak innepi Levit. 16. 30.

K. Hol szenteltek meg a' Sidok az innepelők?

F. 1.

F. 1. Az Pusztában. Exod. 5. 1. 11. Siloba 1. Sam. 1. 3. III. Jerusálemben az hol vala a' templom Sátor és az Lada, és az hová a' nép örömmel mégyen vala 1. Reg. 12. 27. 2 Cro. 7. 8. Exod. 23. 17. Deut. 16. 16. Luc. 2. 41. 42. Sirnak azért Jerusálemnek utai, mert nem mégyen fel senkiis az innep napra. Temploma el egettetett, népele vagattatott, és rabságra vitet. az honnat ohajt Jerusálemben Psal. 137. 6.

T A N U S A G.

Az Isten az háladatlan, bűnben megátalkodot engedetlen népet az ő tiszteletinek szabados folyásatul, s' helyétül meg fosztta.

Meg fosztá Isten a' Sidokat Jerusálemtul, és a' Jerusálemben celebrattott innep napoknak örömmel való celebrálásatul. Ezt Sirattya; Sirattattya Ieremias, ezt ohajtották az Papok és Leviták Solt. 137. 4. 5. 6. Csufolásképpen kevényyak vala a' Pogányok az Sionnak énekét elmondának: de az nép Jerusálemre ohajt Pelda Solt. 1. Sam. 4. 12. Psal. 78. 61. Ierem. 26. 6. Peldák az el szeledet Sidok kiket mais az Istének amaz árka üldöz Deut. 28. 15. és 32. 21. Amos 1. 12.

O K A I.

1. Mert az Isten igazsága kevényya, hogy az háladatlan néptől el véteffek az jó teremeny Matt. 25. 28. 29. Minémű jó teremenyi voltak Istennek az Sidokhoz mind az lelkiekben, s' mind az testiekben? Amos. 3. 2. Efa. 1. 2. 3. De ők el idegenettek az Urutl Ierem. 2. 4. 5. Az Istenis őket az őket nem bocsúlló Pogányok kezében bocsátta. Ierem. 52. Az mely

templomhoz biztanak tűzzel meg éggettette.
Ierem. 7. 4. Psal. 145.

II. Mert alhatatos Isten az ő fenyegetésében Deut. 32. 21. Mat. 21. 43. Item. 11. 20. 21. Ugyan rajtok ugyan ma is az Isten átka az Sidokon, az kik ki vágattanak és helyekben az Pogányok vetetnek fel Act. 16. 46. Rom. 6. és 11.

III. Mert nem kötötte Isten az ő tilzteleit és igjét egy Nemzetséghez csak Apoc. 2. 7.

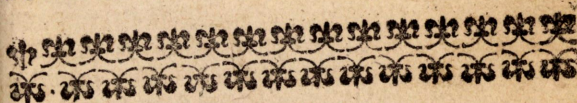
H A S Z N A I.

Okas. Ha az Isten az halálatlan népet &c. 1. igaz az Isten az bűnnek meg büntetésében; Az Sion hegyét választotta vala az Isten Psal. 78. 68. 69. és 13. 2. De ottis meg mutatá az ő igazságát Templomát helyett tűzzel meg éggettette népet rabságra vitette, s' le vágatta. Így cselekedett Isten az ő igjét meg utálo Magyar Nemzettelis, az ki mind lelki, s' mind testi állapotjában, majd mindenkben hasonlo az Sidosághoz, mint ide aláb meg mutogatom.

II. A népnek méltóságos állapotja, hogy ő Istennek frigyelése, köztök az tilzteleinek világa, mint az Sidoságnál, ha engedetlenkedik és az Istennek akarattja szerint nem rendeléleget meg nem menti, s' ki nem veszi az büntetés alól. Peldák az Sidok, az első világ az leánytatott Angyalok Titeket sem ment meg ez e szép frequentia s' nagy templom, ha az Isten igije bűstelenségben marad köztötetek hanem az Isten rövid údon Templomunk ajtá-

ját be zárja, firni fognak a' mi ucczáink, s' utaink, hogy senki nem megyen fel az Urnak házában; közel az ellenség le töri a' fel fuvalkodtaknak szarvokat Skárlat, Angliai poszto kamuka és tafota helyet, szűrt, ködmönt, vét nyakatokban, az felyem ő helyében poszto szel, és madzag léssen derekaitokon Eia. 3. 25.

III. Mindenkor léssen tehát Istennek igaz Anyaszentegyháza, ha edgyütt az ő tilzteleinek világát meg oltja, meg gyujtja másutt. Ha az Sidok között meg aluvek, meg gyulad az iginék szövetségbe az Pogányoknak: Hi Magyar Ország bé nem veszi az igazságot, hanem inkább hiszen az hazugságnak 2. Tessl. 2. 11. be vőtte, s' veszi más nemzetség.

XIII. PREDIKACIO:

Textus Ierem. Sir. 1. 4.

A tanuságnak első hasznáról tanítottam következnék a' több hasznok.
II. Visgályátok meg magatokat, az. Visgáltok Isteni tilzteleinek szabados folyása lévén ti köztötetek, nem vattoké olyanok mint az Sidok kiket az Isten az ő tilzteleinek szabados gyakorlásától meg fosztott? Mineműek voltak

nak az Sidok? 1. A' Sidok az Istent tisztelték ugyan de szájjal nem szível, színnel nem cselekedettel Efsai 29. 13.

II. Olyan tisztelettel tisztelték az Istent, mellyet emberek parancsolatryából tanultak, és nem az Isten parancsolatryából; mellyet az Isten utál Esa. 29. 13. Jerem. 7. 37. és 19. 5. Ezech. 6. 6. mellyért megis büntetése s' büntetési az embereket. Ezech. 26. 31. 39. Coll. 23. 37-39. Pelda Levit. 10. 1. 2.

III. Meg elegyítették az Isteni tiszteletet, az bálványnak tiszteletével Soph. 1. 5. mellyet Isten el nem szenvedhet Ian. 25. 19.

IV. Nem meg telt s' lágyult szível, hanem hypocritaságból tisztelték az Istent, és szenteltek néki innepet Esa. 1. 11. 15. Az Hypocriták külső hízeltkedését utálja a pepig az Isten Pelda Cain Gen. 4. 3. 5. Esa. 58. 3. és 66. 3. Aggeus 2. 14. 5. Az Isteni tiszteletet predbol ragadományból akarták végben vinni Efsai. 61. 8. Hogy ha ti olyanok vartok mint az Sidok, meg tetsik 1. Ha csak szájjal tisztelitek az Istent és nem szível Mat. 7. 21. 23. Mi nem mind idvezül az a' ki el mondgya a' Mi Atyánkat &c.

II. Ha abban az tiszteletben gyönyörködők inkább, mellyet nem az Isten hanem emberek parancsolatryából tanultatok. Halapdo ember.

1. Az Vasárnapot ke' sz vagy meg rontani és azt meg nem szentelni: de Karacson napján és nagy Pénteken az Zengésnek fűle-
des

det való csiklandásért sietz az templomra tudolni, futni és az helyeken osztozni.

II. Az szokást, és traditiokat inkább meg tartani mint az Isten parancsolatryát. Az Keresztet, nem közönséges helyen szolgáltaták az előtt ki ma se szolgáltatásák. Magyar nyelven lo Oskolák, nem voltak, most selegyek. &c.

III. Ha meg elegyited az igaz Isteni tiszte-
tet, a' bálványnak tiszteletével.

IV. Ha templomban való járásod, imátsá-
od és innepi szentelésed magad mutogatá-
vagyon, mint az Sidoknak és az Phariseu-
knak Esa. 1. 11. 15. és Mat. 6. és 23. 14.

V. Ha iffuságodban más javainak, ellopója
predálója voltál, most immár vénséged idejen
tákorod adni az Istennek, ha orr tolvaj és
on álló voltál, most immár az lopott tolvaj-
t jószágod akarod kedvet keresni Istennek
iffuságod épp virágát őrdögnek adtad most
énseged koróját akarod szentelni Istennek.
Első. 1. 8. Ha vak okralan állatot visse az ál-
zatra, nem gonosz az, vigyed az te külső Fej delmed-
k lássid ha jó neven néssz tölled, avagy jó szemmel lát
redet.

III. HASZON. INTÓ.

Olyan tisztelettel tisztelyed az Istent
mellyet ő parantsol. II. Szájjal és szível tisz-
teleyed az Istent Ian. 4. 24. Rom. 10.

Miért?

1. Mert a' törödemes szívet nem utálja
L Solt.

Solt. 34. és 51. Efa. 66. 1. 2. 2. Mert Isten azt nézi a' mia' szivben vagyon 1. Sam. 16. 7. 3. Mert Isten az szivet kívánja Peld. 4.

III. Meg ne elégtessed az Isteni tisztelést a' bálvánnak tisztelével.

IV. Meg tért szível tisztellyed az Istent Efa. 1. 15. Ian. 9. 31. és imádgád Ian. 4. 24. Ugyan- is a' ki az Istent igaz tisztelettel akarja tisztelni és buzgóságosan imadni, úgy viseli magát Isten előtt mint illik az Isten fiához Mat. 5. 45. 1. Ian. 3. 1. és meg nyugdik abban a' mint magamagának tetszik az Atya Isten felől, Istenis úgy tetszik magának ő felől: *Quomodo nos placemus vobis de DEO Patre, sic sibi placeat & ille de nobis.* Lásd meg Hornbekiust in Orat. Dominicam.

Ha ezeket cselekedszed kedves léfzen imádságod, áldozatod, predicatio halgatásod mint Abelnek, Noénak, Publicanushnak, Corneliusnak és több kegyes lelkeknek. De megis hogy jól legyen dolog és az Isten az ő tiszteltné helyétől s' idejétől tegedet meg ne foszszon gondolkodgyát im ezekről.

1. Mikor házadbol az Isteni tiszteletre ki indulsz elmélkedgyél s' gondolkodgyál. 1 Kinek tekinteti eleiben akarisz menni és állani Pred. 5. 1. *Az Isten mennyekben vagy, te pedig a' földön* olly Istennek a' ki hatalmas, mindeneket átal láto Sid. 4. a' ki megemészto tűz az hitetlenek ellen Sid. 12. 2. Meg gondolva az Isten Felséges voltát gondold meg azus te *Kivagy Por vagy Terem. 19. Férég vagy* Solt. 22.

minis

minemű vagy? Lelki szegény, nyavalyás, természet szerint haragnak fia Eph. 2. Meltatlan vagy a' tekozlo fiuval Luk. 15. 19. Solt. 130. 1. és 143. 2. 3. 3. Gondolkodgyál arrolis mit ilyen kéred Istentől és itt:

1. A' lelkieket eleiben tegyed a' testieknek lat. 6. 25. *Nemde nem nagyobb a' lélek az eledel.* 2. A' testi jokat havál kérjed, hogy ha Iennek ditsó égere vagyons' leiked üdvösségére adgya meg Isten.

II. Ha az Isteni tiszteltné helyére jutasz elmélkedgyél 1. Nincsené haragosod Mat.

23. 24. *Ha vagyons' mélyen békely meg a te yádsfiával* 2. Ved elő az ajandekot az három öicsekkel Mat. 2.

K. Minemű ajandekot kíván az Isten?

F. Nem ökröket Solt. 50. hanem a' te szivedet Peld. 4. *Szerelmes fiam ad énnékem a' te szivedet.* 23. 26.

K. Minemű szivet?

F. 1. Meg tisztogattatott, irrogattatott, szánót és ugarlott szivet Ier. 4. 3. 4. 2. Meg lágyult szivet 2. Kir. 22. 19. 3. Tőredelmes szivet. Solt. 34. és 51. Efa. 6. 1. 2. 4. Iol el kéfűlt szivet Exod. 19. 10. 11. Luk. 8. Mat. 13. 5. Egy szivet Iac. 1. 5. 6. 7. 6. Alhatatos és végig meg marado szivet Titk. 2. és 3.

3. Az Isteni tiszteltné helyén nem csak a' hatalmas hanem meg a' szabados lelki elmélkedésidet meg bántó s' háborító gondolkodásokat tegy le. Exod. 35. A' holot. 1. Halgáds meg

megfigyelmertessen mit szol az Isten nevenben
 2. Tanito 2. Szabd a' te lelkedre a' mi arra
 illik mint David 2. Sam. 12. *Vétektem &c.*

III. Ha az Isteni tisztelgetnek helyéről el in-
 dulsz 1. A' mennyei tudománnak jó illatu
 virágával legyen jól meg rakodva a' te lelked;
 mint a' méhek szép rakodva ternek, meg az ő
 helyekre 2. Legyen annak meg gyökerezése
 a' te szivedben hogy e' világi hijjában va-
 lósággal és szorgalmatoisággal el ne foj-
 todgyék a' szent Mag. Luk. 8.

A M E N.

XV. PRE-

XV. PREDIKACIO

Debreczenben A. 1662. Midőn
 a' Templom szindelyezéséhez és az
 Oskola éppítéséhez hozzá akartanak
 volna kezdeni.

Textus Terem. 35. 1. 2. 3. 4.

Monda pedig az Isten Iacobnak: kely fel
 eredgy fel Bethelben es telepedgyel Le ott, es
 csinály oltart am az erős Istennek, a' ki meg
 jelenek teneked, mikor a' te batyad előt futnál
 Akkor monda Iacob az ő háza nepeinek es mind
 azoknak kik vele valának: Hannyatok el az
 idegen Isteneket kik köztétek vadnak, es tiszt-
 ticsatok meg magatokat, es változtassatok el
 öltözeteteket. Az után kellyünk fel es úgy
 mennyük fel Bethelben, hogy csinállyunk ott
 oltart annak az erős Istennek, ki meg halgatoz
 engemet az en nyomorúságomban es velem
 volt az után a' mellyen jártam. Adak annak-
 okaert Iacobnak mind az idegen Isteneket kik
 nálak valának es a' fülökön való függőkeris, el
 rejte

rejte ezeket Iacob a, cserfa alatt, melly vala Sechemmel.

AZ Isten az ő hiveinek gyakran akkor szor-
kot legitséggel lenni és idvességes taná-
csokat adni mikor szintén az háboruság-
nak tengerében csak bé nem merülnek. Az
Israel népet akkor szabadítá meg az Eyprom-
béli inség és szolgálat alól, mikor immár továb-
nem vihelhetnék. Mofes 2. könyv. 3. 7. 8.
Ugyan azon Israel népének akkor ada tanácsot
midőn sem első a' tengerre sem viszfzár a' Pha-
ro tábora nem méhetnének. Mofes 2. könyv.
14. 15. 16. Az gonosz Hamannakis ellenek va-
ló tanácsát akkor fordítá el midőn már szintén
el vesztendőek valának Esther. 7. Mind ezek-
nek meg világosítására való az Esaiás által törté-
főp vizsgálata Istennek Esa. 43. 1. 2. Peldá la-
cob a' ki midőn viszfzár indult volna az ő edes
Atyához a' Mesopotómiai Labantól, az ő buj-
dosában utátlátósá tétetteter vala a' Pogá-
nyok előtt, mivel az ő fiai Simon és Levi a' Di-
nának Sechem által való meg seplősítettéséért,
annak a' tartománynak melyben bujdosik vala,
népet. Fejedelmet a' Chamort és az fiai Seche-
met fegyverrel meg ölék, Varasokat fel dulák,
féleleget és gyermekeket fogva el vizek Ter.
34. 25. 29. Mellyet meghalván a' Iacob igen
meg hiborodék és meg rémüle hogy a' Cana-
neulok és Perizeulok ellene fel támadnak és
fegy-

fegyverrel le vágják. Midőn ilyen nagy szo-
rongattásban és felelemben volna a' Iacob, az
Isten meg jelenék neki, meg vidasztallja, és
mint kezenc fogva az ellenség torkából ki ra-
gadgya és idvességgel tanácsolija. Summa
A' meg rémült Iacobnak meg vizsgálata
és az Isten gondviselesének meg erősitése az
őveihez vágyon ez igékben.

R E S Z E I.

1. Vágyon az Isten parácsolattya Iacobhoz 4.
2. Iacob engedelmeisége az Isten parácsolattya-
hoz 7. 2. 3. 4.

1. Az első részében kétfő a' dolog 1. Az Isten
nek meg jelenése a' meg ijedet és felelmes la-
cobhoz, mely tört álomban mint fellyeb Tere.
3. 13. avagy látható formában. Így jelenék
meg Isten Abráhamnak Terem. 15. 1. 2.
11. Parácsolat, mely volt 1. Menny el a'
chémítáknak szomszedságából Bethelben.
2. Maradgyon Bethelben addig mig az ő foga-
lasát vegben vioné mellyet tört vala Istennek
Terem. 28. Midőn az Esautól való félelemnek
miatta az ő Anyjának tanácsából futna 30.
Tsinállyon oltárt az Istennek a' ki az előtt 30.
elzttendővel meg jelent vala nékie és a' Lajtor-
jára könyöklő vala Terem. 28. 13.

K. 1. Miképpen szokta volt Isten magát és
az ő akarattját ki jelenteni?

F. Az ő szolgáinak ki jelentette Isten az ő
akarattját 1. Elő beszéddel Titk. 1. 10. A'
melyhez járultanak az jelenések, Az Angya-

loknak és magának is az Christusnak mint szö-
vettség Angyalának szóláti. 2. Lásás által. 3. A-
lom által. 4. Barátságolon szemről szemben va-
lo beszéd által. A' mint ezekről Mozes bö-
ségesen írt Számlál. 12. 6. 7. 8. Mar ma az Isten
az ő kijelentet bencakarattját az ő szolgái ál-
tal hirdetteti és predikáltattya Sid. 1. 1. Col.
Mat. 28. 19.

K. II. Mivel értenünk amaz erős Istenen?

F. Az regiek az Isteni személyeknek meg-
külömböztetéseért értették az Fiustét hogj az
igékben szolo személy legyen az Atyá ki pa-
rancsollya hogy a' Iacob epitsen oltart az Fiu
Istennek, kit az Esziasis nevez erős Istennek Efa
9. 6. Az Angyal velünk lakozo Istennek Mat.
20. 21. De a' Sido nyelv szerint, tsinály oltart az
Istennek annyit teszen mint énnekem tsinály mint
Teremp. 18. 19. Hogy meg őrizzek az Urnak
utait; az az; *az én utaimat. Certum est enim in lingua
sancta id sepe usurpari, ut persona quadam, non tantum
divina, sed etiam Angelica & humana de se ipsa loquá-
tur in tertia persona. Itaque fac altare Deo qui tibi ap-
paruit, nihil aliud erit, quam fac altare mihi. Rive-
rust. Calvin: és Paruszt lásd meg*

K. III. Miért hogj az Isten Bethelben kül-
dötte Iacobot holot Sichemben is meg tarthat-
ta volna?

F. 1. Hogy meg mutassa Isten mikor az em-
ber elkerülheti a' vezedelmet és ugyan utat
mutat ő Felsége mint Iosephnek Mat. 1. elke-
rüllye az Isten is ne késettse és a' maga gyenge-
sége

segét és erőtlenséget jól meg gondollya. Más
az mikor az Isten meg erősít az embert mint
ama három iffiakat és a' Danielt Daniel. 3. és 6.
2. Mert Bethelnek látása meg erősítette és erősít
hette Iacobot, eszében jutván az Isten dicsősé-
gének azon az helyen való látása Terem. 28.
12. 16. 3. Hogy az hálaadásra is fel serkentse Ia-
cobot, meg gondolván az Istennek véle sok
rendben közlőt jo teteményit a' mit cseleke-
dék Noe Gen. 8. 18. 19. 20.

TANÚSÁG.

Az Isteni gondviseles mikoron szintén látat-
nék is alunni, a' midvelségünkre s' meg mara-
dásunkra vigyáz. Mozes nem jelenti ugyan meg me-
nyit ideig volt Iacob a' felelem alatt, elég hogy nagy vols
felelme és gyötődése, de az vigyázó Isten magát meg je-
lentvén nékie meg vigasztallya Solt. 13. 44.

1. Mert az Isteni gondviseles a' hiveknek
mindenút és mindenkor jelen vagyon. Solt.
21. 4. 5. Ime nem szunnyad és nem alusszik az Israel-
nek őrizője. Az Ur tenéked őriződ, árnyéked és a' te job-
bed felől vagyon Peldák. A' három iffiaknak a'
közben Daniel. 3. Danielek az Orofzlánok
veremében Daniel. 6. Peternek a' tömlőcsben
Tsel. 16. meg maradásokra mint vigyázott Isten.

1. Nem bizzak tehát magokat az Isten gond-
viselesre 1. Az kik az háboruk szelvései mi-
dön meg zudolnak meg rettennek mint ha az
Ur Isten érettek nem vigyázna mint Mat. 8.
A' Tanyitványok és Mat. 14. A' Peter. Né-
mellyek nem csak meg rettennek hanem ugyan

el szakadnak Istentől 1. Tim. 1. 18. 19. 2. A kik beketelenkednek Isten ellen a' nyomoruság idején mint Jeremias Jerem. 12. 1.

11. Mi azért 1. Legyünk erősek meg mikor az Isten gondviselése látárnak is alunni és az késettetek és félelmek szíveizei meg indulnak Solt. 46. 1. 2. Erős fundamentom on építsük remenségünket Mat. 7. 2. Az Ur ellen ne betelegegyünk, hanem az Aronnal halgassuk Lev. 10. 1. 2. 3. A' Daviddal és lobbál meg nemullunk. Solt. 39. 10.

XVI. PREDIKACIO.

A Zelső részről tanítottam : A' második résztől follok : Azért a' második részében negy a' dolog.

1. Az Iacob predikatioja az ő háza népehez 2. melyben kettő parancsol 1. Hányak el az idegen Isteneket. 2. Testeknek és ruháztatásoknak külső tisztításával készítsék szívüket, hogy Bethelben tiszteljenek a' Iehovát. Ezeket pedig minél előtte Bethelben elindulna parantsolta vala az ő háza népek, mivel azt az heljet réttentésnek és Isten házának és mennyeknek kapujának ismerie és mondotta vala Gen. 28. Nem akarta azért hogy az ő háza népe készfűtlen menne arra az helyre melyen Istennek oltárt építven tisztelni igyekezze Moyses a' csipké bokorhoz mind addig sem lehetete míg farrújat le nem vette lábairól. Exod. 33. 4. 5. Eccles. 5. 1. Esa. 1. 16.]

11. Indító okai a' parantsolatnak

III.

III. Az Iacobnak háza népek engedelmesége a' kik minden zúgodás nélkül engedeltenek Iacobnak a' reformatucban.

IV. Az Iacob által a' bálványoknak elrejtése egy tserfa alatt.

K. Honnét való bálványok voltak a' Iacob háza népeknél?

F. 1. Nemelylek azt vélik hogy azok az Istenek voltak mellyeket Rachel az ő Attyától Lábanról ellopott volt és az Lában utánnok menvén el rejtet vala a' nyereg alatt Ioseph 1. 1. Antiq. cap. 27. 2. Nemelylek azt itélik hogy azok a' bálványok voltak, mellyeket a' Iacob fiái az Sichemitákat le vagván, azoknak templomokból el vitének és magoknál tartottanak. Mivel a' rab aszszonyok és gyermekek ha szinten elűzte volna Iacob de szabad akarattal szerent nála maradtanak, és a' bálványokat magoknál tartották. 3. Elég hogy az szent írá nyilván meg mutattya hogy az Iacob háza népeknél bálvány Istenek voltak, de az szent ember nem engedte hogy az ő háza népeknél az apro Istenek legyenek hanem tőlök el vette őket az Isteni szent szolgálatra el készítette mint kegyes atya.

K. Mit jegyzet a' mosodás és a' ruhának meg változtatása.

F. A' mosodás és a' ruhának meg változtatása a' törvény kiadása előtt is meg parantsoltatott vala Exod. 19. 10. melyben az Isten nem csak külső készületet kívánt hanem minden ötet tisztólóktól meg kívánnya a' belső, és a'

mi sziveinknek meg törődését, magunk meg tagadását és a' belső embernek meg újjúlását Esa. 1. 16. 2. Cor. 7. 1. hogy tisztátalanul senki az oltárához ne mennyen Solt. 26. és idegen úzzel Levit. 10. 1. 2. ne áldozzek.

TANUSAG.

A' kegyes életű Isten igazan tisztelni igyekező embernek minden halogatás nélkül kegyességgel kelengedni az Istennek *iacob balván az Isten parancsolatjait menten enged magát és háza népét el kíséri.* Terem. 22. 2. 3. Luk. 5. 5. Galat. 1. 15. 16. coll. Czelek. 9. 6. Luk. 1. 38.

Mert az Istenhez való engedelmessegre kötelesek vagyunk, a' mely kötelesség kettőből rejtik meg. 1. A' relatioból mely vagyon az Isten között és miközöttünk ő az Isten es Teremtő, mi pedig emberek és kezeinek munkái vagyunk. Iob. 10. 9. Solt. 95. 7. ő az Ur mi pedig szolgálai vagyunk. Malak. 1. 6. ő az Atya mi pedig fiai vagyunk, 2. Sam. 7. 14. Solt. 89. 31. 2. A' mi magunk fogadásából mely lőt az kereszttségben. Mert meg kerestelkedni az Atyának, Fiúnak és szent Leleknek nevében nem csak annyit térsen mint az szent háromság parancsolatjára és authoritására, hanem az Isten háromság tiszteletire és az engedelmessegre s' hitre.

HASZNAL.

Feddi 1. A' hypocritákat kik szinnel mutatják engedelmessegeket és szájjal Mat. 23. 20. 2. A' kik ideig engednek, de az szelvez idején

jén el szakadnak Istentől 1. Tim. 1. 19. 20.

11. Int mindeneket az Istenhöz való engedelmessegre Miképpen? 1. Nem csak szájjal Mat. 23. 20. hanem szájjal, szível és cselkedettel Solt. 119. 2. Ne csak látással jámbornak lenni hanem ugyan az légy Mat. 6. 1. 2. 3. 4. 2. Ne kérd okait miért parancsol Isten mint Péter Jan. 13. hanem csak engedgy mint Abrahám Gen. 22. 1. 2. Jácob, Pál, Josph, és a' Maria. 3. Engedgy Istennek magáért, nem a' magad javáért mint Jan. 6. 26. és Juhu ki el törle az Achab házáért magáért hogy uralkodgyek. 4. Mindenűt és mindenkort engedgy. Phil. 2. 12. 13. A.

XVII. PREDIKATIO.

Terem. 35. 1. 2. 3.

K. M Iért Jácob az Isteneket őve nem rontotta mint Mozes a' bornju képeket őve rontotta és meg egette?

T. 1. Nemellyek úgy tanították őve rontotta és el ásta. 2. Nemellyek hogy őve nem rontotta és el ásta. 3. Nemellyek hogy fietven Jácob csak el hánta.

TANUSAG.

Nem elég az Istenes Magisztratusnak és Tanítónak az Isten tiszteletinek helyeit felépíteni a' külső Ceremoniákat vegben vinni csak hanem szűség edgyűt magokat és az alattok le-
őket minden bálványoktól meg tisztítani és
giz Isteni tiszteletre sziveket el készíteni.
Kijő a' tanulás a' Jácob cselkedetiből. 1gy
csele-

cselekedet Samuel 1. Sam. 7. 2. 3. 4. Afa. 2. Kro. 15. 8. 9. Josaphat 2. Chron. 17. 6. 7. és 19. 4. 5. 6. 7. Ezekias 2. Chron. 24. 4 5. 7. Josias 2. Chron. 34. 3. 4.

A' Tanuságnak első ágáról nem tanítok hanem a' másodiktól.

I. Mert az Igaz Istent tisztetnek fine alatt idigene kis házat építnek Istennek. a' mint szemekkel látványok első munkájok a' Mesterek építéle.

II. Mert az hypocritákis gyönyörködtenek szívakottanak a' templomokban, és a' külső képpen való tisztetnek végben vitelében Ierem. 7. 4. 5. 6. Esa. 1. 14. 15. és 58. Soltar 50. Esa. 29. Mat. 15. és 7. és 23. de nem kedves Isten előtt a' belső nélkül.

III. Mert az el készült Templomban nem állhatnak meg Isten előtt és faruk lábaik, az az : a' kik belső képpen meg teréssel és hittel el nek készűnek Esa. 1. 16. 17. 2. Corint. 7. 1. Valaki azt kívánja hogy az Isten őtet meg halgassa és irgalmas legyen ő neki mind azokat el kel baritani a' melyek az Istent távolv vetil. tölle Exod. 3. 2. 3. Jos. 5. 14. Mozes. és Josaf. levetvén sarjukat, szolhatanak az Istennel.

IV. Mert nem a' kő fal teliz az embert bonté hanem az ember bonté meg a' helyét és az Istent nekis az el készült es töredelmes szívben ugyan gyönyörűsége 1. Sam. 16. 7. Soltar. 35. Esa. 66. 2. 1. Sam. 22. 15.

HAST

H A S Z N A I.

Feddetetnek t. közönségesen.

I. A' kik az igaz Istent tisztetnek csak szívalat építnek oltárt és házat az Istennek, de ilyesflek Bálványozásokkal mint az ellenkezőnek tellyes szívek minden utálatossággal tázasággal, fővénységgel. &c.

II. A' kik csak izinét vitelvén a' kegyesnek keresztényiségnek gyönyörködnek ugyan egy templomot scolat építetnek s' építhetnek és hogy adakoznak, de család a' szívek mint Ananiasnak és Saphíranak Tselek. 5. 1. 2. a' Sidoknak Esa. 66. 1. 2. Phariseusoknak Mat. 7. és 27.

Kiváltképpen.

I. A' Magistratusok, a' kik el készítik ugyan oltárt, de fertelmes kenyeret visznek arra alac. 1. 7. vak oktalán állator áldoznak 2. 8. igen tüzet visznek a' Sátorban Lev. 10. 1. 2. 3. mert a' népet nem tisztították meg a' bálványoktól mint Iacob az ő háza népét, Josaphat, Josias &c. ha nem tellyes mind maga a' tiszt mind pedig a' nép mind Istentelenséggel. A' kik meg fosztják ugyan a' népet nem a' tól hanem az erzenyben való arany és füst bálványoktól mivel meg igazították a' bűnt ajandékért Esa. 5. 22. 23.

A' Predikátorok a' kik az Isten beszélelyével a' bálványokat ki nem vág a' népnek bűnet meg eszik. Esa.

K. M.

K. Minémű bálványokat kellene a' mi Ecclefiáinkból ki vagnunk és hánnunk hiszem nintse nek minékünk apro Isteniünk mint a' Iacob háza népének;

F. Nintsen oly Város és ház nép a' hol nem taláztatnának bálvány Istenek. Taláztatik a' mi Városunkban. 1. Az első parancsolat azt kívánja. *Ne legyenek senkied en előtem idegen Istenid.* De te 1. Nem ismered az igaz Istent és az ő akarattya nem tudod mert bölcs vagy annak szolgálni a' ki természetberént nem Isten tudni illik a' bűnnék, és tudatlan vagy jot tselekedni Jerem. 4. 3. és 9. 3. 2. Szíved az Istent és az ő tulajdonágit tagadod *Igaságát* a' bűnnék meg büntet feben Solt. 14. 1. *Ielen légt* mintha a' bűn nyilván való nem volna Sdok 4. 13. Eph. 2. 12. Solt 94. 7. 3. Szivednek indulattal fordított Istentől 1. Kétkedvén Istenb és kéértvén az Istent 1. Cor. 10. 9. 2. Beketelendvén Isten ellen Jer. 20. 14. 3. Kétségben élvén Gen. 4. 13. 4. Terempter állatokban bizoi és azokat helyebizereted Istennél. Jer. 16. 5. 2 Chron. 16. 12. Mat. 10. 37. Ian. 12. 43. 5. Mikor inkább félsz az embertől mint az Istentől. Máth. 10. 28.

11. A' második parancsolat &c. De te 17. Isten kigondolt tisztelettel tiszteled 1. csak színel tiszteled az Istent Mat. 1. Mikor a' Chrítus országában való meg mocskolod. Az kerelzsegnék. 11

rájának ki szolgálatában mint erről mászor avagy más. &c.

III. A' harmadik parancsolat &c. De te hamissan fel veszed az Isten nevet 1. Mikor hamisan meg esküszöl és az Istent segítségül hívod a' hazugságnak megerősítésére 2. Mikor hazudcz. Ioh. 8. 44. 3. Mikor akarmely barátságos beszélgetesben esküszöl Mat. 5. 37. 4. Mikor arra esküszöl a' mi nem Isten Mat. 5. 34. Jer. 5. 7. és 12. 16. Lora. ökörrre, lelkedre Isten lelkem úgy segéllyen 5. Mikor káromkodol Levit. 24. 15. 2. Király. 19. 10. Az Istent ordognék kiáltod amaz ékteleen szitokban.

IV. Parancsolat &c. De te meg nem szenteled 1. Mikor szombaton minden dolgaidat végben viszed Mat. 24. 25. 2. Semmiis nem kényszerítvén haszontalan járásokat cselekedel Exod. 16. 29. 3. Mikor azon a' napon arulsz sokadalomban még Thef. 13. 15. 4. Mikor azon a' napon részegeskedel, bort arulatsz, ragarkodol &c. kőczkázol, kártyázol. &c. Es így rendel mutorásd meg a' te halgatoidnak vétéket és bálványokat.

K. Miképpen kellene ezeketa' bálványokat ki tisztítani?

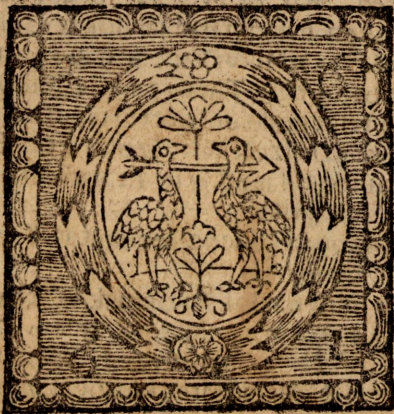
F. Az Egyházi hatalomnak és tanácsnak bevétele által kiról. Mat. 18. 15. 16. 17. Rem 12. 1. Cor. 12. 1. Tim. 5. 17. Lelki fegyverrel és külsővel A' Magistratus külsővel mint Iosue ki keresvén az átkot Ios. 7. Az Egyházi tanács intőssel feddésfel és ki rekesztéssel mint 1. Cor. 5. 1. 2. M III.

III. Feddi az atyákat kik az ő házok népeközöt
nem a' bálványoknak ki irtói, de főtt inkább bo-
trankoztató kővek az ő házok népének mint
Gedeon szirkozodók, részegesek, trágárok,
predálók &c. Gyakran az Isten az ilyen go-
nosz szűléknek el vébi fiokat és leányokat mint
Abiát Jéroboam elől, hogy az ő attyoknak és
annyiának gonofságokat ki ne tanulják.

II. H A S Z O N.

Az intő haszon legyen a' feddés szerintkö-
zönségeffen és kiváltképpen.

A M E N.

ELŐL

HALOTTI PREDIKACIO,
Mellyet a *Nebail Meltosagos Gross*
REDEI LASZLO NAK,
Az Erdelyi Meltosa-
gos Fejedelemnek egyyik Tanács-
nak, Maramaros Varmegyének &c.
& ső Ispnanyanak, SEPSI KEZDI
& s ORBAL Szeknek ső Kapi-
tányának, meg hidegedes
restte felet predikal-
lot,

BATHORI MIHÁLY
D. E. M. P. A. 166, D. 22. Julii

DEBRECZENBEN

Nyomtatatos A. M. DC. LXIV.